Slovenská advokátska komora

12 2018

Ročník XXIV | Vydáva Slovenská advokátska komora, Kolárska 4, 813 42 Bratislava | www.sak.sk

bulletin slovenskej advokácie

NEPREHLIADNITE!

Povinné platby advokátov – s. 6

Január 2019 – mesiac Advokátskej kvapky krvi

Národná transfúzna služba SR NTS

Tzv. R-judikatúra k dovolaniu
(CSP dva a pol roka „po“)

Niekoľko poznámok k výkonu záložného práva a jeho premlčaniu

Obtiažnosť trestnej veci
a existencia iných závažných dôvodov pri (ne)predĺžení lehoty trvania väzby obvineného

bulletin slovenskej advokácie 12/2018

Obsah

Aktuálne

2 **ROZHOVOR**
Chceme prispievať k zlepšovaniu právneho prostredia
JUDr. Tomáš Borec
3 Január 2019 ako mesiac Advokátskej kvapky krvi
4 **DISKUSIA**
Tzv. R-judikatúra k dovolaniu (CSP dva a pol roka „po")
6 Oznámenie SAK o povinných platbách advokátov
8 Vyhodnotenie Publikačnej súťaže
Bulletinu slovenskej advokácie za rok 2018

Články, štúdie

10 Niekoľko poznámok k výkonu záložného práva
a jeho premlčaniu (1. časť)
JUDr. Marek Valachovič, PhD., JUDr. Mgr. Marek Perdík
21 Obtiažnosť trestnej veci a existencia iných závažných
dôvodov pri (ne)predĺžení lehoty trvania väzby obvineného
JUDr. Ján Neszméry
JUDIKATÚRA
28 Porušenie Charty základných práv EÚ
ako dôvod obnovy trestného konania?
31 Poučovacia povinnosť v súvislosti s výkonom advokácie.
Rozsah právnych služieb advokáta
súvisiacich so spísaním zmluvy o pôžičke

Advokácia

SAK
34 Aktuálne udalosti
35 Pýta(j)te sa predsedníctva
36 Odvolanie ako neodkladný úkon
pri ukončení právneho zastupovania
41 Verejné napomenutie
ZAHRANIČIE
42 Slovenská advokátska komora podporila
nezávislú advokáciu v Poľsku
44 Ocenenie CCBE za prínos v oblasti ľudských práv
má za sebou prvé okrúhle výročie
46 Cyprus: advokácia na stredomorskom ostrove
49 Povinnosť advokáta ako ustanoveného právneho zástupcu
informovať klienta o doručení súdneho rozhodnutia
52 Z aktuálneho diania na európskej a medzinárodnej úrovni
54 *Bulletin advokacie* prináša...

Zaujímavosti

56 **LITERATÚRA**
Droit européen de la concurrence
Európske súťažné právo
prof. JUDr. Ján Mazák, PhD.
58 Ivan Dérer – slovenský advokát, československý minister
(2. časť)
JUDr. Peter Kerecman, PhD.

66 Prehľad ročníka 2018

Vážené kolegyne,
vážení kolegovia,

máme za sebou ďalší hektický rok. Verím, že sa vám v ňom darilo, zvládli ste koncoročné želania klientov (ako inak, zadané na poslednú chvíľu ☺).

Keďže práce v tom nasledujúcom bude ešte dosť, dovoľte mi, namiesto bežnej agendy podeliť sa s pozorovaním pozitívneho trendu, že v prostredí advokácie sa čoraz viac ľudí snaží angažovať pre spoločnosť aj nad rámec svojej bežnej práce. Uvediem aspoň jeden príklad za všetky: keď sme v uplynulom roku pri príležitosti dňa advokácie opäť organizovali poskytovanie bezplatnej právnej pomoci, mali sme nielen rekordnú návštevnosť, ale aj dosiaľ najvyšší počet advokátov, ktorí prišli pomôcť a poskytovať právne rady. Je to dobrá správa, že advokátsky stav sa vyvíja pozitívnym smerom.

Ak hovoríme o angažovanosti advokátov, treba si uvedomiť, že ide o potenciál šesťtisícového stavu. Je to počet ľudí, ktorí v relatívne malej krajine môžu veľa zmeniť. Myslím si preto, že je to téma, ktorej by sme mohli a mali venovať viac pozornosti.

Uvedomil som si to aj v kontexte osláv 100 rokov českej a slovenskej advokácie. Nie je náhoda, že základy právneho štátu v prvej republike pomohli budovať aj významné osobnosti advokácie. Domnievam sa, že advokátsky stav by mal zohrať dôležitú úlohu aj v dnešných časoch. A to z jednoduchého dôvodu: aby sme neprišli o veci, ktoré dnes všetci možno mylne považujeme za samozrejmé – slobodný, demokratický a právny štát.

Vážené kolegyne, vážení kolegovia,
úprimne vám želám, aby ste v novom roku 2019 mali dostatok síl do práce, ktorou chránime nielen práva konkrétnych ľudí, ale aj základy demokratickej spoločnosti.

Tomáš Borec
predseda SAK

ROZHOVOR

Chceme prispievať k zlepšovaniu právneho prostredia

Na záver roka sa zvykne bilancovať. Redakcia bulletinu oslovila predsedu Slovenskej advokátskej komory ***JUDr. Tomáša Boreca****, aby zhodnotil, aký bol rok 2018 z jeho pohľadu.*

■ Predchádzajúci rozhovor s Vami, ako predsedom SAK, bol uverejnený v BSA č. 6/2017. K akým zásadným zmenám došlo medzičasom v rámci advokátskej samosprávy?
Zásadné zmeny sú potrebné tam, kde niečo nefunguje, čo podľa mňa nie je prípad Slovenskej advokátskej komory. Aj v zmieňovanom rozhovore pred rokom a pol som sa poďakoval za to, že nové predsedníctvo malo na čo nadväzovať. To samozrejme neznamená, že sme nemali príležitostí na zlepšenie. Ako kritickú a kľúčovú oblasť som už vtedy označil oblasť elektronizácie a je preto pochopiteľné, že tejto téme sme venovali patričnú pozornosť. Snažíme sa urobiť všetko pre to, aby sme eliminovali potenciálne negatívne dosahy elektronizácie v štáte na výkon advokácie a, naopak, aby sme vyťažili z toho maximum pre zefektívnenie našej práce. Dôkazom, že komora pristúpila k tejto téme zodpovedne, bolo aj to, že potenciálne bezpečnostné riziká pri elektronických schránkach sa netýkali advokácie. Podarilo sa tiež vyriešiť otázku advokátskych preukazov, aby sme pri komunikácii neboli odkázaní na občianske preukazy. Myslím, že praktický dosah v reálnej práci v advokátskej kancelárii je úplne jasný.

■ Súhlasíte s tým, že komora je až extrémne zaťažená touto agendou?
Žiaľ, je to pravda. Verím, že ide o prechodné implementačné obdobie a postupne sa dostavia aj benefity tejto elektronizácie, aby sa každý advokát a advokátka mohli nerušene venovať podstate svojej práce. Toto je nevyhnutný servis, ktorý komora poskytuje. Ale zmyslom našej práce nie sú elektronické podania a autorizácie, ale ochrana práv.

■ Aký je Váš názor na súčasný mediálny obraz SAK a samotného advokátskeho povolania?
Myslím, že v tejto veci nastal v poslednom období určitý pozitívny posun. Snažíme sa veci viac vysvetľovať verejnosti. Máme za sebou úspešné akcie, vďaka ktorým šírime osvetu o zmysle advokácie, ako bol napríklad mimoriadne úspešný deň otvorených dverí. Takisto sa snažíme, ak je to vhodné, aj v mediálnej oblasti obhajovať podstatu advokácie. Komora je rešpektovaným partnerom aj vo verejnej, či mediálnej sfére a v tomto trende budeme pokračovať.

■ Ako vnímate opakované snahy o skrátenie povinnej päťročnej koncipientskej praxe?
Rozumiem tým požiadavkám a je to do určitej miery legitímna diskusia. V nej sa však podľa môjho názoru môžeme posunúť len vtedy, keď sa dokážeme na problém pozrieť v jeho

reálnej perspektíve. Ten problém totiž nespočíva v regulácii výkonu advokátskeho povolania, ale najmä v žalostnom stave vysokého školstva. Päťročná prax je len reakciou na tento stav. Ak sa zlepší úroveň vysokoškolského právnického vzdelávania, potom je namieste aj otázka regulácie koncipientskej praxe. Bez tohto by bolo skrátenie praxe nezodpovedným ohrozením úrovne poskytovania právnych služieb. Je však faktom, že sa len neprizeráme a nekritizujeme, ale aktívnou spoluprácou s viacerými právnickými fakultami sa snažíme aj my napomáhať zvýšeniu kvality štúdia, najmä praktickej časti vzdelávania študentov.

■ V polovici októbra predstavilo MS SR návrh reformy záväzkového práva (rozsiahla novelizácia OZ a ObZ). Bude sa komora aktívne podieľať na tomto legislatívnom projekte?

Na tomto projekte sa predsa advokátsky stav už aktívne podieľa. Ide o projekt, na ktorom roky pracujú viacerí členovia našej komory. Rovnako, ako to bolo pri rekodifikácii procesných kódexov, aj túto príležitosť chceme využiť na zlepšenie a kultivovanie právneho prostredia. Pretože úlohou komory nie je len viesť zoznam advokátov, ale ako najväčšia právnická stavovská organizácia nesieme svoj diel zodpovednosti aj za právne prostredie ako celok. Dobrý Občiansky zákonník ako základný kódex súkromného práva má v tejto oblasti, samozrejme, výrazný potenciál.

■ Sú pre Vás skúsenosti z vrcholnej politiky výhodou pri výkone advokácie a v rámci funkcie predsedu SAK? Možno ich efektívne zúročiť?

Pozíciu ministra spravodlivosti som vykonával ako nestraník, bez toho, aby som predtým, či potom, mal akékoľvek politické ambície. Z „vrcholovej politiky", ako hovoríte, som si určite odniesol veľa skúseností, ale skutočne doma sa cítim v prostredí advokácie.

■ Bol rok 2018 pre Slovenskú advokátsku komoru úspešný?

V prvom rade bol veľmi náročný, a ako som už odpovedal, veľa sme sa venovali zvládnutiu elektronizácie. Taktiež na poli legislatívy sme sa veľmi snažili a za úspech určite možno považovať novelizáciu § 251 ods. 2 TZ vo vzťahu k účinnejšiemu boju proti pokútnikom a tiež schválenie Kódexu správania advokátov Úradom na ochranu osobných údajov SR. Aj v budúcom roku chceme čo najlepšie poskytovať našim členom všetky potrebné služby, no zároveň verím, že už budú viac prevládať témy, ktoré sú bližšie podstate advokátskeho povolania.

Január 2019 ako mesiac Advokátskej kvapky krvi

V minulom roku predsedníctvo Slovenskej advokátskej komory vyhlásilo január za **mesiac Advokátskej kvapky krvi** v súčinnosti s Národnou transfúznou službou Slovenskej republiky. Podľa informácií transfúznej služby je práve mesiac január obdobím, kedy do odberných miest prichádza najmenej darcov v celom roku.

V dobrých a hodnotných tradíciách má zmysel pokračovať, preto za mesiac Advokátskej kvapky krvi vyhlasujeme aj január 2019.

Prečo darovať?

Pre dobrý pocit. Darovanie krvi je skutočným „darom života", ktorý zdravý jedinec môže poskytnúť ľuďom chorým a pacientom po úrazoch. Je to veľmi prospešný, bezpečný, a pritom jednoduchý humánny krok.

Odmenou môže byť síce ocenenie vo forme známej Janského plakety, ale najväčšou odmenou je v prvom rade vedomie, že svojimi kvapkami krvi niekomu v núdzi zachránite život.

Podrobné informácie o možnostiach darovania, o odberných miestach, o tom, kto darovať môže a kto nemôže (či už trvalo alebo dočasne), ako aj o príprave na odber nájdete na stránke Národnej transfúznej služby SR ***www.ntssr.sk***.

Ukážme srdce, dobrú vôľu, zdieľajme sa s inými, ktorí sa ocitajú na hranici života a smrti a sú závislí od dobrovoľného darovania krvi. Nevieme, kedy my sami budeme od niekoho iného kvapku krvi potrebovať.

Národná transfúzna služba SR
NTS

DISKUSIA

Tzv. R-judikatúra k dovolaniu (CSP dva a pol roka „po“)

Svoje námety na nové témy, krátke glosy alebo stručné poznámky do kontaktnej rubriky zasielajte na e-mailovú adresu ***office@sak.sk****. Vaše podnety publikačne spracuje* ***JUDr. František Sedlačko, PhD., LL.M.***

Dovolanie nepochybne patrí medzi inštitúty, ktorých sa nové civilné procesné predpisy dotkli zásadným spôsobom. Zákonné podmienky prípustnosti podľa § 420 a § 421 CSP, sprísnený režim pre odmietnutie dovolania v zmysle § 447 CSP a niektoré ďalšie rigorózne ustanovenia sú prejavom zvýšenej profesionalizácie dovolacieho konania. To so sebou prirodzene prináša gradujúce nároky na odbornosť a zodpovednosť advokáta, ktorý dovolanie obligatórne spisuje (§ 429 ods. 1 CSP).

Pre mnohých advokátov je však dovolanie podľa CSP ešte vždy príliš nové, nepreskúmané a nevyspytateľné. Prax preto dôvodne očakáva stabilný sudcovský výklad ťažiskových procesných noriem, prezentovaný v rámci ustálenej judikatúry. Toho si je nepochybne vedomý aj dovolací súd, keďže výrazná väčšina doteraz publikovaných procesných judikátov k CSP sa týka práve dovolania a dovolacieho konania.

Nasledujúci prehľad zahŕňa judikatúru publikovanú v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR (2017 a 2018); teda riadne schválené a uverejnené právne vety z jednotlivých rozhodnutí senátov občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia NS SR. Na účely tohto príspevku je judikatúra rozčlenená do troch osobitných kategórií, zohľadňujúc aktuálne najdiskutovanejšie tematické okruhy.

I. Judikatúra k (ne)prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP

Uznesenie NS SR z 19. 1. 2017 sp. zn. 3 Cdo 236/2016, **R 19/2017** „Dovolanie proti uzneseniu, ktorým odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie, nesmeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, ani rozhodnutiu, ktorým sa konanie končí, proti ktorým je dovolanie prípustné v zmysle ustanovenia § 420 CSP.“

Uznesenie NS SR z 20. 12. 2016 sp. zn. 2 Cdo 1286/2015, **R 24/2017** „Nesprávne právne posúdenie veci nezakladá procesnú vadu zmätočnosti.“

Uznesenie NS SR z 9. 2. 2017 sp. zn. 3Obdo/1/2017, **R 60/2017** „Nemožno považovať za porušenie práva na spravodlivý proces nariadenie neodkladného opatrenia rozhodnutím odvolacieho súdu, proti ktorému už nie je prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok.“

Uznesenie NS SR z 31. 10. 2016 sp. zn. 4Obo/53/2014, **R 66/2017** „Pokiaľ súd neodročil pojednávanie, pričom neakceptoval riadnu žiadosť strany sporu o odročenie pojednávania bez toho, aby podľa ustanovenia § 119 ods. 2 písm. c) OSP (resp. § 183 ods. 4 CSP) túto skutočnosť oznámil strane sporu na emailovú adresu uvedenú spôsobom určeným zákonom, ide o postup, ktorým súd znemožnil realizovať strane sporu jej procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.“

Uznesenie NS SR z 11. 10. 2017 sp. zn. 3 Cdo 157/2017, **R 21/2018** „Dovolanie nie je podľa § 420 Civilného sporového poriadku prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia na základe takého návrhu, spolu s ktorým, prípadne po podaní ktorého bola podaná nadväzujúca žaloba.“

Uznesenie NS SR z 31. 1. 2018 sp. zn. 1 Cdo 97/2017, **R 69/2018** „Rozhodnutím, ktorým konanie končí a proti ktorému je za podmienok uvedených v § 420 Civilného sporového poriadku prípustné dovolanie, je tiež uznesenie odvolacieho súdu potvrdzujúce uznesenie súdu prvej inštancie o odmietnutí odporu proti platobnému rozkazu.“

Uznesenie NS SR z 28. 2. 2018 sp. zn. 6 Cdo 160/2017, **R 73/2018** „Uznesenie odvolacieho súdu o náhrade trov konania nie je rozhodnutím, ktorým sa konanie končí v zmysle ustanovenia § 420 CSP, i keď odvolací súd o náhrade trov konania rozhodol samostatným uznesením vydaným až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.“

Uznesenie NS SR z 19. 6. 2018 sp. zn. 4Obdo/66/2017, **R 76/2018** „Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o neodkladnom opatrení, ktoré má charakter rozhodnutia vo veci samej, je prípustné dovolanie podľa § 420 CSP.“

II.
Judikatúra k (ne)prípustnosti dovolania podľa § 421 CSP

Uznesenie NS SR z 26. 9. 2017 sp. zn. 2 Cdo 131/2017, **R 20/2018** „Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch má povahu peňažného plnenia, a preto sa na ňu vzťahuje tzv. majetkový cenzus vyjadrený obmedzením prípustnosti dovolania podľa § 422 ods. 1 Civilného sporového poriadku."

Uznesenie NS SR z 24. 1. 2018 sp. zn. 6 Cdo 29/2017, **R 71/2018** „Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletine Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986."

Uznesenie NS SR z 21. 8. 2018 sp. zn. 3Obdo/27/2018, **R 80/2018** „Dovolací súd je pri posudzovaní prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku proti rozsudku odvolacieho súdu o peňažnom plnení viazaný výrokom napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu a rozsahom podaného dovolania. Pre záver o neprípustnosti dovolania podľa § 422 ods. 1 Civilného sporového poriadku je právne bezvýznamné, že súdy nižšej inštancie nevyhoveli návrhu strany sporu na spojenie viacerých skutkovo a právne totožných vecí na spoločné konanie, ktorých predmet sporu v súhrne prevyšuje sumu uvedenú v ustanovení § 422 ods. 1 Civilného sporového poriadku."

Uznesenie NS SR z 21. 8. 2018 sp. zn. 3Obdo/42/2018, **R 83/2018** „Ak dovolateľ odôvodnil prípustnosť dovolania odklonom od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku, potom je povinný v dovolaní výslovne uviesť právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne, konkretizovať, ako mal odvolací súd právnu otázku správne vyriešiť a zároveň musí špecifikovať ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa mal podľa jeho názoru odvolací súd pri svojom rozhodovaní odkloniť."

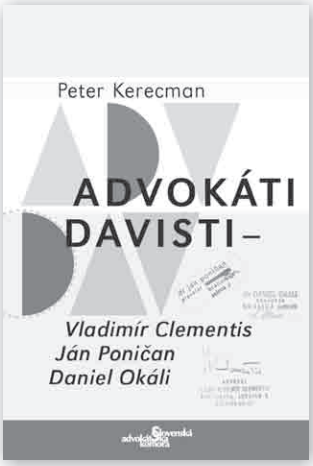
III.
Judikatúra k niektorým procesným podmienkam v konaní pred dovolacím súdom

Uznesenie NS SR z 20. 6. 2017 sp. zn. 2ObdoV/8/2017, **R 59/2017** „Podávanie žiadostí bez ospravedlniteľného dôvodu o predĺženie lehoty na predloženie splnomocnenia na zastupovanie v dovolacom konaní dovolateľmi predstavuje zjavné zneužitie práva, ktoré nepožíva právnu ochranu podľa čl. 5 Základných princípov Civilného sporového poriadku."

Uznesenie NS SR z 26. 4. 2018 sp. zn. 3Oboer/42/2017, **R 78/2018** „Skutočnosť, že dovolanie bolo spísané a podpísané advokátskym koncipientom, predstavuje neodstrániteľnú podmienku prípustnosti dovolania, čo má za následok odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. e) Civilného sporového poriadku za predpokladu, že strana sporu bola o povinnosti byť zastúpená advokátom poučená v rozhodnutí odvolacieho súdu."

Osobitnú pozornosť si zasluhuje uznesenie veľkého senátu občianskoprávneho kolégia NS SR zo dňa 7. 5. 2018 sp. zn. 1 VCdo 1/2018, ktorého prvý výrok znie „Kumulácia dovolacích dôvodov podľa § 420 CSP a § 421 CSP je prípustná." Ide o zásadné rozhodnutie, ktoré síce nebolo publikované v R-zbierke, avšak jeho význam pre právnu prax je principiálny, a to nielen vzhľadom na záväznosť vyjadreného právneho názoru pre jednotlivé senáty najvyššieho súdu (§ 48 ods. 3 CSP). Pri sumarizácii procesnej judikatúry vo vzťahu k dovolaciemu konaniu je teda uvedené rozhodnutie neopomenuteľné. ■

ADVOKÁTI DAVISTI –
Vladimír Clementis, Ján Poničan, Daniel Okáli

Slovenská advokátska komora vydala v rámci svojej edičnej činnosti zameranej na významné osobnosti slovenského kultúrneho života z radov advokátov knihu **JUDr. Petra Kerecmana**, autora, ktorý už niekoľko rokov mapuje históriu slovenskej advokácie. Rozsiahla publikácia (460 strán) s bohatým obrazovým materiálom je k dispozícii **ZADARMO**.
V prípade záujmu kontaktujte e-mailom na adrese: *darina.stracinova@sak.sk* alebo *ondrisova@sak.sk*.

Oznámenie SAK o povinných platbách advokátov

Upozornenie k prihlasovaniu na semináre advokátskych koncipientov

Na riadne vedenie účtovnej evidencie je nevyhnutné korektné vypĺňanie požadovaných údajov, a to aj **presných** identifikačných údajov **zamestnávateľa** advokátskeho koncipienta (IČO, DIČ, IČ DPH). V prípade, že **advokáti vyplnia potrebné údaje** priamo prostredníctvom žiadosti na webovom sídle Slovenskej advokátskej komory, tieto budú v prihlasovacom formulári doplnené systémom automaticky na účely fakturácie.

Upozornenie k povinným platbám

Dovoľujeme si požiadať advokátov o **dodržanie účtovných údajov** uvedených pri jednotlivých platbách z dôvodu ich presnej identifikácie. Upozorňujeme, že **každá z nižšie uvedených platieb sa vykonáva na iné číslo účtu.** Ako variabilný symbol sa požaduje **registračné číslo advokáta,** teda číslo, pod ktorým je **advokát – fyzická osoba** zapísaný v zozname vedenom komorou. Aj advokáti – konatelia obchodnej spoločnosti založenej na poskytovanie právnych služieb podľa zákona o advokácii používajú pri platbách uvedených pod bodom 1. a 2. ako variabilný symbol **registračné číslo**, pod ktorým sú ako advokáti – fyzické osoby zapísaní v zozname vedenom komorou (s výnimkou príspevku na výchovu a vzdelávanie advokátskych koncipientov zamestnaných právnickou osobou a poistného výkonu povolania právnickej osoby – v týchto prípadoch je variabilným symbolom **IČO spoločnosti**). **Upozorňujeme, že číslo uvedené na preukaze spoločníka – konateľa obchodnej spoločnosti sa pri platbách komore nepoužíva (ak je iné ako registračné číslo advokáta – fyzickej osoby).** V prípade pochybností o registračnom čísle si informáciu môžete overiť na odbore matriky na telefónnom čísle 02/204 227 38, prípadne na e-mailových adresách *matrika@sak.sk* alebo *office@sak.sk*.

Bankové účty má Slovenská advokátska komora zriadené v Poštovej banke, a. s. Prosíme o úhradu poplatkov na rok 2019 na uvedené čísla účtov.

I.
Príspevok na činnosť komory za rok 2019

- advokát aktívne vykonávajúci advokáciu ..... **326 eur**
- advokát s pozastaveným výkonom advokácie počas celého roka 2019 ..... **163 eur**
- splatnosť: **do 30. apríla 2019**
- IBAN: **SK60 6500 0000 0000 2031 8155**
- BIC: **POBN SKBA**
- variabilný symbol: **registračné číslo advokáta**
- špecifický symbol: **2019**

Pri platbách zo zahraničia prosíme uviesť **do poznámky: Vaše priezvisko, registračné číslo a rok 2019.**

II.
Príspevok do sociálneho fondu komory za rok 2019

- advokát aktívne vykonávajúci advokáciu ..... **17 eur**
- advokát s pozastaveným výkonom advokácie ..... **17 eur**
- splatnosť: **do 30. apríla 2019**
- IBAN: **SK63 6500 0000 0000 2031 8198**
- BIC: **POBN SKBA**
- variabilný symbol: **registračné číslo advokáta**
- špecifický symbol: **2019**

Pri platbách zo zahraničia prosíme uviesť **do poznámky: Vaše priezvisko, registračné číslo a rok 2019.**

III.
Príspevok na vzdelávanie a výchovu koncipienta za rok 2018

- za každého zamestnaného koncipienta v kalendárnom roku 2018 ..... **96 eur**

Ak advokát nezamestnával v roku 2018 advokátskeho koncipienta počas celého roka, platí príspevok alikvotne podľa počtu aj začatých mesiacov, kedy ho zamestnával, t. j. 8 eur/mesiac. Tento príspevok sa **neplatí** za koncipienta, ktorému neplynie prax advokátskeho koncipienta: je na rodičovskej dovolenke, vykonáva odbornú stáž, alebo úspešne vykonal advokátsku skúšku a stále je zamestnaný ako advokátsky koncipient.

- splatnosť: **do 31. januára 2019**
- IBAN: **SK07 6500 0000 0000 2031 8139**
- BIC: **POBN SKBA**
- variabilný symbol: **registračné číslo advokáta** alebo **IČO obchodnej spoločnosti,** ak zamestnávala koncipienta

Pri platbách zo zahraničia prosíme uviesť **do poznámky: registračné číslo advokáta** alebo **IČO obch. spoločnosti.**

IV.
Poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú výkonom advokácie

Upozorňujeme na povinnosť stanovenú v § 27 ods. 1 zákona o advokácii, podľa ktorej je advokát povinný pri zápise do zoznamu advokátov a kedykoľvek na písomnú výzvu SAK do 30 dní preukázať komore samostatnú poistnú zmluvu o poistení svojej zodpovednosti za škodu spôsobenú výkonom advokácie. Poistenie musí trvať počas celého času výkonu advokácie. Nesplnenie tejto povinnosti má podľa § 7 ods. 1 písm. h) za následok vyčiarknutie zo zoznamu vedeného komorou.

Slovenská advokátska komora uzavrela na účel splnenia tejto povinnosti hromadnú poistnú zmluvu s poisťovňou **KOOPERATIVA poisťovňa, a. s. Vienna Insurance Group,** Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava**.** Poistná zmluva je uverejnená na webovej stránke komory v časti vyhradenej advokátom a advokátskym koncipientom. Poistné sadzby nebudú napriek zavedeniu dane z poistného menené žiadnym dodatkom. Advokáti vedení v zozname komory (resp. obchodné spoločnosti vykonávajúce advokáciu) sa k nej budú môcť do **31. januára 2019** pripojiť vyplnením formulára po prihlásení na webstránku SAK v časti *Žiadosti a hlásenia → Poistenie výkonu povolania na rok 2019.* Poistné zodpovedajúce zvolenej poistnej sume (tabuľky sú uvedené na www.sak.sk) je následne potrebné uhradiť najneskôr **do 31. januára 2019.**

- **Výška poistenia:**
  - **Advokáti – fyzické osoby:** minimálna poistná suma je 100 000 eur**,** zodpovedá jej **ročné poistné 40 eur**
  - **Spoločnosti s. r. o.** minimálna poistná suma je 1 500 000 eur na jedného spoločníka, zodpovedá jej **ročné poistné 794 eur na jedného spoločníka**
- splatnosť: **do 31. januára 2019**
- IBAN: **SK16 6500 0000 0000 2031 8171**
- BIC: **POBN SKBA**
- variabilný symbol: **registračné číslo advokáta** alebo **IČO obchodnej spoločnosti,** ak žiada o poistenie spoločnosť
- špecifický symbol: **193 (pre FO), 196 (pre SRO)**
- **V prípade voľby inej poistnej sumy** je potrebné uhradiť zodpovedajúce vyššie poistné podľa tabuliek uvedených na webovej stránke komory.

Pri platbách zo zahraničia prosíme uviesť **do poznámky: Vaše priezvisko, registračné číslo a rok 2019.**

Ak nebude uhradené poistné **pripísané na účet komory najneskôr 31. januára 2019**, poistenie výkonu povolania vznikne najskôr dňom pripísania poistného na účet komory; aj zákonná podmienka poistenia výkonu povolania bude splnená najskôr týmto dňom a môže tak dôjsť k situácii, kedy nebude časť roka krytá poistením výkonu povolania.

Ak advokát alebo obchodná spoločnosť vykonávajúca advokáciu uzavrie na rok 2019 **individuálne poistenie** zodpovednosti za škodu spôsobenú výkonom advokácie, môže túto skutočnosť oznámiť SAK takisto vyplnením formulára po prihlásení na webovú stránku komory *(Hlásenie o individuálnom poistení)* a odoslaním kópie poistnej zmluvy priamo prostredníctvom webstránky komory, alebo môže túto skutočnosť oznámiť zaslaním samostatnej poistnej zmluvy riadnou poštou **najneskôr do 31. januára 2019**.

O poistenie len správcu konkurznej podstaty osobitne je rovnako možné požiadať **prostredníctvom formulára po prihlásení sa na webovej stránke komory v časti *Žiadosti a hlásenia → Poistenie výkonu povolania na rok 2019.*** V prípade, ak má záujem o poistenie správcu konkurznej podstaty advokátsky **koncipient, je potrebné písomne požiadať kanceláriu komory.** Pri platbe poistenia len správcu konkurznej podstaty prosíme ako variabilný symbol uvádzať **registračné číslo advokáta v komore, nie číslo správcu konkurznej podstaty.**

- IBAN: **SK82 6500 0000 0000 2031 8147**
- BIC: **POBN SKBA**
- variabilný symbol: **registračné číslo advokáta v SAK**
- špecifický symbol: **195**

Výpočtový základ

Podľa vyjadrenia Štatistického úradu Slovenskej republiky bola priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva SR v I. polroku 2018

980 eur.

V zmysle príslušných ustanovení vyhlášky a pre ľahšiu orientáciu ďalej uvádzame zlomky výpočtového základu:

1/6 výpočtového základu (§ 11 ods. 2, § 12 ods. 3 písm. c)
... **163,33 eur**
1/8 výpočtového základu (§ 12 ods. 3 písm. b)
... **122,50 eur**
1/12 výpočtového základu (§ 12 ods. 3 písm. a)
... **81,67 eur**
1/13 výpočtového základu (§ 11 ods. 1)
... **75,38 eur**
1/24 výpočtového základu (§ 12 ods. 1 a 2)
... **40,83 eur**
1/60 výpočtového základu (§ 17 ods. 1)
... **16,33 eur**
1/100 výpočtového základu (§ 16 ods. 3 vyhlášky)
... **9,80 eur**

EX OFFO

Od 1.1.2019 bude účinná novela Trestného poriadku prijatá v zákone č. 321/2018 Z. z. ktorým sa stanovila povinnosť ustanovovania obhajcov prostredníctvom programového systému schváleného Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky.

Zoznamy advokátov budú určené spravidla **podľa pôsobnosti okresných súdov** a budú dopredu nadefinované. Jeden advokát môže patriť aj do viacerých zoznamov

a v každom sú mu veci prideľované nezávisle. Bratislava bude mať jeden spoločný zoznam pre všetky bratislavské súdy čo zabezpečí rovnomerné prideľovanie v rámci Bratislavy bez ohľadu na súd. Košice budú mať jeden spoločný zoznam pre všetky košické súdy čo zabezpečí rovnomerné prideľovanie v rámci Košíc, bez ohľadu na súd. Krajské súdy budú mať vlastné zoznamy advokátov, ale ich zoznam bude obsahovať advokátov zo zoznamov okresných súdov.

Vaša možnosť nechať si vyznačiť zmenu zápisu v zozname vedenom komorou je limitovaná iba Vašim sídlom a pracoviskom advokátskej kancelárie podľa príslušnosti súdu.

Zmeniť svoj zápis do zoznamu EX OFFO môžete na našej stránke *https://www.sak.sk/blox/cms/sk/adv/ziadosti/lists/exoffoAddAdv*

Advokát zapísaný v zozname EX OFFO môže ustanovenie EX OFFO **odmietnuť zo zákonných dôvodov § 21 podľa písm. a),b),c) a d) zákona o advokácii a nestratí** poradie pre náhodný výber pri ďalšom prideľovaní. V prípade odmietnutia **podľa § 21 e)** zákona o advokácii, teda pre pracovnú zaťaženosť alebo dlhodobú neprítomnosť, stráca poradie a **bude opätovne zaradený** až po tom, ako sa podľa nastavených pravidiel vyčerpá celý zoznam.

Pre opatrnosť rovnako uvádzame skutočnosť, že vyhláška o odmenách by mala byť začiatkom roka 2019 menená a po vypustení § 1 ods. 4 vyhlášky by sa mala vrátiť pôvodná úprava tarifnej odmeny ex offo. Výšku sadzieb tak, ako aj minulé roky, uvádzame podľa nášho názoru v korektnej výške, ale z dôvodu zmeny vyhlášky predpokladáme koniec otázok s tým spojených.

Výška výpočtového základu na účely výpočtu **tarifnej odmeny advokáta za zastupovanie klienta v trestnom konaní a konaní o priestupkoch** je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok kalendárneho roka, ktorý o štyri roky predchádza roku určujúcemu výpočtový základ podľa odseku 3 (§ 1 ods. 4 vyhlášky). Podľa vyjadrenia Štatistického úradu Slovenskej republiky bola priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva SR v I. polroku 2015 (858 eur).

1/6 výpočtového základu (§ 12 ods. 3 písm. c)
... **143,00 eur**
1/8 výpočtového základu (§ 12 ods. 3 písm. b)
... **107,25 eur**
1/12 výpočtového základu (§ 12 ods. 3 písm. a)
... **71,50 eur**
1/13 výpočtového základu (§ 11 ods. 1)
... **66,00 eur**
1/24 výpočtového základu (§ 12 ods. 1 a 2)
... **35,75 eur**
1/60 výpočtového základu (§ 17 ods. 1)
... **14,30 eur**
1/100 výpočtového základu (§ 16 ods. 3 vyhlášky)
... **8,58 eur** ■

Vyhodnotenie Publikačnej súťaže Bulletinu slovenskej advokácie za rok 2018

Redakčná rada *Bulletinu slovenskej advokácie* na svojom zasadnutí v Bratislave 12. decembra 2018 vyhodnotila publikačnú súťaž vyhlásenú na rok 2018. Na prvých troch ocenených priečkach sa umiestnili:

1. miesto – **JUDr. Tomáš Pobijak**
s príspevkom *Výsluch svedka v civilnom sporovom konaní*, ktorý bol uverejnený v BSA č. 9, 10 a 11;

2. miesto – **JUDr. Jana Mitterpachová, PhD.**
s príspevkom *Súkromnoprávne aspekty zdieľanej ekonomiky po rozsudku vo veci „Uber"*, ktorý bol uverejnený v BSA č. 5;

3. miesto – **JUDr. Marek Maslák, PhD.**
s príspevkom *(Ne)spočívanie premlčacej lehoty v prípade, ak žalobca uplatnil svoje právo na rozhodcovskom súde, ktorý nemal právomoc rozhodovať,*
ktorý bol uverejnený v BSA č. 4/2018.

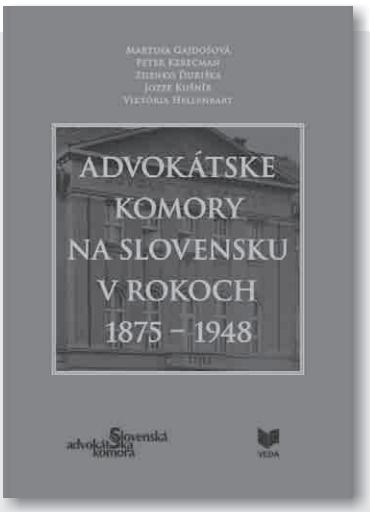
Víťazom blahoželáme. Finančnú prémiu si autori prevezmú na tradičnom Novoročnom stretnutí právnikov, ktoré sa uskutoční 10. januára 2019 v Bratislave.

Redakčná rada BSA

Advokátske komory na Slovensku v rokoch 1875 –1948

Gajdošová, M. – Kerecman, P. – Ďuriška Z. – Kušnír J. – Hellenbart V.

Slovenská advokátska komora vydala vo vydavateľstve VEDA **publikáciu o histórii advokácie**. Monografia je prvým komplexným spracovaním dejín advokátskych komôr na slovenskom území. Kniha má šesť kapitol a jej štruktúra prechádza vývojom advokátskeho práva na Slovensku v rokoch 1875 – 1948.

Pre advokátov a advokátskych koncipientovje publikácia za zvýhodnenú cenu **24 eur s DPH** + 3,70 poštovné (27,70 eur s DPH)

Záujemcovia **mimo radov SAK** zaplatia 30 eur s DPH + 3,70 poštovné (33,70 eur s DPH)

Objednávku nájdete na ***www.sak.sk*** alebo priamo kontaktujte:

PhDr. Ondrišová
02 204 227 28
ondrisova@sak.sk

Darina Stračinová
02 204 227 26
darina.stracinova@sak.sk

Niekoľko poznámok k výkonu záložného práva a jeho premlčaniu
1. časť

JUDr. Marek Valachovič, PhD.
JUDr. Mgr. Marek Perdík

Autori v článku reagujú na príspevky uverejnené v Bulletine slovenskej advokácie č. 10/2016 a č. 6/2018, ktoré sa venovali problematike výkonu záložného práva a jeho premlčaniu. Na podklade vlastnej argumentácie autori predkladajú svoje argumenty a pohľad na platnú právnu úpravu výkonu záložného práva a jeho premlčania, najmä vo vzťahu k nehnuteľnostiam predstavujúcim obydlie. Poukazujú pritom na odlišnosti, ktoré existujú medzi slovenskou a českou právnou úpravou výkonu záložného práva a jeho premlčaním. V rámci toho rozoberajú kľúčovú otázku, či je podľa právneho stavu de lege lata možné účinne vzniesť námietku premlčania výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby, keďže tá je na rozdiel od Českej republiky postavená na princípe mimosúdneho výkonu záložného práva, t. z. bez potreby disponovania exekučným titulom zo strany záložného veriteľa. Na základe tohto rozboru autori článku dospeli k odlišným záverom, než autori príspevkov, na ktoré sa predmetným článkom reaguje.

Úvod

V Bulletine slovenskej advokácie č. 6/2018 bol uverejnený článok od A. Juríka, L. Šiškovej a Z. Wagner[1] (ďalej spolu v texte aj „**Autori**"), ktorí z viacerých hľadísk rozoberali inštitút výkonu záložného práva so zameraním na aplikačné problémy pri obrane záložcov a záložných dlžníkov najmä pri výkone záložného práva k nehnuteľnostiam formou dobrovoľnej dražby. Autori odkazujú aj na predchádzajúci príspevok[2] JUDr. Ing. Michala Mrvu, LL.M, PhD., publikovaný v Bulletine slovenskej advokácie č. 10/2016, ktorý bol venovaný premlčaniu záložného práva.

Na úvod zdôrazňujeme, že nás veľmi teší, že po dlhom čase sa naši kolegovia k vyššie uvedeným témam odhodlali napísať svoje názory. K týmto pre právnu prax dôležitým aspektom inštitútu záložného práva totiž dosiaľ odborná diskusia na úrovni slovenských odborných právnických periodík prebehla len v minimálnom rozsahu. V Českej republike to bolo inak už pred účinnosťou nového českého Občianskeho zákonníka, t. j. zákona č. 89/2012 Sb. Občanský zákoník (ďalej aj „**NčOZ**"). Domnievame sa, že otázka výkonu záložného práva a jeho premlčania si najmä v činnosti advokátov zasluhujú osobitnú pozornosť. Problémy, na ktoré sa budeme snažiť poukázať, sú naozaj natoľko bežné, že môžu „postihnúť" každého, nielen advokáta a jeho klienta, ale aj každého účastníka záložno-právneho vzťahu bez ohľadu na to, na ktorej strane vystupuje.

Ako to už v rámci diškurzu chodí, nie so všetkými názormi autorov citovaných príspevkov sa stotožňujeme. Vzhľadom na to, že niektoré podstatné fakty neboli v ich príspevkoch uvedené buď vôbec, resp. boli spomenuté len veľmi okrajovo, považujeme za nevyhnutné pozrieť sa na problematiku výkonu záložného práva a jeho premlčania zo širšieho spektra. Osobitne by sme chceli reagovať aj na návrhy de lege ferenda, ktoré uvádzajú Autori v závere svojho článku.

Tento príspevok je systematicky rozdelený na dve časti, pretože reaguje na dva samostatné články, ktorých témy však od seba nemožno oddeliť, nakoľko spolu navzájom súvisia. V prvej časti sa venujeme výkonu záložného práva, ktorého problematické aspekty rozoberali Autori, a druhá časť sa týka premlčania záložného práva, ktoré rozoberal kolega Mrva.

1 JURÍK, R., ŠIŠKOVÁ, L. a WAGNER, Z.: Výkon záložného práva k nehnuteľnostiam a aplikačné problémy pri obrane. Bulletin slovenskej advokácie, 2018, č. 6, s. 16 – 25.

2 MRVA, M.: Premlčanie záložného práva zriadeného podľa §§ 151a a nasl. zákona č. 40/1964 Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov a jeho premlčanie. Bulletin slovenskej advokácie, č. 10, 2016, s. 14 – 17.

1. Výkon záložného práva

1.1 Problémy právnej úpravy výkonu záložného práva do 31. 12. 2002

Napriek tomu, že inštitút záložného práva je v praxi pomerne frekventovaný a za vyše 20 rokov od jeho opätovného zavedenia do našej právnej úpravy je už v súkromnom práve dostatočne etablovaný, pri jeho uplatňovaní v praxi sa vyskytuje viacero právno-aplikačných problémov. Na túto skutočnosť poukázali už Autori vo svojom príspevku. K tomu sa žiada dodať, že od komplexnej reformy záložného práva v Slovenskej republike, ktorá nadobudla účinnosť dňa 1. 1. 2003 (ďalej v texte aj „**Reforma ZP**") uplynulo už vyše 15 rokov. V rámci tejto reformy bol prijatý zákon č. 526/2002 Z. z., ktorým sa novelizoval zákon č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v platnom znení (ďalej v texte aj „**OZ**") a zároveň sa prijal nový zákon č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách v platnom znení (ďalej v texte aj „**ZoDD**"), ktoré spolu umožnili mimosúdny výkon záložného práva jednak dobrovoľnou dražbou alebo tzv. priamym predajom zálohu záložným veriteľom, prípadne iným vhodným spôsobom dohodnutým v zmluve o zriadení záložného práva (ďalej v texte aj „**záložná zmluva**").

V súvislosti s historickým vývojom inštitútu záložného práva je potrebné aspoň stručne spomenúť problémy, ktoré boli spojené s výkonom záložného práva podľa právnej úpravy platnej od 1. 1. 1992 do 31. 12. 2002. Tento aspekt nebol v článku Autorov vôbec spomenutý, pričom ho považujeme za dôležitý vo vzťahu k polemike s názorom o znovuzavedení právnej úpravy vyžadujúcej na výkon záložného práva exekučný titul.

Možnosť záložného veriteľa domáhať sa splnenia záväzku formou uspokojenia zo zálohu bola upravená v § 151f ods. 1 OZ platného do 31. 12. 2002. Z vtedajšieho znenia OZ vyplývalo, že záložný veriteľ mal zásadne právo domáhať sa na súde uspokojenia predajom zálohu v rámci súdneho výkonu rozhodnutia alebo exekúcie uskutočňovanej súdnym exekútorom. Záložný veriteľ mohol na podklade exekučného titulu, ktorým bolo spravidla právoplatné a vykonateľné súdne rozhodnutie,[3] zaväzujúce žalovaného na zaplatenie dlžnej sumy, podať návrh na súdny výkon rozhodnutia, ak dlžník, ktorý bol aj záložcom nesplnil toto rozhodnutie. Hlavnými nedostatkami právnej úpravy do 31. 12. 2002 teda bol(a):

- prechod predmetu záložného práva na osobu odlišnú od obligačného dlžníka, čo predstavovalo neprekonateľnú prekážku realizácie záložného práva, ktorú sa nepodarilo úspešne vyriešiť ani súdnej praxi. Vtedajšia právna úprava totiž neobsahovala § 151h ods. 1 platného OZ, v zmysle ktorého pri prevode a prechode zálohu pôsobí záložné právo voči nadobúdateľovi zálohu;
- situácia, ak záložca bol osobou odlišnou od obligačného dlžníka, t. j. osoba, ktorá iba poskytla svoju vec na zabezpečenie záväzku dlžníka. Záložca, ktorý len poskytol záloh na zabezpečenie pohľadávky dlžníka však nebol účastníkom konania, v ktorom záložný

3 Exekučným titulom na súdny výkon rozhodnutia alebo exekúcie mohla byť aj notárska zápisnica obsahujúca právny záväzok, v ktorej boli vyznačené osoby povinného a oprávneného, právny dôvod, predmet a čas plnenia, ak povinná osoba v notárskej zápisnici s vykonateľnosťou súhlasila.

JUDr. Marek Valachovič, PhD.
je absolvent Právnickej fakulty Trnavskej univerzity, kde v roku 2007 obhájil svoju rigoróznu prácu s názvom „Výkon záložného práva". Od roku 2008 je advokátom aktuálne pôsobiacim v advokátskej kancelárii VALACHOVIČ & PARTNERS s. r. o. Popri advokátskej činnosti prednáša a publikuje na rôzne témy z oblasti občianskeho a obchodného práva so zameraním na oblasť vecných práv. Je spoluautorom odborného komentára k zákonu o vlastníctve bytov a nebytových priestorov ako aj samostatnej monografie k téme vlastníctva bytov. Je tiež členom Komisie pre rekodifikáciu súkromného práva zriadenej Ministerstvom spravodlivosti SR.

JUDr. Mgr. Marek Perdík
je absolvent Právnickej fakulty UPJŠ v Košiciach a Filozofickej fakulty UCM v Trnave. Pôsobí ako správca konkurznej podstaty a ako konateľ dražobnej spoločnosti Finlegal services, s. r. o.. V oblasti správy bytových domov je predsedom občianskeho Združenia pre lepšiu správu bytových domov a šéfredaktorom časopisu Zlepšovák. V uvedenej oblasti sa venuje prednášateľskej a publikačnej činnosti.

veriteľ požadoval vydať súdne rozhodnutie voči dlžníkovi o priznaní svojej pohľadávky. Záložca teda nemohol byť ani účastníkom vykonávacieho konania vedeného na podklade exekučného titulu vydaného voči obligačnému dlžníkovi. Na riešenie takejto situácie sa v odbornej verejnosti vytvorilo niekoľko názorov.[4] K žalobe o určenie povinnosti záložcu strpieť predaj zálohu sa však odmietavo stavala judikatúra;[5]

- absencia úpravy tzv. prepadnej klauzuly v záložnej zmluve, na ktorú predchádzajúca právna úprava záložného práva nedala výslovnú a jasnú odpoveď, aj preto ju právna praxa väčšinou odmietala ako neprípustnú, pretože odporovala účelu záložného práva. Reforma ZP účinná od 1. 1. 2003 tento problém vyriešila tak, že prepadnú klauzulu pripustila len vo forme dohody medzi záložcom a záložným veriteľom po splatnosti zabezpečenej pohľadávky (§ 151j ods. 3 OZ);
- chýbajúca možnosť zriadenia neposesórneho záložného práva k hnuteľným veciam (na vznik záložné práva k hnuteľnej veci bolo nutné odovzdať záloh záložnému veriteľovi). Z toho dôvodu bolo v praxi podľa vtedy platnej právnej úpravy v prevažnej väčšine prípadov takmer nemožné založiť hnuteľné veci;
- realizácia záložného práva mimosúdnou cestou pri veciach nehnuteľných;
- absencia rešpektovania zásady „Kto je prvý čo do času, je prvý čo do práva" (*Prior tempore potior iure*). To znamená, že vzájomné poradie záložných veriteľov závisí od poradia registrácie ich záložných práv príslušných registrov záložných práv vrátane katastra nehnuteľností.

Priamy predaj zálohu v rámci výkonu záložného práva **bez nutnosti mať exekučný titul** bol podľa právnej úpravy prípustný len podľa § 299 zákona č. 513/1991 Z. z. Obchodného zákonníka (ďalej aj „**ObZ**") účinného do 31. 12. 2002. Toto ustanovenie znelo: *„záložný veriteľ môže pri výkone svojho záložného práva predať na verejnej dražbe založenú nehnuteľnosť, alebo iný záloh, ktorý mal u seba, alebo s ktorým bol oprávnený nakladať, za podmienky, že na tento zamýšľaný výkon záložného práva včas upozornil záložcu a dlžníka. V prípade, ak to určovala zmluva, záložný veriteľ bol oprávnený predať záloh aj iným vhodným spôsobom."* [6]

Obidva osobitné spôsoby realizácie záložného práva zakotvené v § 299 ods. 2 ObZ predstavovali výnimky zo spôsobu realizácie záložného práva súdnou cestou na základe vykonateľného súdneho rozhodnutia. Prejavil sa tu zámer zákonodarcu umožniť záložnému veriteľovi špeciálnou normou obsiahnutou v § 299 ObZ, čo najrýchlejšie dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky výlučne pre oblasť obchodných záväzkových vzťahov. Záložný veriteľ tak pri zabezpečení obchodného záväzkového vzťahu mal možnosť realizovať záložné právo bez ingerencie súdu. **Citované ustanovenie však platilo len v obchodnoprávnych vzťahoch.**

V porovnaní s procedúrou vyžadovanou OZ (súdne konanie – exekučný titul – súdny výkon rozhodnutia, resp. exekúcia) bola mimosúdna cesta realizácie záložného práva v záväzkových právnych vzťahoch podľa prechádzajúcej právnej úpravy svojou rýchlosťou a flexibilnosťou pre záložných veriteľov jediným akceptovateľným, aj keď nie bezproblémovým riešením.[7]

Neuralgickým bodom verejných dražieb nehnuteľných zálohov bola najmä absencia relevantnej právnej úpravy.[8] Realizácia záložného práva formou verejnej dražby, pri veciach hnuteľných a právach bola upravená v zákone č.174/1950 Zb. o dražbách mimo exekúcie, ktorá už nevyhovovala novým trhovým podmienkam. Uvedený predpis už svojou strohou a nekomplexnou úpravou nebol vyhovujúci, nakoľko sa nevzťahoval na nehnuteľnosti. Na aplikáciu tohto zákona aj na nehnuteľnosti pritom tiež existovali dva názorové prúdy.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že právna úprava platná do účinnosti Reformy ZP vykazovala množstvo nedostatkov, s ktorými sa právna prax len veľmi ťažko vysporiadavala. **Jedným z týchto nedostatkov bol aj zdĺhavý proces výkonu záložného práva v občianskoprávnych vzťahoch, kde sa vyžadoval exekučný titul.** V obchodno-záväzkových vzťahoch bol zasa výkon záložného práva problematický z dôvodu nedostatočnej právnej úpravy, pokiaľ ide o dražbu nehnuteľností.

Vzhľadom na uvedené právno-aplikačné problémy prechádzajúcej právnej úpravy záložného práva bolo nevyhnutné, po vzore ostatných transformujúcich sa krajín tzv. východného bloku prijať pre túto oblasť úplne nový zákon o dražbách (ZoDD) ako aj zreformovať ustanovenia OZ a ostatných právnych predpisov upravujúcich záložné právo. Prijatie tohto zákona bolo završením výsledku snáh podnikateľskej sféry (najmä bánk), ale aj právnej teórie i praxe, ktoré od samého vzniku tejto právnej úpravy (platnej od 1. 1. 1992) podrobovali sústavnej kritike úpravu záložného práva a najmä nemožnosť realizácie záložného práva. V neposlednom rade prijatie reformy bolo aj podmienkou vstupu SR do Európskej únie.

4 GRULICH, T.: Zástavní právo a výkon rozhodnutí, Právní rádce, 1996, č. 11, s. 5;
BUREŠ, J. a DRÁPAL, L.: Zástavní právo v soudní praxi, 2. doplněné vydání, C. H. Beck, Praha 1997;
GRULICH T.: Zástavní právo a možnosti jeho realizace z pohledu banky, Právní rádce, 1998, č. 1, s. 40;
RUMANA, I.: K článku „Kríza záložného práva v praxi (nevhodná právna úprava?)", Justičná revue, 2001, č. 3, s. 334 – 336;
VAJGANT M.: Zástavní právo a možnosti jeho realizace, Právní rádce, 1997, č. 9, s. 10
a VAJGANT M.: Plní zástavní právo svoji funkci?, Právní rádce, 1997, č. 11, s. 9.

5 K tomu pozri napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 2 Odon 1612/96 alebo rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obo 102/99.

6 V tejto súvislosti je vhodné pripomenúť, že ObZ vo svojich ustanoveniach ani len demonštratívne neuviedol, čo sa malo rozumieť „pod iným vhodným spôsobom". Z praxe však bolo možné usudzovať, že malo ísť o prípad priameho predaja zálohu záložným veriteľom.

7 ĎURICA M.: Kríza záložného práva v praxi (nevhodná právna úprava?), Justičná revue, 2000, č. 1, s. 44.

8 KRAFSKÝ, J.: Realizácia záložného práva, Bulletin slovenskej advokácie, 1997, č. 5, s. 16
a PLANK, K.: Právna úprava a prax zabezpečenia záväzkov v práve Slovenskej republiky, Bulletin sloven-

skej advokácie, 1996, č. 6, s. 14 a nasl. a HOŠOVSKÝ, R.: K realizácii záložného práva podľa § 299 ods. 2 Obchodného zákonníka Bulletin slovenskej advokácie, 1996, č. 6, s. 20.

Podľa dôvodovej správy k zákonu č. 526/2002 Z. z.: *„Cieľom prijatej reformy záložného práva bolo vytvorenie takého právneho a inštitucionálneho rámca pre záložné právo, ktorý mal viesť k rozšíreniu možností financovania podnikateľských aktivít, najmä v sektoroch malého a stredného podnikania.* ***Jednou z úloh reformy záložného práva je aj upraviť vykonanie záložného práva k hnuteľnému a nehnuteľnému majetku dobrovoľnou dražbou.“***

Dva piliere právneho rámca, ktorý podporuje financovanie podnikateľskej sféry sú: možnosť efektívneho odchodu z trhu (prostredníctvom zákona o konkurze a vyrovnaní, k čomu smeruje aj júnová novela zákona) ***a efektívna možnosť zabezpečenia záväzkov****, čím sa zmenšuje riziko spojené s poskytnutím úveru tým, že sa zvyšuje šanca na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov priamo zo zábezpeky. Krajina, ktorá nemá „zdravý“ právny rámec zabezpečenia záväzkov sa zbavuje výhod, ktoré prináša hospodárstvu efektívne fungujúci trh so zabezpečenými úvermi.* ***Je preto zrejmé, že reforma systému záložného práva bude mať kľúčovú úlohu pri ochote veriteľov zabezpečovať externé financovanie podnikateľských plánov.***

Kvôli efektívnosti komplexných zmien právnej úpravy záložného práva je potrebná nová komplexná a jednotná úprava dražby mimo výkon súdneho rozhodnutia. Nová právna úprava upravuje podmienky predaja predmetu zálohu záložným veriteľom. Úprava sa dotýka tak predaja hnuteľných vecí, ako aj predaja nehnuteľností. Uspokojenie veriteľa speňažením nehnuteľnosti dražbou uskutočňovanou súdom prípadne exekútorom je pomerne zložité a časovo náročné, v celom rade prípadov je možné dosiahnuť rovnakého výsledku verejnou dražbou mimo súdneho výkonu rozhodnutia či exekúcie, ktorá môže byť pre dlžníka ekonomicky výhodnejšia.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že prijať novú právnu úpravu bolo, najmä na posilnenie hypotekárneho financovania, nevyhnutné. Bez prijatia Reformy ZP by podľa nášho názoru nedošlo do takej miery k možnosti financovania kúpy či rekonštrukcie nehnuteľností väčšinou obyvateľstva formou hypotekárnych a iných úverov (vrátane obnov zastaraných bytových domov so systémovými poruchami postavenými počas socialistickej výstavby), resp. by bolo ohrozené aj financovanie podnikateľských projektov (vrátane realizovaných štátom).

Samozrejme je potrebné vnímať aj nekalé praktiky niektorých bánk, či nebankových subjektov, na ktoré upozorňujú Autori, ako aj postupný vývoj právnej úpravy v spotrebiteľských vzťahoch smerujúcej k zvýšenej ochrane spotrebiteľa, ktorej rozmach nastal najmä po vstupe SR do Európskej únie. Domnievame sa však, že táto ochrana nemôže mať charakter absolútnej ochrany, pri ktorej sa zo spotrebiteľov paušálne vytvárajú „chránené osoby“, ktoré pomaly nevedia čítať a písať, resp., ktoré si vôbec neuvedomujú obsah právneho vzťahu, do ktorého vstupujú pri uzatváraní klasického úverového vzťahu (napr. financovanie kúpy nehnuteľností, ktorá bude založená záložným právom v prospech banky). Tento záver potvrdzujú aj slová ústavného sudcu M. Ľalíka, ktorý uviedol, že *„****všeobecné súdy vrátane ústavného súdu ochranu spotrebiteľov pustili už tak ďaleko, že títo nemusia niesť žiadne adekvátne dôsledky za svoje konanie****, aj keď uzavrú akúkoľvek zmluvu, dokonca čokoľvek, čo sa prieči zdravému rozumu (v zmysle „ten chudák ani nevie, čo podpísal“, ale „peniaze mohol zobrať“),* ***a to sa už dotýka samej podstaty a hlavne primeranosti práva, v dôsledku čoho spotrebiteľa z úradnej povinnosti zbavujú jeho zodpovednosti.“***[9]

Taký postup orgánov ochrany práva je podľa M. Ľalíka nielenže absolútne „nevýchovný“, paternalistický, ale aj absurdný a v rozpore so zásadou rovnosti, *vigilantibus iura, neminem laedere* a pod., ktoré by mali v podstate platiť aj pre „privilegovaného“ spotrebiteľa. Opakom je potom neprípustné zvýhodňovanie dlžníka oproti veriteľovi, ktorému inak reálne hrozí riziko nevymoženia ani len elementárneho nároku bez akéhokoľvek príslušenstva voči dlžníkovi, ktorý sa tak neoprávnene obohacuje na jeho úkor za asistencie súdov. S týmito názormi sa v celom rozsahu stotožňujeme.

Okrem toho aj nedávno rozhodnutá vec pred Súdnym dvorom Európskej únie (ďalej v texte aj „**ESD**“) C-42/15 v konaní Home Credit Slovakia, a. s. voči Kláre Bíróovej naznačuje, že aj ochrana spotrebiteľa musí mať rozumnú mieru.

Autori v príspevku podrobujú kritike najmä inštitút dobrovoľných dražieb, pričom však na základe konfrontácie s judikatúrou Najvyššieho súdu SR (ďalej v texte aj „**NS SR**“), Ústavného súdu SR (ďalej v texte aj „**ÚS SR**“) i ESD konštatujú, že:

(i) **ZoDD je v súlade s Ústavou SR**[10] **a právom Európskej únie,**[11] ale tieto súdne autority formulovali právne názory nie celkom jasne, resp. dostatočne úderne tak, aby sa excesy pri výkone záložného práva proti takmer bezbranným dlžníkom neopakovali. Podľa Au-

9 Viď odlišné stanovisko M. Ľalíka k nálezu ÚS SR sp. zn. I. ÚS 547/2012 z 24. 10. 2013.

10 Uznesenie ÚS SR sp. zn. PL.ÚS 23/2014 z 24. 9. 2014.

11 Rozsudok ESD vo veci C-34/13 Monika Kušionová voči SMART Capital, a. s. a návrhy generálneho advokáta vo veci C-482/12 Peter Macinský, Eva Macinská proti Getfin s. r. o., Financreal s. r. o.

torov práve to spôsobuje výkladové problémy a právnu neistotu pri výkone záložného práva k nehnuteľnostiam;

(ii) obrana voči výkonu záložného práva napriek dražobnej praxi správne konštatovanej Krajským súdom v Prešove[12] je takmer nemožná alebo možná len v extrémnych prípadoch zjavne úžerníckeho, vopred premysleného konania záložného veriteľa;

(iii) zákon nijako nechráni vlastnícke právo a nedotknuteľnosť obydlia v prípadoch, keď je záložným právom zabezpečená pohľadávka z klasickej obchodnoprávnej zmluvy. Záložca s rodinou tu podľa Autorov prichádza aj o tú malú zákonnú ochranu, ktorá mu vyplýva z § 53 ods. 10 OZ;

(iv) bolo by vhodné poučiť sa z právnej úpravy existujúcej v okolitých štátoch, pričom Autori navrhujú sa ňou inšpirovať a nie ju mechanicky prevziať. V každom prípade však podľa nich by bolo vhodné viazať možnosť výkonu záložného práva na celkom štandardný inštitút – exekučný titul.

12 Autori v tejto súvislosti poukázali v článku na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/108/2011 a sp. zn. 6Co/131/2011.

1.2 Spochybňovanie judikatúry ESD a ÚS SR

Nestotožňujeme sa s názorom Autorov, že ESD v rozsudku C-34/13 vo veci Kušionová voči SMART Capital, a. s. neformuloval svoje závery ohľadom právnej úpravy zakotvenej v OZ a ZoDD dostatočne jasne či úderne. Kľúčová a publikovaná právna veta uvedená v bode 68 tohto rozsudku znie: *„Ustanovenia smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa majú vykladať v tom zmysle, že im* ***neodporuje vnútroštátna právna úprava, ako je úprava dotknutá vo veci samej, umožňujúca vymôcť pohľadávku založenú na zmluvných podmienkach, ktoré sú prípadne nekalé, mimosúdnym výkonom záložného práva na nehnuteľný majetok, ktorý spotrebiteľ poskytol ako zabezpečenie pohľadávky****, pokiaľ predmetná právna úprava prakticky neznemožňuje alebo nadmerne nesťažuje ochranu práv, ktoré spotrebiteľovi priznáva táto smernica, čo overiť prináleží vnútroštátnemu súdu.“*

ESD ďalej konštatoval, že:

- dodržiavanie zásady efektivity **nemôže v plnej miere nahradiť úplnú nečinnosť dotknutého spotrebiteľa** (bod 56 cit. rozsudku);
- **príslušná právna úprava** (§ 17 ods. 3, § 21 ods. 2 ZoDD, § 151m ods. 1 OZ a § 74 až 76 v tom čase platného zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (body 55, 60 a 61 cit. rozsudku) **poskytuje dostatočnú ochranu spotrebiteľovi pred stratou obydlia mimosúdnym výkonom záložného práva podaním návrhu na nariadenie predbežného opatrenia.**

Argumentácia Autorov je spochybnená samotnou argumentáciou ESD, ktorý v rozsudku dospel k právnemu záveru, že slovenská právna úprava mimosúdneho výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby je súladná s právom Európskej únie a je možné na jej základe vykonať záložné právo k nehnuteľnosti tvoriacej obydlie a zabezpečujúcej pohľadávku voči spotrebiteľovi.

Ústavný súd SR v uznesení PL.ÚS 23/2014 z 24. 9. 2014 uviedol, že:

- právna úprava musí byť vykladaná tak, aby zabezpečila efektívne procesné záruky súdneho prieskumu predpokladov, procesu, ako aj výsledku dobrovoľnej dražby**. Je pritom úlohou všeobecných súdov, aby pri výklade a aplikovaní právnych predpisov vrátane právnej úpravy záložného práva a dobrovoľných dražieb pristupovali k takému výkladu, ktorý by bol ústavne konformný a ústretový k základným právam a slobodám;**
- vzhľadom na to, že § 7 ods. 2 ZoDD **neplní funkciu exekučného titulu**, **ale je iba jedným z predpokladov riadneho priebehu dobrovoľnej dražby**, ani samotné vyhlásenie tohto ustanovenia za protiústavné by neviedlo k záveru, že záložný veriteľ nie je oprávnený navrhnúť výkon záložného práva prostredníctvom dobrovoľnej dražby bez exekučného titulu, priznávajúceho mu zabezpečenú pohľadávku;
- **inštitút dobrovoľnej dražby ako formy výkonu záložného práva nie je osobitosťou slovenského práva**. Dohody o priamom predaji založenej veci vrátane nehnuteľností sú známe aj v zahraničných právnych poriadkoch (§ 1371 rakúskeho Všeobecného občianskeho zákonníka (ABGB) vzťahujúci sa aj na nehnuteľnosti). **Viaceré zahraničné právne poriadky priznávajú záložným veriteľom aj právo priamo siahnuť k predaju predmetu zálohu na dražbe**. Tu možno spomenúť najmä anglickú úpravu a ňou ovplyvnené jurisdikcie vrátane amerického práva, kde sa však zákony v jednotlivých štátoch odlišujú. Niektoré základné

princípy sú však zhodné pre úpravu vo všetkých štátoch Spojených štátov amerických. Treba však dodať, že tieto právne poriadky obsahujú aj možnosť speňaženia zálohu v súdnom predaji na návrh záložného veriteľa. Do druhej skupiny patria európske úpravy, najmä nemecká, rakúska, holandská, belgická, francúzska či španielska, ktoré vyžadujú existenciu súdneho rozhodnutia pre súdny predaj zálohu alebo mimosúdny výkon záložného práva (napr. verejnou dražbou), avšak upravujú tiež alternatívu súkromného predaja zálohu bez ingerencie súdu na základe dohody strán.[13] Zhodne s ÚS SR[14] treba podotknúť, že miera aplikovateľnosti týchto záverov vyplývajúcich zo zahraničného práva je však obmedzená v dôsledku rozdielneho súdneho zapojenia do prieskumu procesu výkonu záložného práva.

Dôležitý je z nášho pohľadu aj záver ÚS SR, že záujem záložného veriteľa na predaji zálohu čo najrýchlejšie a aspoň vo výške zabezpečujúcej uspokojenie jeho pohľadávky a záujem záložcu vec nepredať, resp. vec predať existuje už z povahy veci pri každej dražbe. Nielen pri rôznych podvodných a účelových dražbách vedených od začiatku so zlým úmyslom záložného veriteľa a dražobníka. Treba zdôrazniť, že ZoDD sa neaplikuje len na spotrebiteľské vzťahy, ale platí pre všetky právne vzťahy (t. j. medzi fyzickými osobami alebo len medzi podnikateľmi), ale aj vtedy, keď navrhovateľ dražby nie je záložným veriteľom.

ÚS SR sa priklonil k uplatňovaniu princípu proporcionality keď uviedol, že *„intenzita zásahu do vlastníckeho práva realizovaného v podobe predaja predmetu vlastníctva by nemala byť vo výraznom nepomere k skutočnej alebo aspoň skutočnosti sa čo najviac približujúcej cene toho predmetu vlastníctva (II. ÚS 237/2011).“* Zároveň ÚS SR dodal, že **je úlohou slovenských súdov**, aby pristupovali k takému výkladu, ktorý bude ústavne konformný a zohľadní pnutie medzi záujmami účastníkov právneho vzťahu a potenciálnu kolíziu ich záujmov musí v tomto prípade všeobecný súd zohľadniť a vyvodiť z neho závery relevantné pre danú vec.

V súvislosti s judikatúrou ÚS SR si dovolíme citovať z aktuálneho nálezu PL. ÚS 11/2016 zo 7. 2. 2018 týkajúceho sa protiústavnosti § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa vo vzťahu k ex offo prihliadaniu na premlčanie zo strany súdov v spotrebiteľských vzťahoch. ÚS SR v tomto náleze uviedol:

„Žijeme v dobe úverovej, a to v dobrom aj v zlom. Ekonomika potrebuje spotrebu vrátane tej, ktorá je krytá spotrebiteľskými úvermi. Ťarcha úverov však môže nemálo jednotlivcov tlačiť nielen do sociálnej siete štátu, ale aj do prostredia kriminálneho. V rozmanitosti spoločnosti sa spotrebné úvery používajú tak k uspokojovaniu konzumných vrtochov, ako aj k preklenutiu nezavinených existenčných problémov. ***Netreba však zabúdať, že východiskovým bodom by predsa len mala byť myšlienka, že dlhy sa platiť majú a patrí sa ich platiť. Pri argumentácii týkajúcej sa ochrany spotrebiteľov je potrebné rozlišovať argumenty „na vstupe“ týkajúce sa vzniku zmluvného vzťahu medzi dodávateľom a spotrebiteľom a argumenty „na výstupe“, ktoré sa týkajú procesného presadzovania nesplnených povinností spotrebiteľa.***

Aj keď je ochrana spotrebiteľov neoddeliteľnou súčasťou súčasného súkromného práva a postavenie spotrebiteľov je potrebné brať vážne, ***ochranu spotrebiteľov je nutné interpretovať triezvo, neutrálne ako akékoľvek iné inštitúty s tým, že táto ochrana je už súčasťou zákonnej normy ako účel právnej normy a už nepotrebuje osobitnú expanzívnu interpretáciu nad rámec interpretačných štandardov vrátane teleologického výkladu****. Koncept ochrany spotrebiteľa v klasickom poňatí nie je v napätí s ústavou, ale to neznamená, že je priamo ústavným princípom.“*

1.3 Možnosti obrany voči výkonu záložného práva

Je pravdou, že ESD trvalý zákaz výkonu záložného práva vo vzťahu k otázke ochrany obydlia dlžníka v cit. rozsudku C-34/13 vôbec neposudzoval. Tejto problematike sa podrobne venoval P. Straka (sudca Krajského súdu v Prešove) vo svojom príspevku,[15] ktorého názory na inštitút dobrovoľnej dražby v spotrebiteľských vzťahoch sú do značnej miery rovnaké ako názory prezentované Autormi. P. Straka v citovanom príspevku uvádza, že preventívna ochrana záložcu má spočívať vo forme uloženia povinnosti zdržať sa výkonu záložného práva záložným veriteľom, pretože hmotné právo údajne nič iné neponúka. Zároveň P. Straka poznamenáva, že rozsudok o uložení povinnosti zdržať sa výkonu záložného práva nepredstavuje prekážku rozsúdenej veci. Dodáva tiež, že len čo okolnosti prípadu umožňujú prijať záver opodstatnenosti a primeranosti výkonu záložného práva, rozsudok o povinnosti zdržať sa výkonu nepredstavuje pri zmene okolností prekážku rozsúdenej veci. P. Straka bližšie nevysvetľuje, čo by sa malo rozumieť zmenou okolností.

13 K podrobnostiam k týmto úpravám bližšie pozri napr. VYMAZAL, L.: Zástavní právo v novém občanském zákonníku. 2. vydanie. Praha : Wolters Kluwer, a. s., 2015, s. 255 – 261.

14 ÚS SR odkázal na ust. § 466a ABGB, prípadne § 1233 a § 1235 nemeckého Občianskeho zákonníka (BGB).

15 STRAKA, P.: Výkon záložného práva v rozhodovacej činnosti súdov. Zborník príspevkov z konferencie Záložné právo v spotrebiteľských zmluvách, práva spotrebiteľa a elektronické poskytovanie finančných služieb. UPJŠ, Košice, 2015, s. 16 – 17.

Ani tieto závery nezdieľame. Nie je nám zrejmé, ako by mohol záložný veriteľ, ktorý má právoplatným rozhodnutím súdu uložený zákaz vykonať záložného právo, mimosúdne ho realizovať (dobrovoľnou dražbou alebo priamym predajom) bez toho, aby porušil toto právoplatné rozhodnutie. V dôsledku tohto konania záložného veriteľa by boli jeho právne úkony neplatné. Uvedený postup by mohol, podľa nášho názoru, záložný veriteľ uplatniť iba v prípade zrušenia takéhoto súdneho rozhodnutia, čo sa dá docieliť len mimoriadnymi opravnými prostriedkami, ktorých uplatnenie je časovo i vecne limitované. V prípade obnovy konania sú však dôvodom na povolenie obnovy skutočnosti, rozhodnutia a dôkazy týkajúce sa pôvodného predmetu konania, ktoré ten, kto podal žalobu na obnovu konania, bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní, ak môžu privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci (§ 397 ods. 1 CSP). Z toho vyplýva, že možnosti na zrušenie pôvodného rozhodnutia z dôvodu zmeny okolností, ktoré nastali po vydaní právoplatného rozhodnutia o zdržaní sa výkonu záložného práva sú pre záložného veriteľa značne zredukované.

Pri aplikácii cit. záverov na situáciu opísanú P. Strakom potom možno konštatovať, že ak súd zakáže záložnému veriteľovi rozsudkom vo veci samej, teda natrvalo vykonať záložné právo napr. pre nepomer medzi výškou zabezpečenej pohľadávky a hodnotou zálohu, nebude možné, aby sa s odstupom času záložný veriteľ na súde úspešne domáhal vyslovenia opaku. Teda súd nebude môcť určiť, že záložný veriteľ je oprávnený záložné právo vykonať napr. z dôvodu, že výška zabezpečenej pohľadávky sa zvýšila, prípadne hodnota zálohu sa zmenšila. Bráni tomu judikatúrou opakovane prezentovaný postulát, že ***„Právoplatný rozsudok na plnenie z hľadiska identity predmetu konania tvorí prekážku rozhodnutej veci pre konanie o žalobe na určenie, či tu právo je alebo nie je, nakoľko vychádza z toho istého skutkového základu.“***[16]

Judikatúra NS SR vymedzila prekážku res iudicata, resp. pojem tej istej veci ako situáciu, keď v ***novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb***. *Pritom nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie (či ten, kto bol v skoršom konaní žalobcom, je žalobcom aj v novom konaní alebo má postavenie žalovaného a naopak).* ***Ten istý predmet konania je daný, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený (t. j. vyplýva z rovnakého skutku).*** *Pre posúdenie, či je daná prekážka veci právoplatne rozhodnutej, nie je významné, ako súd po právnej stránke posúdil skutkový dej, ktorý bol predmetom pôvodného konania.* ***Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, pokiaľ určitý skutkový dej (skutok) bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený nesprávne alebo neúplne, resp. inak***.[17]

Vzhľadom na vyššie uvedené je logické, že záložca disponujúci rozsudkom, ktorým má záložný veriteľ na neobmedzenú dobu uložený zákaz výkonu záložného práva, nemá dôvod po zmene okolností podávať nový návrh smerujúci k tomu istému zákazu. K iným možnostiam obrany záložcu než je žaloba záložcu o uloženie zákazu zdržať sa výkonu záložného práva záložnému veriteľovi sa vyjadril napr. Krajský súd v Banskej Bystrici v rozhodnutí sp. zn. 14Co/927/2015 z 13. 6. 2017.

Diskutabilné je aj porovnanie primeranosti podmienok výkonu záložného práva na exekučnej dražbe postupom podľa Exekučného poriadku a na dobrovoľnej dražbe podľa ZoDD, ktoré spomína P. Straka v cit. príspevku. Ústavný súd SR sa k porovnaniu týchto inštitútov vyjadril v uznesení PL. ÚS 23/04 z 24. 9. 2014, v ktorom konštatoval, *že „výkon záložného práva prostredníctvom dobrovoľnej dražby nie je totožný s núteným výkonom práva prostredníctvom nútenej (exekučnej) dražby. Nútené (exekučné) dražby a dobrovoľné dražby sú podľa ÚS SR dvoma odlišnými inštitútmi, ktoré síce majú spoločný cieľ, a to speňaženie majetku povinnej osoby, a čiastočne aj priebeh (dražba majetku), ale zásadne sa líšia podkladom, ktorý umožňuje ich výkon“.*

ÚS SR v cit. rozhodnutí uviedol, že ***„Podstatou dobrovoľnej dražby v zmysle jej platnej právnej úpravy je dohoda vlastníka veci s dražobníkom o dražbe určitého predmetu. Vzhľadom na uvedené sa dobrovoľná dražba odvíja od predchádzajúceho úkonu vlastníka, ktorý dáva súhlas na budúce speňaženie určitého svojho majetku určitým spôsobom regulovaným právom (zákon o dobrovoľných dražbách). Dobrovoľná dražba tak vykazuje zásadné odlišnosti oproti nútenej dražbe realizovanej ako verejnomocenský výkon rozhodnutia a tieto odlišnosti reflektuje tak judikatúra***[18] ***ako aj doktrína.***[19] ***Pre uvedený záver pritom nie je podstatné, či dobrovoľná dražba a príklep na nej predstavujú mechanizmus uzatvorenia zmluvy.“***

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že zákaz zdržania sa výkonu záložného práva vyslovený v rozsudku vo veci samej môže výrazne zasiahnuť do ústavných práv záložného veriteľa. Jeho

16 Uznesenie sp. zn. 5 Cdo 115/2012 z 1. 8. 2012.

17 Uznesenie NS SR sp. zn. 5 Cdo 120/2009 zo dňa 13. 10. 2009.

18 Pozri napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 2 M Cdo 20/2011 z 18. 12. 2012.

19 VALOVÁ a kol.: Zákon o dobrovoľných dražbách. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2010, s. 231.

výsledkom totiž môže byť, že záložný veriteľ svoje záložné právo síce môže mať platne zriadené, ale v dôsledku rozhodnutia súdu ho nebude môcť vykonať žiadnym zo zákonom stanovených spôsobov.

V tejto súvislosti je potrebné dôsledne rozlišovať najmä dve v praxi najčastejšie sa vyskytujúce situácie, kedy dlžníci, ktorí sú často v postavení záložcov žiadajú, aby súd zakázal záložnému veriteľovi výkon záložného práva.

V prvom prípade ide o situácie, keď sa spochybňuje právny titul, na základe ktorého záložné právo malo vzniknúť, najčastejšie z dôvodu, že záložná zmluva je neplatná, resp., že neexistuje zabezpečená pohľadávka, prípadne, že táto nevznikla alebo naopak, že nie je splatná alebo už zanikla. V týchto prípadoch je, samozrejme, požiadavka záložcu (ak je dôvodná a nie len účelová) na uloženie zákazu vo výkone záložného práva v rozsudku vo veci samej opodstatnená. Žalobca pochopiteľne musí všetky relevantné skutočnosti preukázať v konaní pred súdom. Ide teda o riešenie otázky hmotnoprávnej existencie pohľadávky samej.

Do druhej skupiny patria námietky týkajúce sa pomeru medzi hodnotou zálohu a výškou zabezpečenej pohľadávky, resp. námietky spochybňujúce procesný postup záložného veriteľa pri výkone záložného práva. Inak povedané, poukazuje sa najmä na princíp proporcionality, ktorý síce nie je legislatívne zachytený, ale vyplýva z judikatúry súdov (viď bod 1.2 tohto príspevku). V každom jednotlivom prípade je potrebné citlivo posudzovať princíp proporcionality, pretože len ten má minimálnu oporu v zákone. Samotné tvrdenie žalobcu o tom, že výška pohľadávky je v nepomere k hodnote zálohu nie je postačujúce, ale ako naznačil Ústavný súd SR v uznesení PL. ÚS 23/14 je úlohou všeobecných súdov, aby tento princíp v konkrétnych okolnostiach vyložili.

Podľa § 3 ods. 6 ZoDD nie je možné dražiť nehnuteľné veci, ak hodnota pohľadávky bez jej príslušenstva zabezpečenej záložným právom ku dňu oznámenia o začatí výkonu záložného práva neprevyšuje 2 000 eur. Judikatúra k tomu uvádza, že tento limit reaguje na najväčšie neprimeranosti, no nijako nevytvára prekážku pre test proporcionality v každej veci výkonu záložného práva. Právna úprava komplexne administratívne stropy ani iné konkrétne pravidlá brániace neproporcionálnemu postupu nestanovuje a neupravuje ani povinnosť záložného veriteľa upustiť od výkonu záložného práva v prípade jeho neprimeranosti.[20]

20 Rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co/130/2016 z 26. 1. 2017.

Platná právna úprava však chráni akéhokoľvek záložcu (nielen záložcu zo zákonného záložného práva) pred tým, aby:

- záloh nebol predaný pod trhovú cenu, resp. bol pred dražbou ocenený znaleckým posudkom (§ 12 ZoDD);
- vo veciach zákonného záložného práva a v prípadoch, ak je predmetom dražby alebo opakovanej dražby byt alebo dom, v ktorom má dlžník hlásený trvalý pobyt najnižšie podanie určuje zákon (§ 16 ods. 6 ZoDD), podľa ktorého nemôže byť nižšie ako tri štvrtiny hodnoty predmetu dražby určenej znaleckým posudkom a v ostatných prípadoch výkonu záložného práva nižšie ako polovica hodnoty predmetu dražby určenej znaleckým posudkom a ak ide v poradí o prvú dražbu, najnižšie podanie nemôže byť nižšie ako 90 % hodnoty predmetu dražby, ktorým je byt alebo dom, v ktorom má dlžník hlásený trvalý pobyt podľa osobitného predpisu, určenej znaleckým posudkom a v ostatných prípadoch, ak ide v poradí o prvú dražbu nižšie ako 80 % hodnoty predmetu dražby určenej znaleckým posudkom;
- v prípade záložnej zmluvy má záložca vopred možnosť dohodnúť so záložným veriteľom najnižšie podanie, ktoré musí byť v dražbe dražobníkom rešpektované (§ 16 ods. 4 ZoDD); tým sa dajú regulovať podmienky výkonu záložného práva už na začiatku, t. j. v procese jeho zriadenia;
- dostal celý výťažok z predaja zálohu po odpočítaní pohľadávky záložného veriteľa a nevyhnutne a účelne vynaložených nákladov súvisiacich s výkonom záložného práva (§ 151m ods. 10 OZ);
- sa dražbe vyhol tým, že dlžník (záložca) zloží dražobníkovi na účely splnenia dlhu sumu rovnajúcu sa pohľadávke s príslušenstvom vrátane nákladov dražby v rozsahu, v akom je ich povinná znášať (§ 19 ods. 1 písm. k ZoDD);
- vôbec nedôjde k dražbe, ak je naplnená niektorá podmienka uvedená v § 19 ods. 1 ZoDD, kedy je dražobník povinný upustiť od vykonania dražby;
- došlo zo strany dražobníka k porušeniu ZoDD ustanovením jeho povinnosti mať uzavreté povinné poistenie zodpovednosti za škodu, ktorá by mohla vzniknúť v súvislosti s činnos-

ťou dražobníka s minimálnou výškou plnenia 2 000 000 eur ako aj odborným dohľadom Ministerstva spravodlivosti SR nad činnosťou dražobníkov (§ 6 ods. 3 a § 33a ZoDD);
- bolo možné nehnuteľnosť účelovo vydražiť konkrétnemu účastníkovi dražby za najnižšiu cenu bez prítomnosti verejnosti a iných účastníkov (§ 2 ods. 1 písm. a) a písm. k), § 11 ods. 7, § 17 ods. 7, § 20 ods. 4 ZoDD);
- došlo v procese výkonu dobrovoľnej dražby k úmyselnému porušeniu procesných práv a povinností dražobníka z dôvodu osvedčovania priebehu dobrovoľnej dražby v prípadoch určených podľa § 20 ods. 13 ZoDD.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že platná právna úprava obsahuje mechanizmy, prostredníctvom ktorých by ani v prípade výkonu záložného práva nemalo dôjsť k predaju zálohu (najmä nehnuteľnosti) pod cenu.

V prípade spotrebiteľskej zmluvy nemožno vykonať záložné právo inak ako na dobrovoľnej dražbe alebo predajom zálohu v rámci exekúcie (§ 53 ods. 10 OZ).

Autori uvádzajú, že zákon nijako nechráni nedotknuteľnosť obydlia v prípadoch, keď je záložným právom zabezpečená pohľadávka z klasickej obchodnoprávnej zmluvy. S týmto tvrdením nemožno súhlasiť, pretože aj keď dlžník – fyzická osoba uzavrie záložnú zmluvu, ktorou je zabezpečená pohľadávka vyplývajúca z tzv. absolútneho obchodno-záväzkového vzťahu (najčastejšie zmluva o úvere), v zmysle § 52 ods. 2 OZ sa tento vzťah riadi Občianskym zákonníkom, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Obchodný zákonník v § 266 ods. 5 v súvislosti s výkladom zmlúv výslovne uvádza, že *„pri pochybnostiach o obsahu právnych vzťahov medzi dodávateľom a spotrebiteľom, ktoré sa spravujú týmto zákonom, sa použije výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší."*

1.4 K návrhom de lege ferenda

Autori v závere svojho príspevku považujú za najproblematickejší moment platnej právnej úpravy možnosť výkonu záložného práva veci s vysokou hodnotou (najmä bytov a domov) bez priebežnej súdnej kontroly. K tomu uvádzame, že takáto kontrola tu existuje najmä vo forme podania návrhu záložcu (dlžníka) na nariadenie neodkladného opatrenia. Skutočnosť, že sa jej musí domáhať sám záložca (dlžník) nepovažoval za rozpor so zásadou efektivity a teda ani za rozpor s právom EÚ ani ESD v rozsudku C-34/13.

Takýto postup je navyše úplne v súlade s rímskou zásadou **vigilantibus scripta sunt**, ktorá platí pre všetky právne vzťahy, vrátane tých spotrebiteľských. NS SR k tomu uviedol, že *„Každý demokratický štát ochranu subjektívnych práv len ponúka, ale nevnucuje a že „práva patria len bdelým" (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje hmotné i procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. V slobodnej spoločnosti je totiž predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa o ne, inak ich podcenením či zanedbaním môžu strácať svoje práva majetkové, osobné, satisfakčné a pod."*[21]

V rámci návrhov de lege ferenda Autori uvádzajú, že by bolo vhodné sa poučiť z právnej úpravy v okolitých štátoch, pričom v každom prípade navrhujú viazať možnosť výkonu záložného práva na exekučný titul. S týmto návrhom nemôžeme súhlasiť z dôvodov uvedených v tomto príspevku. Ak by v Slovenskej republike trvali súdne konania mesiace a nie roky,[22] bolo by možné o tomto riešení prinajmenšom uvažovať. Napokon skutočnosť, že český zákonodarca sa pri prijímaní NčOZ nechal inšpirovať práve slovenskou právnou úpravou svedčí o tom, že túto úpravu hodnotili aj zahraniční odborníci ako pokrokovú. Svedčia o tom nielen publikácie vydané v čase prijatia Reformy ZP,[23] ale aj reakcie z ČR krátko po vydaní NčOZ. L. Vymazal vo svojej monografii k záložnému právu uvádza, že *„Slovenská úprava realizační fáze zástavního práva **uspokojivým způsobem reflektuje oprávnené zájmy zástavního věřitele při současném dostatečném vymezením práv zástavního dlužníka; posiluje smluvní autonomii stran** a výslovně upravuje některé otázky, které by v aplikační praxi mohli vyvolávat nejasnosti (např. pravidla výkonu pri existencii více zástavních práv). **Stávající úprava vyhovuje společenským vztahům moderní doby a na Slovensku se počítá s jejím převzetím do případného budoucího slovenského občanského zákonníku**."*[24]

M. Tomašovič v súvislosti s kontrolou procesu výkonu záložného práva uvádza, že *„Záujem na ochrane spotrebiteľa vyžaduje, aby speňaženie zábezpeky, ktorú spotrebiteľ poskytol, prebehlo prísne regulovaným postupom (dobrovoľná dražba, exekúcia), pri ktorom je daná možnosť kon-*

21 Rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Sžp/22/2013 z 17. 12. 2013 a rovnako aj sp. zn. 1Sžr/38/2011 z 8. 11. 2011.

22 Podľa zverejnených údajov Ministerstva spravodlivosti SR *(https://www.justice.gov.sk/Stranky/Sudy/Statistika-priemerna-dlzka-konania.aspx)* bola priemerná dĺžka súdneho konania v Slovenskej republike v občianskoprávnej veci v roku 2017 v dĺžke 20,8 mesiaca a v obchodných veciach 21,2 mesiaca. Upozorňujeme však, že ide o celoslovenský priemer,

pričom napr. v Bratislave, kde je nápad vecí na okresných súdoch podstatne vyšší ako v iných okresoch sú reálne dĺžky súdnych sporov podstatne vyššie.

23 LAZAR, J.: Prostriedky zabezpečenia pohľadávok a možnosti ich uspokojenia v slovenskom práve. Zabezpečenie pohľadávok a ich uspokojenie. VII. Lubyho právnické dni, IURA Edition 2002, s. 35 a nasl.

24 VYMAZAL, L.: Zástavní právo v novém občanském zákonníku. 2 vydání. Praha : Wolters Kluwer, a. s., 2015, s. 265.

25 ŠTEVČEK, M., FICOVÁ, S., BARICOVÁ, J. MESIARKINOVÁ, S., BAJÁNKOVÁ, J., TOMAŠOVIČ, M. a kol.: Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, s. 1200.

troly zo strany Ministerstva spravodlivosti SR.“[25] Takáto kontrola sa aj realizuje na základe ust. § 33a a nasl. ZoDD.

V § 1359 NčOZ sa teda aj český zákonodarca rozhodol prijať možnosť priameho predaja zálohu záložným veriteľom bez nutnosti mať exekučný titul. Zároveň však treba dodať, že pri výkone záložného práva na verejných dražbách ako aj nariadením súdneho predaja zálohu česká právna úprava po prijatí NčOZ zotrvala na požiadavke disponovania exekučným titulom.

Na záver Autori kritizujú aj 3-mesačnú prekluzívnu lehotu na napadnutie neplatnosti dobrovoľnej dražby na súde v porovnaní s inými spôsobmi výkonu záložného práva, kde žiadna prekluzívna lehota zakotvená nie je. Táto skutočnosť však súvisí s tým, že dobrovoľná dražba predstavuje určitý formalizovaný proces upravený ZoDD, ktorého úspešný výsledok znamená prechod (teda nie prevod) vlastníckeho práva k predmetu dražby na základe príklepu licitátora. Ide teda o inú právnu skutočnosť ustanovenú zákonom ako spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva (§ 27 ods. 1 ZoDD). Logicky teda je možné namietať len porušenie tohto procesu a žiadať vyslovenie neplatnosti celej dražby. Pri iných spôsoboch výkonu záložného práva, ako sú:

a) nútený predaj zálohu v rámci exekúcie, pri ktorom záložný veriteľ musí disponovať exekučným titulom je ochrana záložcu zabezpečená exekučným súdom. To isté platí v prípade, ak je exekučným titulom rozhodnutie správcu dane alebo rozhodnutie súdu o zriadení záložného práva;
b) priamy predaj zálohu záložným veriteľom sa uskutočňuje na základe súkromnoprávnych zmlúv (kúpna zmluva uzavretá s treťou osobou buď priamo alebo v rámci obchodnej verejnej súťaže alebo sprostredkovateľského vzťahu), ktorých výsledkom je vždy prevod vlastníckeho práva k zálohu. K predaju zálohu spravidla dochádza na základe podmienok výkonu záložného práva dojednaných už priamo v záložnej zmluve. Z toho logicky vyplýva, že neplatnosť týchto právnych titulov môžu zakladať rôzne právne dôvody, ako napr. neurčitý, neslobodný, nezrozumiteľný alebo nie vážny prejav vôle (§ 37 OZ) alebo nespôsobilosť osoby, ktorá ho urobila na právne úkony (. § 38 OZ), či rozpor so zákonom alebo dobrými mravmi (§ 39 OZ). Keďže právo na vyslovenie absolútnej neplatnosti právneho úkonu súdom sa nepremlčuje, je pochopiteľné, že využitie tohto práva nemôže byť obmedzené žiadnou lehotou.

Zavedenie nutnej existencie exekučného titulu ako podmienky na výkon záložného práva má takmer likvidačné dopady pre vymáhanie nedoplatkov vlastníkov bytov a nebytových priestorov. Ich pohľadávka voči ostatným vlastníkom v bytovom dome je v zmysle § 15 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov zabezpečená zákonným záložným právom (ďalej aj „**BytZ**“). Pre výkon tohto inštitútu je postačujúce naplnenie dvoch podmienok:

a) presiahnutie hodnoty pohľadávky bez príslušenstva zabezpečenej zákonným záložným právom ku dňu oznámenia o začatí výkonu záložného práva na viac ako 2 000 eur (§ 3 ods. 6 ZoDD);
b) rozhodnutie nadpolovičnej väčšiny všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov o podaní návrhu na vykonanie dobrovoľnej dražby (§ 7c ods. 2 písm. i), § 8b ods. 1 písm. h) a § 14b ods. 1 písm. o) BytZ účinného od 1. 11. 2018).

Ako príklad uvádzame inštitút zákonného záložného práva najmä preto, že viac ako 50 % obyvateľstva Slovenska býva v bytových domov a týmto inštitútom nesleduje svoje ekonomické záujmy tak, ako je tomu pri bankách a peňažných ústavoch. Aj z toho dôvodu je majetková ochrana vlastníkov bytov a nebytových priestorov daná priamo zákonom a nie na zmluvnom základe. Opačná situácia je v okolitých štátoch, v ktorých zákonné záložné právo v prospech vlastníkov bytov a nebytových priestorov neexistuje, čo pri vymáhaní nedoplatkov dlžníkov spôsobuje ostatným vlastníkom výrazné komplikácie. Pozornosti Autorov zrejme unikol zákon č 291/2017 Sb., ktorým sa novelizovali v Českej republike niektoré právne predpisy dotknuté výkonom dražby. Jej podstatou a zmyslom bolo uprednostniť pohľadávky vlastníkov bytov a nebytových priestorov prednostne pred inými pohľadávkami uspokojovanými podľa určitého poradia. Od účinnosti zákona, t. j. 1. 12. 2017 sú tieto pohľadávky prednostne uspokojované až do výšky jednej desatiny ceny dosiahnutej vydražením.

Prvým významným momentom zmeny v prospech vlastníkov bytov a nebytových priestorov je pozitívne uprednostnenie vlastníkov z dôvodu objektívnej nemožnosti spracúvať všetky informácie vo finančnom toku bytového domu pred inými subjektmi, ktorých prioritné ciele sú najmä ekonomické.

Druhým významným momentom je nedôslednosť úpravy, ktorá diskriminuje vlastníkov v regiónoch s nehnuteľnosťami s nižšou trhovou cenou. Jedna desatina z výťažku bude určite postačovať na likvidáciu nedoplatku v prípade dosiahnutia vysokého nedoplatku, nebude však postačovať na pokrytie nedoplatku v prípade, ak sa nehnuteľnosť vydraží za nízku cenu.

Tretím dôležitým momentom je absencia existencie záložného práva v ČR v prospech vlastníkov bytov a nebytových priestorov ex lege, čo spôsobuje pri výkone záložného práva takmer neprekonateľné prekážky:

a) existencia platnej záložnej zmluvy medzi vlastníkom bytu a nebytového priestoru a ostatnými vlastníkmi v bytovom dome,
b) existencia exekučného titulu na predmetnú pohľadávku.

Sledovanie celospoločenských záujmov vlastníkov bytov a nebytových priestorov by v prípade existencie exekučného titulu ako podmienky pre výkon zákonného záložného práva, bolo posunuté do úzadia a popieral by sa tak zmysel tohto efektívneho inštitútu.

Z vyššie uvedených dôvodov sa domnievame, že navrátenie k potrebe disponovania exekučným titulom by nebolo vhodným riešením. Takáto požiadavka nevyplýva ani z judikatúry ESD, ÚS SR, či NS SR. Nebránime sa však vyššej precizácii právnej úpravy, pokiaľ ide o podmienky výkonu záložného práva. ■

RESUMÉ

Niekoľko poznámok k výkonu záložného práva a jeho premlčaniu. 1. časť

Autori sa v článku zaoberajú problematikou výkonu záložného práva a jeho premlčaním vo vzťahu k nehnuteľnostiam. Reagujú pritom na články, ktoré boli k tejto téme publikované v Bulletine slovenskej advokácie v číslach 10/2016 a 6/2018. V prvej časti článku sa autori venujú predchádzajúcej právnej úprave záložného práva, ktorá platila na našom území do 31. 12. 2002 a porovnávajú ju s právnou úpravou platnou v Českej republike. Na podklade viacerých rozhodnutí najvyšších súdnych autorít autori prezentujú názor, že aj ochrana spotrebiteľov má svoje limity a návrat k výkonu záložného práva založenom na existencii exekučného titulu priznávajúceho zabezpečenú pohľadávku by nebola vhodná.

SUMMARY

Some Comments on the Pledge Enforcement and on the Limitation Period Applicable Thereto. Part 1

The authors deal with the pledge enforcement and with the limitation period applicable thereto in relation to immovable property. Their article is a follow-up to articles published in Bulletin of Slovak Advocacy No. 10/2016 and 6/2018. In the first part, the authors deal with the legislation governing pledges, which was in force in the Slovak Republic until 31 December 2002, and they compare it with the legislation in force in the Czech Republic. The authors express the opinion that consumer protection also has its limits, and the return to the pledge enforcement based on the existence of an enforceable title awarding a secured claim would not be appropriate; the authors do so on the basis of several decisions made by the supreme judicial authorities.

ZUSAMMENFASSUNG

Einige Bemerkungen zur Verwertung des Pfandrechtes und zu seiner Verjährung. 1. Teil

Die Autoren befassen sich im Artikel mit der Problematik der Verwertung und der Verjährung des Pfandrechtes in Bezug auf die Liegenschaften. Sie äußern sich dabei zu den Artikeln, die zu diesem Thema im Bulletin der Slowakischen Rechtsanwaltschaft in der Nr. 10/2016 und 6/2018 veröffentlicht worden sind. Im ersten Teil widmen sich die Autoren der früheren Rechtsregelung des Pfandrechtes, die auf unserem Gebiet bis 31. 12. 2002 gegolten hat und vergleichen sie mit der in der Tschechischen Republik geltenden Rechtsregelung. Auf Unterlage mehrerer Entscheidungen von höchsten gerichtlichen Autoritäten vertreten sie die Meinung, dass auch der Verbraucherschutz seine Limits hat und die Rückkehr zur Verwertung des Pfandrechtes, gegründet auf der Existenz des Exekutionstitels, durch den die gesicherte Forderung zuerkannt wird, als ungeeignet erscheint.

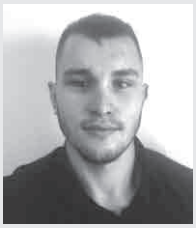
Obtiažnosť trestnej veci a existencia iných závažných dôvodov pri (ne)predĺžení lehoty trvania väzby obvineného

JUDr. Ján Neszméry

Trestný poriadok ako základný právny predpis upravujúci procesný postup v trestnom konaní vymedzuje okrem iného aj dĺžku trvania väzby. Väzba síce môže trvať len nevyhnutnú dobu, to však neznamená, že táto doba bude vždy krátka. Súdy musia pri rozhodovaní o návrhu na predĺženie lehoty trvania väzby nevyhnutne hodnotiť objektívne podmienky trvania väzby, ktoré okrem samotných dôvodov väzby spočívajú aj v obtiažnosti trestného konania alebo v iných závažných dôvodoch sprevádzajúcich trestné konanie. Primeranosť dĺžky väzby je potrebné vždy posudzovať komplexne podľa jednotlivých okolností prípadu, s prihliadnutím k jeho zložitosti, pričom treba dbať na skutočnosť, aby najvyššie prípustná dĺžka lehoty väzby bola vyčerpaná len v odôvodnených prípadoch. Autor sa v rámci článku zameriava na potrebu objektívneho hodnotenia podmienok podmieňujúcich možnosť predĺženia trvania väzby nad základnú lehotu a poukazuje na dôvody, pre ktoré predĺženie väzby obvineného nie je prípustné. Práve nejasne vymedzené pojmy, ktorými sú obtiažnosť veci a existencia iných závažných dôvodov sa stávajú prostriedkom orgánov činných v trestnom konaní, ktorým dochádza k často nedôvodnému predlžovaniu lehoty väzby.

Úvod

Zásadný význam medzi zaisťovacími úkonmi v trestnom procese predstavuje inštitút väzby. Väzbu možno označiť ako trestnoprávny inštitút, ktorým sa obvinený na základe rozhodnutia súdu dočasne pozbavuje osobnej slobody s cieľom jeho zaistenia na účely trestného konania. V porovnaní s inými dostupnými zaisťovacími úkonmi osôb dochádza v prípade väzby k najväčšiemu zásahu do základných práv, pretože ide o dlhodobé obmedzenie osobnej slobody obvineného. Vzhľadom na skutočnosť, že väzba je prostriedkom ultima ratio je potrebné, aby sa vykonala len v nevyhnutných prípadoch, kedy nie je možné dosiahnuť jej účel inými prostriedkami.

JUDr. Ján Neszméry *je absolventom Právnickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, kde v roku 2016 získal titul Mgr., v roku 2018 mu bol udelený na Právnickej fakulte Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici udelený titul JUDr.*

Väzbu je potrebné okrem iného vykonať v nevyhnutnom čase, rešpektujúc tak zásadu subsidiarity a rýchlosti konania. O dôležitosti tohto zaisťovacieho inštitútu vypovedá aj pomerne rozsiahla právna úprava. Zároveň o nej nikdy nemožno rozhodovať na základe istej prezumpcie, ale vždy na podklade zistených skutočností každého jednotlivého prípadu.[1] Práve inštitút väzby obvineného je v prípade prípravného konania rozsiahle využívaným prostriedkom zo strany orgánov činných v trestnom konaní, pričom jej účel a rozsah využitia býva v praxi často neúmerne presahovaný.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že zákonom ustanovená doba trvania väzby sa priamo odvíja od typovej závažnosti spáchaného trestného činu, pre ktorý je obvinený stíhaný. S typo-

1 IVOR, J. a kol.: Trestné právo procesné – Druhé vydanie. Bratislava : Iura Edition, 2010, s. 325.

vou závažnosťou spáchaného trestného činu úzko súvisí aj skutková zložitosť resp. komplexnosť trestnej veci, čo má za následok premietnutie doby potrebnej na objasnenie trestnej činnosti spolu s existenciou väzobných dôvodov aj do nevyhnutnej doby trvania väzby obvineného.[2] V rámci vyšetrovania trestnej veci je v odôvodnených prípadoch vykazujúcich zložitosť resp. obtiažnosť potrebné na účely trestného stíhania predĺžiť lehotu väzby.

2 ČOPKO, P. – ROMŽA, S.: Obhajoba obvineného v prípravnom konaní. Plzeň : Aleš Čeněk, 2018, s. 226.

I.
Procesnoprávne aspekty lehoty trvania väzby a jej predĺženia

Charakteristickou črtou právneho štátu nepochybne je, že jeho orgány bez prieťahov, pružne a v medziach zákonov reagujú na páchanie trestnej činnosti a zároveň primerane zasahujú do zákonom garantovaných práv a slobôd dotknutých osôb.

Lehotu trvania väzby výslovne upravuje Trestný poriadok kogentnými ustanoveniami. Väzba tak môže v zmysle § 76 ods. 1 Trestného poriadku v prípravnom konaní a v konaní pred súdom trvať len nevyhnutný a presne vymedzený čas. Pri využití inštitútu väzby obvineného musí zásada rýchlosti trestného konania tvoriť primárny aspekt vedenia celého trestného konania, pričom jednotlivé ustanovenia § 76 vymedzuje zákonné podmienky trvania väzby a možnosti jej predĺženia.

Na základe § 76 ods. 1 Trestného poriadku orgánom činným v trestnom konaní vyplýva povinnosť vybavovať väzobné trestné veci čo najrýchlejšie, za súčasného dodržania jednotlivých ústavných práv obvineného, ako aj jeho ľudských práv vyplývajúcich z Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.[3] Zmysel predmetného ustanovenia spočíva okrem iného aj v podmienke, v rámci ktorej nemá dochádzať k plnohodnotnému vyčerpávaniu maximálnych lehôt väzby na úkor obvineného. Po celú dobu trvania väzby tak musia byť naplnené požiadavky zákonnosti väzby, predovšetkým musia pretrvávať dôvody väzby a nesmie byť prekročená maximálna dĺžka trvania väzby ustanovená vnútroštátnym právom.[4]

Ustanovenie § 76 ods. 2 vymedzuje základnú lehotu väzby v prípravnom konaní v dĺžke siedmich mesiacov. Okrem úpravy základnej lehoty väzby v prípravnom konaní špecifikuje postup prokurátora v prípade neprepustenia obvineného v základnej lehote trvania väzby. Práve predmetné ustanovenie ukladá prokurátorovi v prípade neprepustenia obvineného v rámci základnej lehoty väzby, alebo v prípade nepodania obžaloby alebo návrhu na schválenie dohody o vine a treste, povinnosť predložiť sudcovi pre prípravné konanie náležite odôvodnený návrh na predĺženie lehoty väzby.

Kľúčovým sa javí § 76 ods. 3 Tr. poriadku, ktorý upravuje procesný postup súdu a sudcu pre prípravné konanie pri rozhodovaní o väzbe a návrhu prokurátora na jej predĺženie. Ide tak o určitý procesný manuál pre rozhodovanie o predĺženie doby trvania väzby. Ustanovenie striktne vymedzuje kedy, za akých okolností môže dôjsť k predĺženiu lehoty väzby, a zároveň ustanovuje časovú podmienku podania prináležiacu prokurátorovi, ktorý je povinný súdu alebo sudcovi pre prípravne konanie včas podať vecne odôvodnený návrh na predĺženie lehoty väzby.

Predĺženie lehoty väzby je ex lege obmedzené na 7 mesiacov (§ 76 ods. 2 Tr. por.) a súčasne aj maximálnou dĺžkou trvania väzby v prípravnom konaní v zmysle § 76 ods. 7 Tr. poriadku. Procesnoprávny inštitút predĺženia lehoty trvania väzby v prípravnom konaní nad základnú sedemmesačnú lehotu trvania väzby možno pritom označiť za výnimku zo zásady, v zmysle ktorej môže väzba trvať len nevyhnutný čas. Z uvedeného dôvodu tak prokurátorovi v prípadne včasne podaného návrhu na predĺženie lehoty trvania väzby obligatórne vzniká povinnosť riadneho odôvodnenia návrhu, pričom návrh na predĺženie trvania väzby musí byť odôvodnený skutočnosťami, ktoré sú mimoriadnej povahy. Prokurátor musí reálne preukázať existenciu vážnych dôvodov spočívajúcich v znakoch obtiažnosti trestnej veci alebo existencii iných závažných dôvodov odôvodňujúcich možnosť predĺženia väzby.

Aj napriek povinnosti orgánov činných v trestnom konaní a súdu, participujúcich na rozhodovaní o trvaní väzby, sa zákonodarca nespoliehal na striktné dodržiavanie zákonného imperatívu vyjadreného v § 76 ods.1 Tr. poriadku zo strany dotknutých orgánov, a preto z opatrnosti a v záujme právnej istoty § 76 ods. 6 Tr. poriadku, ustanovil celkovú resp. maximálnu dobu

3 Uvedená požiadavka je zakotvená aj ako jedna zo základných zásad trestného konania, nakoľko v zmysle § 2 ods. 6 Trestného poriadku, *„orgány činné v trestnom konaní a súdy sú povinné väzobné veci vybavovať prednostne a urýchlene“*.

4 ČENTÉŠ, J. a kol.: Trestný poriadok – Veľký komentár, 3. aktualizované vydanie. Bratislava : Eurokódex, 2017, s. 242.

trvania väzby tak pre prípravné konanie ako aj pre konanie pred súdom. Účelom uvedeného ustanovenia je predovšetkým limitovanie trvania väzobného stíhania obvineného, resp. obžalovaného na určitú maximálnu dobu, a to aj v prípade, ak v čase uplynutia tejto doby dôvody väzby naďalej pretrvávajú. Zmyslom predmetného ustanovenia je predovšetkým eliminácia procesných situácií a snahy orgánov činných v trestnom konaní smerujúcich k predlžovaniu lehôt väzby nad zákonom stanovenú dobu jej trvania.[5]

K uvedenému je nevyhnutné poznamenať, že orgány činné v trestnom konaní a súd sú povinné v priebehu celého trestného konania nielen skúmať faktickú existenciu dôvodov väzby, ale aj skutočnosť, či procesný postup, ktorý dodržiavajú je v súlade s trestnoprávnou zásadou rýchlosti konania. To znamená, že ak procesný postup orgánov činných v trestnom konaní a súdu nekoreluje s požiadavkou rýchlosti konania, napríklad vo forme ich nečinnosti a väzobná vec nie je vybavovaná prednostne či dokonca vôbec, môže mať takáto skutočnosť priamy dopad na ďalšie trvanie väzby obvineného bez ohľadu na faktickú existenciu väzobných dôvodov.[6]

Možnosť predĺženia lehoty väzby však v žiadnom prípade nemôže spočívať v hmotnoprávnych aspektoch jednotlivého prípadu, napr. v trestnoprávnom posúdení skutku z hľadiska jednotlivých trestných činov, ich závažnosti a k nim prináležiacim trestným sadzbám. Možno tak konštatovať, že na predĺženie lehoty väzby nie je v žiadnom prípade postačujúca existencia skutočnosti, že obvinený je trestne stíhaný pre obzvlášť závažný zločin alebo že v predmetnej väzobnej veci pretrváva niektorý z dôvodov väzby.

II.
Obtiažnosť veci a iné závažné dôvody

V zmysle § 76 ods. 3, druhá veta *„ Predĺžiť lehotu väzby možno len vtedy, ak návrh podľa odseku 2 bol podaný včas a ak nebolo možné pre* ***obtiažnosť veci*** *alebo* ***z iných závažných dôvodov*** *trestné stíhanie skončiť a prepustením obvineného na slobodu hrozí, že bude zmarené alebo podstatne sťažené dosiahnutie účelu trestného konania.“*

Vychádzajúc z vyššie uvedeného možno označiť za nevyhnuté predpoklady predĺženia lehoty väzby jednotlivé procesné atribúty toho ktorého trestného stíhania, spočívajúce v *obtiažnosti veci* alebo v *iných závažných dôvodoch* spolu s reálnou a odôvodnenou existenciou hrozby zmarenia alebo podstatného sťaženia možného dosiahnutia účelu trestného konania. Ide o prísne a kumulatívne podmienky menovaného ustanovenia nevyhnutne potrebné na predĺženie lehoty trvania väzby.

V súčasnosti trestnoprávne normy nijakým spôsobom bližšie nevymedzujú pojem „obtiažnosť veci“ v súvislosti s trestným konaním. Inak tomu nie je ani v prípade pojmu „iné závažné dôvody“. Vyložiť kľúčové pojmy „*obtiažnosť veci*“ a „*z iných závažných dôvodov*“ tak nemožno spravidla výslovne abstraktne a jednostranne.

Všeobecne možno konštatovať, že *„pod obtiažnosťou veci možno rozumieť jej náročnosť na vybavenie zo skutkového alebo právneho hľadiska (napr. trestné veci obsahujúce väčší počet skutkov, páchateľov, trestných činov či trestné veci náročné na právne posúdenie.)“* [7]

Z dôvodu absencie vymedzenia pojmu obtiažnosť veci sa javí vhodným jeho negatívny výklad. S prihliadnutím na judikatúru obtiažnosť veci podľa §76 ods. 3 Tr. poriadku nikdy nemôže spočívať v právnej kvalifikácii skutku. Dôvodom je predovšetkým uplatňovanie zásady *„iura novit curia“*, pričom prokurátor, resp. súd pri rozhodovaní o predĺžení väzby nemôže opierať možnosť predĺženia lehoty väzby o trestnoprávnu kvalifikáciu skutku z hľadiska hmotného práva. Vychádzajúc z judikatúry tak obtiažnosť trestných vecí bude spočívať v zložitosti, komplikovanosti a z toho vyplývajúcej časovej náročnosti náležitého zistenia a preverenia skutkového stavu nevyhnutne potrebného na rozhodnutie. K obtiažnosti veci navyše môže prispievať aj nevyhnutnosť preverenia obhajoby obvineného spočívajúcej vo vykonaní jednotlivých dôkazov. Obtiažnosť veci môže byť taktiež prejavená v rozsahu páchanej trestnej činnosti, resp. mnohosti skutkov, ktoré tvoria predmet vyšetrovania.[8]

K uvedenému možno citovať Uznesenie Najvyššieho súdu SR, 2 Tost 6/2013: *„Navyše, aj vec, ktorá by sa nejavila ako obtiažna z hľadiska jednotlivého skutku môže byť obtiažna z hľa-*

5 ČOPKO, P. – ROMŽA, S.: Obhajoba obvineného v prípravnom konaní. Plzeň : Aleš Čeněk, 2018, s. 226.

6 ČENTÉŠ, J. a kol.: Trestný poriadok – Veľký komentár, 3. aktualizované vydanie. Bratislava : Eurokódex, 2017, s. 242.

7 ČENTÉŠ, J. a kol.: Trestný poriadok – Veľký komentár, 3. aktualizované vydanie. Bratislava : Eurokódex, 2017, s. 244.

8 VANTUCH, P.: Obhajoba obvineného, 3. doplněné a přepracované vydání. Praha : C. H. Beck 2010, s. 303.

diska viacerých skutkov, ktoré sú prejedávané v jednom konaní, najmä, ak ide o násilnú aj majetkovú trestnú činnosť, ktorá mala byť spáchaná v rámci činnosti tej istej zločineckej skupiny (mnohovrstevnatosť veci).“ [9]

Znak obtiažnosti trestnej veci pozostáva predovšetkým v zložitosti veci pri početnosti nárokov pluralite subjektov, nutnosti posúdenia skutočností, ktoré vyžadujú odborné znalosti, zložitosti predmetu konania a z toho vyplývajúcej obtiažnosti ustálenia skutkového stavu a posúdenia rôznych možností právnej ochrany, pri neprebádanej problematike, zložitých postupoch v dokazovaní.[10]

Obtiažnosť možno chápať aj z hľadiska zložitosti určitého procesného úkonu alebo zložitosti dokazovania. O obtiažnosti a zložitosť získavania dôkazov môže ísť napríklad pri znaleckom dokazovaní. V prípade mimoriadnej zložitosti, komplikovanosti či náročnosti spracovávanej odbornej problematiky zo strany znalca v kombinácii s časovými požiadavkami vykonania odborného posudku možno objektívne hovoriť o obtiažnosti veci v zmysle § 76 ods. 3 Tr. poriadku. Je však potrebné zdôrazniť, že obtiažnosť veci ako dôvod na predĺženie lehoty trvania väzby podľa § 76 ods. 3 Tr. por. nikdy nemôže spočívať len v samotnej skutočnosti, že určitý znalec či znalecký ústav nedokázal vypracovať znalecký posudok v adekvátnej lehote a pri vypracovávaní znaleckého posudku sa dopustil prieťahov, ktoré ovplyvnili čas skončenia vyšetrovania. Takéto prieťahy nie je možné klásť na ťarchu obvinenému, a preto ani znalcom či znaleckým ústavom spôsobené prieťahy nie je možné považovať za zákonný dôvod na predĺženie lehoty trvania väzby u obvineného.[11]Obtiažnosť veci ako objektívny dôvod predĺženia lehoty trvania väzby v prípade znaleckého dokazovania nemôže spočívať v neschopnosti znalca, resp. znaleckého ústavu vypracovať požadovanú problematiku. Naopak, takéto konanie bude možné hodnotiť ako prieťahy v konaní zo strany znalca, pričom takéto konanie nemožno klásť na ťarchu obvinenému.[12]

Obtiažnosť veci je komplexným pojmom, pričom hodnotenie obtiažnosti trestnej veci musí vychádzať z úrovne náročnosti, množstva procesných úkonov, rozsahu páchanej trestnej činnosti alebo zložitosti jednotlivých dôkazov. V prípade ak má byť obtiažnosť veci dôvodom predĺženia lehoty väzby, musí sa vyznačovať určitým stupňom mimoriadnosti. Teda vyplývajúc z uvedeného takáto obtiažnosť musí byť skutočná a odôvodnená, či už samotnou komplikovanosťou jednotlivých procesných úkonov alebo ich časovou náročnosťou.

Obtiažnosť veci a iné závažné dôvody nikdy nemôžu spočívať v rozsahu trestného stíhania, resp. rozsahu spisového materiálu. Je úlohou orgánov činných v trestnom konaní riadne a efektívne vykonávať úkony trestného konania, aby bol zabezpečený jeho účel a zároveň nedochádzalo k nadmernému zásahu do ľudských práv.

Treba však poukázať na skutočnosť, že aj pri riadne prebiehajúcom prípravnom konaní nemožno pod obtiažnosť veci subsumovať nedostatočné personálne zabezpečenie alebo preťaženosť orgánov činných v trestnom konaní. Relatívna obtiažnosť je tak vytváraná práve týmito negatívnymi prvkami, ktoré však nemožno stavať v neprospech obvineného.

K uvedenému stanovisko zaujal aj Najvyšší súd SR ako aj Najvyšší súd ČR: *„Obtiažnosť veci je daná komplikovanosťou a časovou náročnosťou zistenia skutkového stavu veci, v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie,* ***pričom pracovná preťaženosť orgánov činných v trestnom konaní nemôže byť dôvodom na porušenie ústavného práva obvineného na bezprieťahové, prednostné a urýchlené prejednanie väzobnej veci****. Po preskúmaní návrhu, príslušného spisového materiálu a sťažnosti prokurátora dospel Najvyšší súd k záveru, že neboli naplnené všetky dôvody na predĺženie väzby v zmysle ustanovenia § 76 ods. 3 Tr. poriadku.“* [13]

Z uznesenia Nejvyššího soudu ČR 2Tvno 9/96: *„Vzhledem k vyžadované podmínce ponechání obviněného ve vazbě pouze vyžaduje-li to obtížnost věci nebo jiné závažné důvody, pro které nelze trestní stíhání skončit, je nutné konstatovat, že se toto musí posuzovat s přihlédnutím ke složitosti a rozsahu potřebného dokazování v každé konkrétní věci, tedy objektivně. Nelze tak danou situaci paušalizovat a říci, že vazební věc je složitější nežli věc nevazební, nýbrž se vždy musí přihlédnout k povaze dané konkrétní věci. Také platí, že zásadně* ***nelze přihlížet k průtahům zaviněným organizačními potížemi na straně orgánů činných vtrestním řízení nebo jejich nesoustředěným přístupem k vyřizování věci****.“* [14]

Rovnaké stanovisko zaujal aj Ústavní soud ČR: *„Ústavní soud doplnil, že dostačujícím důvodem pro nerespektování kriteria přiměřené lhůty, v níž má trestní proces proběhnout,* ***nemůže být v žádném případě nedostačující stav personálu****.“* [15]

9 Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. z.: 2 Tost 6/2013 z 26. 2. 2013

10 URBAN, R.: Pripustenie zložitosti. In: Justičná revue, ročník 2004, 2 diel. JR – 2/2004

11 Uznesenie Krajského súdu v Bratislave 4Tpo/35/2018 zo dňa 4. 6. 2018

12 Pozri aj *http://www.pravnelisty.sk/rozhodnutia/-a664-k-ne-predlzeniu-lehoty--trvania-vazby-v-suvislosti--s-prietahom-znalca-pri--vypracovavani-znaleckeho--posudku*

13 Uznesenie Najvyššieho súdu SR 6Tost/39/2017 z 30. novembra 2017

14 Usnesení Nejvyššího soudu ČR 2Tvno 9/96 z 14. 3. 1996

15 Nález Ustavního soudu IV. ÚS 173/94 z 22. 3. 1995

Iné závažné dôvody tvoria druhý nešpecifikovaný a nejednoznačný pojem súvisiaci s možnosťou predĺženia lehoty väzby. Pod inými závažnými dôvodmi možno chápať také dôvody, ktoré spočívajú v tom, že trestnú vec nebolo možné skončiť v primeranej lehote, pričom takéto dôvody nie sú spôsobené orgánmi činnými v trestnom konaní. Pod pojmom „iné závažné dôvody" treba rozumieť dôvody spočívajúce mimo procesnej aktivity orgánov činných v trestnom konaní, ako je napríklad sebapoškodzovanie sa obvineného, jeho opakované neúspešné námietky zaujatosti úradných osôb, neopodstatnené výmeny obhajcov a podobne.[16]

16 Uznesenie Najvyššieho súdu SR Ntv 28/1998 zo 5. 6. 1998

Pod iné závažné dôvody možno zaradiť nielen činnosť obvinených, ale aj činnosť ich obhajcov a obštrukcie vykonávané z ich strany. Môže ísť predovšetkým o zjavne účelové využívanie jednotlivých dostupných procesných inštitútov spočívajúcich napríklad v opakovanom a nedôvodnom podávaní námietok zaujatosti alebo účelové predlžovanie lehôt na doručovanie písomností. Ide teda o činnosti, ktoré prakticky znemožňujú vyšetrovateľom pristúpiť k vykonaniu procesného úkonu.

Prokurátor v rámci odôvodnenia návrhu na predĺženie lehoty väzby však nemôže nemožnosť ukončenia vyšetrovania a potrebu predĺženia lehoty väzby z iných závažných dôvodov dávať za vinu obvinenému, v prípade ak okolnosti ktoré vykazujú znaky tzv. iných závažných dôvodov, nie sú spôsobované obvineným resp. jeho obhajcom. Príkladom môže byť nečinnosť alebo pochybenia súdu a orgánov činných v trestnom konaní, ktoré v konečnom dôsledku spôsobili, že prípravné konanie nebolo možné v základnej lehote väzby ukončiť.

„Najvyšší súd výslovne dospel k záveru, že „nečinnosť alebo liknavosť súdu, prípadne opakované procesné pochybenia súdu, ktoré nemali pôvod v konaní obvinených", nie je možné považovať za dôvody, kvôli ktorým by bolo možné predĺžiť lehotu trvania väzby".[17]

17 Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky ÚS 98/03-22

III.
Absencia obtiažnosti veci alebo iných závažných dôvodov a nečinnosť OČTK

Vychádzajúc z vyššie uvedeného v prípade, že trestné stíhanie nebolo možné pre obtiažnosť veci alebo z iných závažných dôvodov skončiť v základnej alebo predĺženej lehote trvania väzby, je potrebné hodnotiť obtiažnosť veci a iné závažné dôvody s prihliadnutím na zložitosť a rozsah potrebného dokazovania v konkrétnej veci. V prípade absencie uvedených podmienok však dochádza často v praxi k vykonštruovaniu zložitosti prípadu zo strany prokuratúry, s cieľom čo najdlhšie ponechať obvineného vo väzbe. Orgány činné v trestnom konaní tak využívajú nejasnosť menovaných pojmov, pričom pod nich vedome subsumujú rôzne procesné aj mimoprocesné okolnosti, ktoré však znaky obtiažnosti veci alebo iných závažných dôvodov nespĺňajú.

Absencia znakov obtiažnosti veci alebo iných závažných dôvodov má za následok zamietnutie návrhu na predĺženie väzby. Predĺžiť lehotu trvania väzby možno len na podklade procesných úkonov, ktoré je potrebné v trestnej veci skutočne vykonať a majú prispieť k objasneniu trestnej veci, pre ktorú je obvinený vo väzbe, pričom potreba ďalšieho vykonania dokazovania vytvára samotnú obtiažnosť veci.[18] Z uvedeného dôvodu však v praxi často dochádza k odôvodňovaniu potreby vykonania ďalších procesných úkonov len na báze pravdepodobnosti.

18 VANTUCH, P.: Obhajoba obvineného – 3. doplněné a přepracované vydání, Praha : C. H. Beck, 2010, s. 304.

V takýchto prípadoch dochádza zo strany prokuratúry k neopodstatneným dohadom, k akému dokazovaniu bude ešte v trestnej veci potrebné pristúpiť. Často opakovaným odôvodnením návrhu na predĺženie väzby zo strany prokuratúry, je potreba oboznámenia obvineného resp. jeho obhajcu s výsledkami vyšetrovania a predpoklad ich návrhov na doplnenie dokazovania. Zo strany prokurátora tak dochádza k odôvodňovaniu znaku obtiažnosti veci jedným zo základných práv obvineného.

Je však nevyhnutné vysloviť názor, že takéto odôvodnenie je neprípustné, nakoľko zákonom predpokladané právo obvinených na oboznámenie sa so spisom po skončení vyšetrovania nemožno obvinenému klásť na ťarchu. Je preto nevyhnutné, aby súdy, resp. sudcovia pre prípravné konanie podrobne a svedomito skúmali objektívne podmienky predĺženia väzby spočívajúce v obtiažnosti veci alebo iných závažných dôvodoch. Možno tak konštatovať, že v odôvodneniach návrhov na predĺženie väzby zo strany prokurátorov často dochádza aj k umnému skrývaniu prieťahov spôsobených zo strany orgánov činných v trestnom konaní, resp. polície.

Okrem skúmania zákonných podmienok odôvodňujúcich možnosť predĺženia trvania väzby musia súdy pri rozhodovaní o jej predĺžení skúmať aj procesný postup orgánov činných v trestnom konaní, resp. či obtiažnosť veci nevytvárajú priamo samotné orgány činné v trestnom konaní nedôvodnými prieťahmi alebo ich nečinnosťou.

Z rozsudku Okresného súdu Pezinok Tp 44/2010: ***„Prípravné konanie má byť ukončené čo možno najskôr, to platí obzvlášť vo väzobných trestných veciach, a orgány činné v trestnom konaní nemajú a ani nemôžu nečinne vyčkávať až na posledné dni (týždne) plynutia sedemmesačnej lehoty trvania väzby, v ktorých začnú konať a podajú obžalobu, prípadne inak ukončia vyšetrovanie.“*** [19]

Súd pri preskúmavaní týchto skutočností musí zhodnotiť, či ponechanie obvineného vo väzbe je skutočne spôsobené samotnou obtiažnosťou prejednávanej veci alebo inými závažnými dôvodmi a či sa ponechanie obvineného vo väzbe javí ako jediná možnosť na dosiahnutie účelu trestného konania. Nečinnosť orgánov činných v trestnom konaní v žiadnom prípade nemôže odôvodňovať vznik alebo existenciu iných závažných dôvodov.

Záverom je nevyhnutné poukázať na úlohu prokurátora. Ten má v prípravnom konaní prednostné postavenie pána sporu tzv. dominus litis, pričom plní úlohu istého garanta, že trestný proces bude prebiehať zákonne a riadnym spôsobom. V rámci výkonu svojej funkcie má povinnosť vykonávať dozor nad činnosťou polície, kontrolovať a korigovať ich postup. Okrem iného má možnosť vyžiadať si od polície spis a preskúmať zákonnosť a rýchlosť ich konania s prihliadnutím na obtiažnosť jednotlivých vecí. Samotná činnosť prokuratúry musí byť vykonávaná tak, aby bola zabezpečená ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb a štátu, pričom musí byť dôsledná, účinná a rýchla.[20] Je teda nepochybné, že prokurátor má povinnosť dohliadnuť na riadne a urýchlené vyšetrovanie veci s cieľom zabránenia vzniku prieťahov v konaní. Prokurátor má tak doslova povinnosť mať v ktorúkoľvek chvíľu prehľad o spise, stave vyšetrovania, hodnote dôkazov a iného dôkazného materiálu.

Vzhľadom na uvedené však možno kriticky konštatovať, že častou príčinou dlhšieho trvania väzby obvineného je práve nedostatočný dohľad prokuratúry nad rýchlosťou a efektivitou konania. Následkom takéhoto prístupu je opakované podávanie návrhov na predĺženie lehoty trvania väzby, odvolávajúc sa na obtiažnosť trestného konania alebo existenciu iných závažných dôvodov. Úlohou súdu je preto riadne preskúmavanie priebehu prípravného konania, nezáväzne od existencie väzobných dôvodov, pre ktoré bol obvinený vzatý do väzby. Zároveň je povinnosťou obhajcov riadne poukazovať na prípadnú neexistenciu okolností odôvodňujúcich možnosť predĺženia väzby, resp. upozorniť, že vznik týchto okolností zapríčinila nečinnosť alebo nízka efektivita orgánov činných v trestnom konaní.

19 Pozri aj *http://www.pravnelisty.sk/rozhodnutia/a34-prietahy-vo-vazobnej-veci*

20 IVOR, J. a kol.: Trestné právo procesné, druhé vydanie. Bratislava : Iura Edition, 2010. s. 325.

Záver

Zákonom vymedzujúcu dĺžku trvania väzby je potrebné považovať za lehotu nevyhnutého obmedzenia osobnej slobody obvineného, resp. obžalovaného, za súčasnej platnosti zásady prezumpcie neviny. Predĺžiť lehotu trvania väzby a ponechať obvineného vo väzbe možno len v prípade nemožnosti ukončenia trestného stíhania z dôvodov obtiažnosti trestnej veci alebo iných závažných dôvodov a súčasnej existencie obavy zmarenia alebo sťaženia dosiahnutia účelu trestného konania. Možnosť predĺženia lehoty trvania väzby je tak nevyhnutné preukázať existenciou vážnych prekážok vytvárajúcich obtiažnosť veci alebo existenciu závažných dôvodov, v dôsledku ktorých nebolo možné trestné stíhanie ukončiť. Súdy pri rozhodovaní o predĺžení lehoty väzby musia vziať do úvahy okolnosti, pre ktoré nebolo možné prípravné konanie ukončiť a to nezávisle od dôvodov väzby a závažnosti trestnej činnosti, pre ktorú je trestné stíhanie vedené. Súdy tak pri rozhodovaní o ďalšom trvaní väzby musia objektívne skúmať priebeh a efektivitu vyšetrovania, aby v prípade nedostatočnej práce orgánov činných v trestnom konaní nebola väzba obvineného neúmerne predlžovaná. ■

RESUMÉ

Obtiažnosť trestnej veci a existencia iných závažných dôvodov pri (ne)predĺžení lehoty trvania väzby obvineného

Predkladaný článok má za cieľ priniesť ucelený pohľad na problematiku zákonných predpokladov možnosti predĺženia trvania väzby. Autor analyzuje kľúčové pojmy „obťiažnosť veci" a „iné závažné dôvody" , ktorých existencia je nevyhnutná pre predĺženie lehoty trvania väzby obvineného. Autor okrem iného vychádza z ustálenej slovenskej a českej judikatúry, ktoré predmetnú problematiku rozoberajú. Článok zároveň analyzuje dopad nečinnosti orgánov činných v trestnom konaní na dôvodnosť zotrvania obvineného vo väzbe.

SUMMARY

Complexity of a Criminal Matter and the Existence of Other Overriding Reasons in the Cases of (Not) Extending Detention Period of Accused Persons

The article aims to provide a comprehensive view of legal requirements for the extension of the detention period. The author analyses key concepts "complexity of the matter" and "other overriding reasons", the existence of which is necessary to extend the detention period of the accused person. The author inter alia relies on the settled Slovak and Czech case-law, which analyses this issue. The article also analyses the impact of inaction of law enforcement agencies on the reasons why to hold the accused person in detention.

ZUSAMMENFASSUNG

Schwere der Strafsache und andere vorliegende ernste Gründe bei der Nichtverlängerung/Verlängerung der Dauer der Haft des Beschuldigten

Das Ziel des unterbreiteten Artikels ist, mit einer komplexen Ansicht zur Problematik der gesetzlichen Voraussetzungen für eine mögliche Verlängerung der Haftdauer, beizutragen. Der Autor analysiert die Schlüsselbegriffe „Schwierigkeit der Sache" und „sonstige ernste Gründe", deren Vorliegen für die Verlängerung der Dauer der Haft des Beschuldigten unerlässlich ist. Der Autor geht nebst anderem von der konventionellen slowakischen und tschechischen Judikatur aus, in der die betreffende Problematik analysiert ist. Im Artikel wird zugleich die Auswirkung der Untätigkeit von Strafverfolgungsbehörden im Strafverfahren auf die Begründetheit des Verbleibs des Beschuldigten in der Haft, analysiert.

Z JUDIKATÚRY SÚDNEHO DVORA EURÓPSKEJ ÚNIE

Porušenie Charty základných práv EÚ ako dôvod obnovy trestného konania?

Právo Únie, najmä zásady ekvivalencie a efektivity, sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu neukladá povinnosť, aby opravný prostriedok vnútroštátneho práva, ktorý iba v prípade porušenia Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd podpísaného v Ríme 4. novembra 1950 alebo niektorého z jeho protokolov umožňuje dosiahnuť obnovu trestného konania ukončeného vnútroštátnym rozhodnutím s právnou silou rozhodnutej veci, rozšíril na porušenia práva Únie, konkrétne na zásahy do základného práva zaručeného článkom 50 Charty základných práv Európskej únie a článkom 54 Dohovoru, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda zo 14. júna 1985 uzatvorená medzi vládami štátov hospodárskej únie Beneluxu, Spolkovej republiky Nemecko a Francúzskej republiky o postupnom zrušení kontrol na ich spoločných hraniciach, podpísaného 19. júna 1990 v Schengene (Luxembursko) a ktorý nadobudol platnosť 26. marca 1995.

Rozsudok Súdneho dvora z 24. októbra 2018 vo veci C-234/17, XC a i. – ECLI:EU:C:2018:853.

Prejudiciálna otázka rakúskeho Najvyššieho súdu umožnila Súdnemu dvoru Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) vysvetliť rozdiel medzi štrasburským[1] a luxemburským[2] mechanizmom ochrany základných práv, najmä z pohľadu reakcie štátu na konštatovanie porušenia základných práv garantovaných jedným z týchto systémov.

V súvislosti so snahou zabezpečiť výkon rozsudkov Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESĽP“), v ktorých je konštatované porušenie Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) zo strany Rakúska, bola do rakúskeho trestného poriadku zavedená možnosť obnovy trestného konania, o ktorej rozhoduje Najvyšší súd. Predpokladom prípustnosti obnovy trestného konania je skutočnosť, že nie je možné vylúčiť, že porušenie Dohovoru, ktoré konštatoval ESĽP, mohlo v prípade dotknutej osoby nepriaznivo ovplyvniť obsah rozhodnutia trestného súdu. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu sa obnova konania umožní nielen v prípade, keď ESĽP vopred konštatoval porušenie Dohovoru, ale aj v prípade, keď tento vnútroštátny súd sám konštatoval také porušenie.

Najvyšší súd má pochybnosti, či by nemal možnosť obnovy konania použiť aj v prípade porušenia základných práv zakotvených v práve Únie, konkrétne v Charte a v Dohovore, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda (ďalej len „DVSD“), hoci vnútroštátna právna úprava takúto situáciu nepredvída. Jeho pochybnosti súvisia so zásadou lojálnej spolupráce, zásadou ekvivalencie a zásadou efektivity, ktoré by mal zohľadniť pri aplikácii práva.

1 Pod štrasburským systémom rozumieme systém vytvorený Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd podpísaný 4. novembra 1950 v Ríme a uverejnený spolu s oznámením Federálneho ministerstva zahraničných vecí pod č. 209/1992 Zb.

2 Pod luxemburským systémom rozumieme systém vytvorený Chartou základných práv Európskej únie, ktorá má na základe odkazu v článku 6 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii právnu silu primárneho práva.

K tejto otázke sa Najvyšší súd dostal v rámci rozhodovania o povolení obnovy konania, v ktorom rakúske súdy rozhodovali o opravných prostriedkoch XC, YB a ZA[3] proti rozhodnutiam rakúskych orgánov, ktoré reagovali na žiadosť švajčiarskej prokuratúry o právnu pomoc v podobe vypočutia uvedených osôb, ktoré sú vo Švajčiarsku podozrivé zo spáchania trestného činu daňového podvodu v zmysle švajčiarskeho zákona o dani z pridanej hodnoty, ako aj iných trestných činov. Dotknuté osoby argumentovali hlavne porušením zásady ne bis in idem obsiahnutej v článku 54 DVSD a článku 50 Charty, keďže v súvislosti s ich tvrdenou trestnou činnosťou už boli skončené trestné konania v Nemecku a Lichtenštajnsku. Právoplatne o ich opravných prostriedkoch rozhodol Vyšší krajinský súd v Innsbrucku, ktorý konštatoval neexistenciu skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné preukázať porušenie článku 54 DVSD tým, že sa vykonajú požadované výsluchy.

Súdny dvor vyhodnotil prejudiciálnu otázku tak, že v nej ide z pohľadu práva Únie o zásadu právnej sily rozhodnutej veci, ktorá jednoznačne je súčasťou práva Únie. Keďže však na úrovni Únie neexistuje právna úprava v tejto oblasti, vzniká priestor na uplatnenie zásady procesnej autonómie členských štátov, v zmysle ktorej majú členské štáty stanoviť podmienky na uplatňovanie tejto zásady a to pri dodržaní zásady ekvivalencie a efektivity. Zásady ekvivalencie a efektivity súvisia aj so zásadou lojálnej spolupráce obsiahnutej v článku 4 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii, v zmysle ktorej procesné podmienky žalôb určených na zabezpečenie ochrany práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z práva Únie, nemôžu byť menej výhodné, ako procesné podmienky týkajúce sa podobných žalôb vnútroštátnej povahy (zásada ekvivalencie) a nesmú prakticky znemožniť alebo nadmerne sťažiť výkon práv, ktoré priznáva právny poriadok Únie (zásada efektivity).

Súdny dvor teda najprv skúmal, či umožnenie obnovy trestného konania len z dôvodu porušenia základných práv garantovaných Dohovorom nie je porušením zásady ekvivalencie vo vzťahu k ochrane práv plynúcich z práva Únie. Za tým účelom musel posúdiť, či žaloba na účely obnovy konania z dôvodu porušenia základných práv garantovaných Dohovorom je podobná žalobe na zabezpečenie ochrany práva Únie, v tomto prípade konkrétne na zabezpečenie ochrany základných práv garantovaných Chartou a DVSD.

V tejto súvislosti Súdny dvor pripomenul úzku funkčnú väzbu medzi konaním o obnove podľa rakúskeho právneho poriadku a konaním pred ESĽP. Vzhľadom na článok 35 ods. 1 Dohovoru, podľa ktorého ESĽP môže vo veci rozhodovať až po vyčerpaní všetkých vnútroštátnych opravných prostriedkov, predpokladá totiž konanie pred ESĽP existenciu rozhodnutia vydaného vnútroštátnym súdom na poslednom stupni s právnou silou rozhodnutej veci. Ak má následne štát splniť povinnosť vyplývajúcu z článku 46 Dohovoru a zabezpečiť výkon rozsudku ESĽP, musí mať v právnom poriadku opravný prostriedok prekonávajúcu právnu silu rozhodnutej veci.

Lenže podľa Súdneho dvora nie je možné považovať žalobu na účely obnovy konania z dôvodu porušenia základných práv garantovaných Dohovorom za podobnú žalobe na ochranu základného práva zaručeného Chartou. Právo Únie totiž nevyžaduje pre ochranu práv z neho plynúcich právoplatné vnútroštátne rozhodnutie porušujúce tieto práva. Ochrana práv plynúcich z práva Únie, a teda aj základných práv obsiahnutých v Charte, je založená na inom systéme, v centre ktorého je priamy účinok práva Únie a prejudiciálne konanie pred Súdnym dvorom iniciované vnútroštátnym súdom, ktorý sa pri aplikácii práva Únie stretol s otázkou výkladu alebo platnosti práva Únie. Takýmto spôsobom je každej osobe zaručená možnosť uplatniť si práva, ktoré sú jej priznané právnym poriadkom Únie, ešte skôr, než rozhodnutie, ktorého je subjektom, nadobudne právnu silu rozhodnutej veci.

Čo sa týka zásady efektivity, Súdny dvor skúmal, či nemožnosť obnoviť trestné konanie ukončené rozhodnutím s právnou silou rozhodnutej veci, ktoré porušuje základné právo zaručené právom Únie, znemožňuje alebo nadmerne sťažuje výkon práv priznaných právnym poriadkom Únie. Odvolal sa na svoju predchádzajúcu judikatúru, z ktorej vyplývajú dva základné závery.

Po prvé, ide o dôležitosť zásady právnej sily rozhodnutej veci v právnom poriadku Únie i vo vnútroštátnych právnych poriadkoch vzhľadom na požiadavku stability práva a právnych vzťahov, ako aj na požiadavku riadneho výkonu spravodlivosti. V tomto svetle je dôležité, aby sa nemohli napadnúť súdne rozhodnutia, ktoré sa stali konečnými po vyčerpaní dostupných opravných prostriedkov alebo po uplynutí lehôt stanovených pre tieto opravné prostriedky.

Po druhé, právo Únie neukladá vnútroštátnemu súdu povinnosť neuplatniť vnútroštátne procesné normy, na základe ktorých nadobúda súdne rozhodnutie právnu silu rozhodnutej

3 Pozornému čitateľovi určite neušla skutočnosť, že v poslednej dobe je v rozsudkoch Súdneho dvora oveľa častejšia anonymizácia účastníkov konania. Súvisí to s účinnosťou nariadenia 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES. Reakcia Súdneho dvora na uvedené nariadenie je obsahom tlačového komuniké č. 96/18 z 29. júna 2018, ktoré je dostupné na tejto adrese: *https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2018-06/cp180096sk.pdf*.

veci, napriek tomu, že by sa ich neuplatnením umožnila náprava vnútroštátnej situácie nezlučiteľnej s právom Únie. Právo Únie, na rozdiel od štrasburského systému, v zásade nepožaduje zrušenie rozhodnutia súdneho orgánu z dôvodu zohľadnenia výkladu príslušného ustanovenia tohto práva, ktorý prijal Súdny dvor po tom, ako dané rozhodnutie nadobudlo právnu silu rozhodnutej veci.

Súdny dvor na základe informácií, ktoré vyplývajú zo spisu, dospel k záveru, že nemožnosť využitia obnovy konania v prípade, ak v konaní boli porušené práva plynúce z práva Únie, neznamená, že v rakúskom právnom poriadku neexistujú opravné prostriedky na zabezpečenie účinnej ochrany práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z článku 50 Charty a článku 54 DVSD. Konania pred rakúskymi súdmi, ktoré predchádzali konaniu na Najvyššom súde, sú dôkazom toho, že keď žalobcovia vo veci samej na rakúskych súdoch namietali proti žiadostiam o právnu pomoc švajčiarskej prokuratúry, mohli sa v plnom rozsahu odvolávať na porušenie článku 50 Charty a článku 54 DVSD a že uvedené súdy preskúmali tieto výhrady.

Súdny dvor ešte pripomenul, že v práve Únie existuje aj zásada zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú porušením práva Únie, v rámci ktorej štát zodpovedá aj za škodu spôsobenú rozhodnutím súdu posledného stupňa, ktoré je v rozpore s právom Únie. Uplatneniu tejto zásady v žiadnom prípade nebráni zásada právnej sily rozhodnutej veci. Čiže v prípade právoplatného súdneho rozhodnutia, ktoré bude napr. vo svetle následnej výkladovej judikatúry Súdneho dvora v rozpore s právom Únie, má jednotlivec možnosť žiadať od štátu náhradu škody, ktorá mu bola takýmto súdnym rozhodnutím spôsobená. V tejto súvislosti je potrebné upozorniť na problematickú požiadavku plynúcu z § 6 ods. 2 zákona č. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, v zmysle ktorej právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Z pohľadu práva Únie by toto ustanovenie mohlo byť v súvislosti so zodpovednosťou štátu za náhradu škody spôsobenej porušením práva Únie označené za také, ktoré je v rozpore so zásadou efektivity.

Rozhodnutie spracovala: **doc. JUDr. Martina Jánošíková, Ph.D.**
Ústav medzinárodného práva a európskeho práva
Právnickej fakulty UPJŠ v Košiciach

Z ROZHODNUTÍ NAJVYŠŠIEHO SÚDU ČESKEJ REPUBLIKY

Poučovacia povinnosť v súvislosti s výkonom advokácie

Rozsah právnych služieb advokáta súvisiacich so spísaním zmluvy o pôžičke

Poučovacia povinnosť je samotnou podstatou výkonu advokácie, prelína všetkými štádiami poskytovania právnej služby a odráža zvýšený štandard starostlivosti, ktorý advokát ako špecialista na právne otázky a postupy musí klientovi garantovať, aby dosiahol zamýšľaného účinku vo veciach, ktoré pre klienta ako príkazník zabezpečuje.

Ak spísaný text zmluvy o pôžičke nezodpovedá skutočnému priebehu realizácie pôžičky, nemožno právne služby advokáta (výkon advokácie) obmedziť len na samotné spísanie zmluvy a nebrať pritom do úvahy prípadný nedostatok poučenia o právnych dôsledkoch okolnosti, že v rozpore s textom zmluvy neboli peniaze riadne odovzdané a že na rozdiel od toho, čo zmluva predpokladá, záväzkový vzťah dosiaľ nevznikol a jeho vznik bude závislý od ďalšieho postupu strán.

Rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 20. decembra 2017
sp. zn. 25 Cdo/347/2016

Dotknuté ustanovenia:

- § 18, § 26 zákona č. 586/2003 Z. z. advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní

Žalobou o náhradu škody uplatnenou proti žalovanému advokátovi jeho bývalým klientom sa žalobca domáhal voči žalovanému zaplatenia náhrady škody vo výške 2 367 760 Kč spočívajúcej v nevrátenej pôžičke a uhradených nákladoch neúspešných súdnych konaní.

V konaní bolo zistené, že žalovaný poskytol žalobcovi právne služby spočívajúce v spísaní zmluvy o pôžičke a záložnej zmluvy. Obsah zmluvy o pôžičke však nezodpovedal skutočnosti, pretože napriek deklarácii v zmluve o tom, že pred podpisom zmluvy došlo k odovzdaniu a prevzatiu pôžičky, peniaze z pôžičky neprevzal priamo dlžník, ale ručiteľka zo zmluvy, ktorá ju mala neprítomnému dlžníkovi odovzdať. Žalovaný advokát o odovzdaní peňazí vyhotovil príjmový doklad bez toho, aby overil oprávnenie ručiteľky konať za dlžníka. Ručiteľka nakoniec peniaze dlžníkovi neodovzdala, ponechala si ich pre svoju potrebu a bola za to právoplatne odsúdená v trestnom konaní.

Okresný súd v Českých Budějoviciach žalobu ako nedôvodnú zamietol s odôvodnením, že medzi vyhotovením písomnej dokumentácie k pôžičke a vznikom škody nie je vzťah príčinnej súvislosti. Podľa okresného súdu k vzniku právneho vzťahu z pôžičky v danom prípade nedošlo z dôvodu, že jej predmet nebol odovzdaný dlžníkovi, nie preto, že by písomná podoba zmluvy bola vyhotovená žalovaným neplatne. Predmet pôžičky sa k dlžníkovi nedostal a prípadné pochybenie pri formulácii zmluvy na túto skutočnosť nemalo žiadny vplyv.

Krajský súd na základe odvolania žalobcu rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil. Podľa názoru krajského súdu príčinou vzniku škody na strane žalobcu bola skutočnosť, že si predmet pôžičky ponechala iná osoba, a nie výkon advokácie pri písomnom vyhotovení zmluvy o pôžičke žalovaným. To, že zmluva počítala s prevzatím peňazí pri jej podpísaní a účastníci sa následne od tohto dojednania odchýlili, nemožno považovať za pochybenie advokáta pri jej spísaní. Ani prítomnosť advokáta pri odovzdávaní peňazí a vyhotovenie príjmového dokladu nemožno bez ďalšieho považovať za výkon advokácie, ktorý by mohol založiť zodpovednosť advokáta za škodu, ktorá vznikla klientovi.

Rozsudok krajského súdu napadol žalobca dovolaním. Podľa názoru žalobcu odvolací súd nesprávne vyhodnotil konanie žalovaného advokáta, ak sa obmedzil iba na jeho činnosť spočívajúcu v spísaní zmlúv a do výkonu advokácie nezaradil tiež pôsobenie v ďalších fázach celej transakcie, najmä pri odovzdaní zmlúv za účelom ich podpisu a účasť pri odovzdaní finančnej hotovosti. Žalovaný vedel, že k odovzdaniu peňazí došlo v rozpore s textom zmluvy až po jej uzavretí. Ako advokát preto nemal bez informovania klienta dopustiť, aby peniaze za inej situácie, než predvídala zmluva, prevzala osoba bez poverenia dlžníkom. Podľa žalobcu bol žalovaný ako advokát činný aj potom, čo spísal predmetné zmluvy, takže aj keby mu nevznikla výslovná povinnosť zabezpečiť odovzdanie peňazí dlžníkovi či vyžadovať preukázanie splnomocnenia od tretej osoby, mal nepochybne povinnosť chrániť a presadzovať práva a oprávnené záujmy klienta a postupovať s náležitou odbornou starostlivosťou.

Najvyšší súd Českej republiky ako súd dovolací dospel po preskúmaní veci k záveru, že dovolanie je dôvodné.

Z odôvodnenia:

Zodpovednosť advokáta za škodu podľa § 24 ods. 1 zákona o advokácii[1] vychádza zo zodpovednosti bez zreteľa na zavinenie (tzv. objektívna zodpovednosť) a je založená na súčasnom splnení všetkých troch predpokladov, ktorými sú výkon advokácie, vznik škody a príčinná súvislosť medzi výkonom advokácie a vznikom škody. Táto koncepcia vyjadruje zvýšené nároky, ktoré sú kladené na advokátov ako odborníkov vykonávajúcich špecializovanú činnosť (NS ČR 25 Cdo 2593/2011). Advokát je povinný chrániť a presadzovať práva a oprávnené záujmy klienta, využívať dôsledne všetky zákonné prostriedky a v ich rámci uplatniť v záujme klienta všetko, čo podľa svojho presvedčenia pokladá za prospešné.[2] Z povahy veci (z podstaty poskytovania právnych služieb) potom vyplýva, že advokát je pri poskytovaní právnych služieb klientovi povinný postupovať s náležitou odbornou starostlivosťou. To predpokladá iniciatívny a samostatný prístup advokáta, poskytnutie potrebných informácií klientovi, vysvetlenie riešenia problematiky, predostretie možných variantov postupu, vyhodnotenie ich výhod a rizík a vyžiadanie si pokynov (informovaného súhlasu) klienta v prípade, že je to potrebné (NS ČR 25 Cdo 121/2010). Zároveň však platí, že takto koncipovaná zodpovednosť sa neuplatní automaticky a bez ďalšieho. Na advokáta nemožno klásť neprimerané požiadavky a správnosť výkonu advokácie je potrebné posudzovať vždy s prihliadnutím k okolnostiam daného prípadu a charakteru tvrdeného pochybenia (NS ČR 25 Cdo 2310/2013).

Aj keď zákon rozsah konkrétnych povinností advokáta ďalej podrobnejšie nevymedzuje, pod požiadavku čestnej a svedomitej ochrany a presadzovania práv a oprávnených záujmov klienta v zmysle zákona o advokácii je možné podradiť aj tzv. znalostnú povinnosť a povinnosť poučovaciu. Hoci poučovacia povinnosť nie je v zákone výslovne definovaná, je samotnou podstatou výkonu advokácie, prelína všetkými štádiami poskytovania právnej služby a odráža zvýšený štandard starostlivosti, ktorý advokát ako špecialista na právne otázky a postupy musí klientovi garantovať, aby dosiahol zamýšľaného účinku vo veciach, ktoré pre klienta ako príkazník zabezpečuje.

Najvyšší súd Českej republiky v okolnostiach posudzovanej veci nesúhlasil so závermi odvolacieho súdu, ktorý nesplnenie predpokladov zodpovednosti žalovaného advokáta za škodu vyvodil zo záveru, že žalovaný bol poverený iba spísaním zmluvy o pôžičke, ktorú vyhotovil podľa vôle klienta, a nebol už poverený, aby zabezpečil odovzdanie peňazí dlžníkovi.

V prejednávanej veci bolo totiž zistené, že hoci písomná zmluva o pôžičke obsahovala potvrdenie dlžníka, že pred podpisom zmluvy v mieste jej uzavretia prevzal peniaze, účastníci zmluvu podpísali každý v inom mieste a iný deň, a že teda už pri podpise zmluvy bolo žalovanému advokátovi a jeho klientovi zrejmé, že k odovzdaniu predmetu pôžičky dôjde až následne.

1 § 24 ods. 1 zákona o advokacii č. 85/1996 Sb.: *Advokát zodpovedá klientovi za ujmu, ktorú mu spôsobil v súvislosti s výkonom advokácie.* Obdobne § 26 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z. z. advokácii a o zmene a do-plnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov: *Advokát zodpovedá klientovi za škodu, ktorú mu spôsobil v súvislosti s výkonom advokácie.*

2 Porov. § 16 zákona o advokacii č. 85/1996 Sb. Obdobne § 18 ods. 1, 2 zákona č. 586/2003 Z. z. advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní.

Aj keď odvolací súd vyšiel z tohto skutkového zistenia, nesprávne vyvodil, že to boli účastníci zmluvy, ktorí až po jej uzavretí zmenili svoju vôľu ohľadom spôsobu odovzdania peňazí. Podľa Najvyššieho súdu obsah zmluvy o pôžičke už v okamihu spísania zmluvy nezodpovedal a ani nemohol zodpovedať skutočnej vôli strán. Zmluva o pôžičke má reálnu povahu, teda ku vzniku záväzkového právneho vzťahu dochádza nie uzavretím zmluvy, ale okamihom reálneho odovzdania predmetu pôžičky dlžníkovi. Z toho plynú významné dôsledky pre oprávnenie veriteľa domáhať sa vrátenia predmetu pôžičky, pretože ak nedošlo k reálnemu plneniu, nemá veriteľ nárok požadovať plnenie od dlžníka. Znalostná povinnosť advokáta sa týka ako spísania zmluvy o pôžičke, tak prípadnej potrebnej súčinnosti k plneniu. Táto znalosť právnej problematiky sa potom musí preniesť aj do povinnosti advokáta poučiť klienta, aké riziká pre vymožiteľnosť pohľadávky od dlžníka vyplývajú z takto koncipovanej zmluvy.

Inými slovami, ak spísaný text zmluvy o pôžičke nezodpovedá skutočnému priebehu realizácie pôžičky, nemožno právne služby advokáta (výkon advokácie) obmedziť len na samotné spísanie zmluvy a nebrať pritom do úvahy prípadný nedostatok poučenia o právnych dôsledkoch okolnosti, že v rozpore s textom zmluvy neboli peniaze riadne odovzdané a že na rozdiel od toho, čo zmluva predpokladá, záväzkový vzťah doposiaľ nevznikol a jeho vznik bude závislý na ďalšom postupe strán.

Účasť advokáta pri následnom odovzdaní peňazí medzi osobami, ktorých oprávnenie konať za účastníkov zmluvy (najmä na strane príjemcu) neoveril, je potom už skôr akousi kumulovanou povinnosťou, odvodzujúcou sa od predchádzajúcich nedostatkov v poskytovanej právnej službe, a to aj keď advokát nebol klientom priamo poverený k činnosti súvisiacej s odovzdaním peňazí.

Ak teda žalovaný spísal zmluvu o pôžičke s vedome nepravdivým údajom o už uskutočnenom odovzdaní peňazí (bez ohľadu, na koho pokyn sa tak stalo), bol povinný klienta poučiť, že zmluva o pôžičke peňazí dosiaľ nevznikla a že vyžaduje odovzdanie peňazí druhej strane zmluvy, aby veriteľovi vznikol nárok na plnenie od dlžníka. Bol povinný vysvetliť mu riziká pre prípad, že k tomu nedôjde. Ak advokát následne bol prítomný pri odovzdaní peňazí medzi osobami, ktoré neboli účastníkmi zmluvy, ale deklarovali svoje poverenie k tomuto úkonu, bolo jeho povinnosťou overiť, či je osoba preberajúca peniaze skutočne splnomocnená ku konaniu zabezpečujúcemu vznik reálneho kontraktu. V prípade nedostatku splnomocnenia na strane prijímajúcej osoby bol povinný na to upozorniť klienta alebo za neho konajúcu osobu a dať mu možnosť zvážiť, či hodlá podstúpiť také riziko. Teda aj nečinnosť advokáta v tomto smere pri peňažnej transakcii, ktorá sa uskutočnila v jeho kancelárii a bola potvrdená ním vydaným pokladničným dokladom, je nutné považovať za súčasť výkonu advokácie, ku ktorej sa zaviazal v súvislosti s právnou službou ohľadom zmluvy o pôžičke, a je treba posúdiť jej riadne vykonanie v zmysle zákona o advokácii.

Hoci niet pochýb, že bezprostrednou príčinou, prečo reálny kontrakt nevznikol, bolo deliktuálne konanie ručiteľky, ktorá si peniaze ponechala, táto okolnosť sama o sebe nevylučuje zodpovednosť žalovaného advokáta, ktorý popísanými pochybeniami neeliminoval práve takéto nebezpečenstvo, hoci bol povinný v prospech svojho klienta vykonať právne kroky vedúce k dosiahnutiu zamýšľaného právneho účinku vzniku pôžičky.

Ostatne neistota, či peniaze skutočne dostal dlžník, sa následne prejavila aj v súdnych sporoch, ktoré žalobca viedol s dlžníkom. Náklady súdneho konania, ktoré musel žalobca vynaložiť pre neúspech v spore, v ktorom ho žalovaný zastupoval, hoci mal vedieť, či medzi účastníkmi zmluvy vznikol právny vzťah z pôžičky, sú potom škodou, za ktorú žalovaný zodpovedá bez ohľadu na poverenie k účasti pri odovzdaní peňazí. Tu bolo nesprávnym výkonom advokácie vedenie sporu proti osobe, ktorá nebola dlžníkom. V spore o vydanie zmenkového platobného rozkazu síce žalovaný žalobcu nezastupoval, nie je však vylúčené, že navodením neprehľadnej situácie sa aj on mohol podieľať na zbytočných nákladoch.

Najvyšší súd z uvedených dôvodov nepovažoval za správny právny záver odvolacieho súdu o tom, že žalovaný nepochybil pri výkone advokácie, vzhľadom k čomu rozsudok odvolacieho súdu a súdu prvého stupňa zrušil a veci vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Odôvodnenie je redakčne krátené a upravované a doplnené o odkazy na citované ustanovenia pod textom.

Právnu vetu a rozhodnutie spracovala: **JUDr. Zuzana Fabianová, Ph.D.**
advokátka

Aktuálne udalosti

Slovenská advokátska komora podporila nezávislú advokáciu v Poľsku

„Právny štát pre svoje fungovanie neodmysliteľne potrebuje nezávislú advokáciu a nezávislé súdnictvo,“ vyjadril v príhovore pri príležitosti stého výročia obnovenej nezávislosti advokácie a stavovskej samosprávy v Poľsku podpredseda SAK JUDr. Ondrej Laciak, PhD. Za SAK vyjadril Poľskej advokátskej komore podporu v boji za ochranu právneho štátu a základných práv. Ide o základný pilier, bez ktorého základné práva a slobody osôb nemôžu byť účinne chránené.

Kódex správania sa advokátov podľa GDPR

Slovenská advokátska komora je prvou organizáciou na Slovensku a pravdepodobne aj prvou v Európskej únii, ktorá má schválený vlastný sektorálny predpis upravujúci práva a povinnosti osôb pri spracovávaní osobných údajov po účinnosti nariadenia GDPR. Kódex upravuje a vykladá postup advokátov pri spracovávaní osobných údajov, ako aj špecifické situácie, aké sa môžu, vzhľadom na postavenie advokáta, vyskytnúť. Znenie Kódexu je dostupné na webe SAK.

Advokáti so srdcom na správnom mieste

Výťažok zo vstupného na Galavečer SAK dáva komora každoročne na charitatívny účel. V tomto roku mohli advokáti prispieť aj dobrovoľnou sumou nad rámec vstupného a pomôcť tak chorým deťom. Za Slovenskú advokátsku komoru odovzdal sumu 6 950 eur predseda komory Tomáš Borec na galavečere Noc nádejí organizácii Kvapka nádeje, ktorej cieľom je podporovať liečebné, školské, kultúrne a sociálne potreby chorých detí, predovšetkým detí postihnutých nádorovým ochorením. Galavečer Noc nádejí vysielali v RTVS v sobotu 8. decembra 2018.

Slovenská advokátska komora podpísala *Memorandum o posilnení vzájomných vzťahov a spolupráce* s Varšavskou advokátskou komorou

Memorandum by malo slúžiť aj na otvorenie nových možností zahraničných stáží pre advokátov a advokátskych koncipientov. Myšlienka posilnenej spolupráce komôr je v súlade so zameraním aktivít v rámci zahraničných vzťahov SAK na regionálny priestor a susedné advokátske komory. Podpis memoranda 23. novembra 2018 vo Varšave bol vyústením predchádzajúcich rokovaní, na ktorých zástupcovia oboch komôr konštatovali, že majú záujem podporovať rozvoj spolupráce advokátov na bilaterálnej úrovni.

Ochrana dôvernosti komunikácie s klientom je európska téma

Ochrana mlčanlivosti a dôvernosti komunikácie medzi advokátom a klientom patrí k základným princípom ochrany výkonu advokátskeho povolenia. Svedčí o tom aj jedna z hlavných tém pravidelného výročného stretnutia predsedov advokátskych komôr strednej a východnej Európy, ktoré sa tento rok uskutočnilo 2. novembra v Berlíne. Slovenskú advokátsku komoru na stretnutí reprezentoval jej predseda Tomáš Borec. Téma ochrany komunikácie medzi advokátom a klientom osobitne rezonovala aj v kontexte rozličných kontrol a inšpekcií, napríklad v praxi Daňového úradu ČR alebo Protimonopolného úradu SR. Ochrana komunikácie medzi advokátom a klientom totiž nemá len rozmer povinnosti mlčanlivosti advokáta, ale rovnako aj práva klienta na ochranu dôvernej komunikácie. Podujatie prebieha na rotačnom princípe, SAK naposledy hostila podujatie v roku 2012.

Európska komisia sa zaujímala o názory a skúsenosti advokátov ako „užívateľov súdov“

Slovensko navštívil predstaviteľ Európskej komisie Sebastian Weinzierl z generálneho riaditeľstva EK pre spravodlivosť a spotrebiteľov (DG JUST). Išlo o každoročnú návštevu s cie-

ľom zberu informácií použiteľných pri príprave časti súdnictva v správe k Európskemu semestru 2019 za SR. Slovenskú advokátsku komoru na stretnutí 4. decembra 2018 zastupovali JUDr. Ondrej Laciak, PhD., JUDr. Viliam Karas, PhD., JUDr. Andrej Popovec. Cieľom stretnutia bolo získať pohľad advokátov ako „užívateľov súdov" na zmeny v súdnictve realizované za posledný rok. Konkrétne sa debata týkala rekodifikácie civilného práva, systému právnej pomoci a implementácie alternatívnych mimosúdnych metód riešenia sporov, dôvodov pre negatívne vnímanie systému spravodlivosti občanmi, médiami či zahraničím. Išlo o prvé stretnutie so zástupcami advokátov a pán Weinzierl ho vyhodnotil ako veľmi prínosné.

Aj advokáti sa môžu vyjadriť k návrhu rekodifikácie Občianskeho zákonníka

Ministerstvo spravodlivosti SR predložilo na neformálne verejné pripomienkové konanie návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník a niektoré ďalšie zákony. Termín na posielanie pripomienok predĺžili do 31.marca 2019.

Návrh a dôvodová správa sú k dispozícii na webe MS SR. Vaše pripomienky môžete posielať aj samostatne, alebo prostredníctvom SAK.

Pýta(j)te sa predsedníctva

Aká je informačná povinnosť advokáta ku klientovi v situácii, že poskytovanie právnych služieb už bolo ukončené a čo všetko je advokát povinný zodpovedať, ak dotaz smeruje k obsahu a rozsahu poskytnutých právnych služieb v čase trvania zmluvy o poskytovaní právnych služieb.

Podľa § 13 Advokátskeho poriadku Slovenskej advokátskej komory schváleného Konferenciou advokátov 10. júna 2017 (ďalej len „Advokátsky poriadok") je advokát povinný po skončení zastupovania bez zbytočného odkladu vec s klientom písomne a finančne vysporiadať a vrátiť mu všetky doklady, ktoré mu zveril, alebo ktoré v mene klienta počas zastupovania prevzal; povinnosť sa nevzťahuje na vzájomnú elektronickú komunikáciu a považuje sa za splnenú, ak je preukázané, že klient opakovane neposkytol súčinnosť. Vrátenie dokladov zverených klientom nesmie byť viazané na uhradenie odmeny za poskytovanie právnych služieb.

Ak si advokát splnil povinnosť uloženú § 13 Advokátskeho poriadku, nemá povinnosť ju opakovať.

OBJEDNÁVKA

Bulletinu slovenskej advokácie na rok 2019

Odberateľ: .....

.....

.....

IČO: .....

DIČ: .....

IČ DPH: .....

Číslo účtu: .....

Adresa, na ktorú majú byť posielané výtlačky: .....

.....

.....

.....

Záväzne si objednávame ..... výtlačkov *Bulletinu slovenskej advokácie* v roku 2019 (vyjde 10 fyzických čísel). Súhlasíme s podmienkami odberu uvedenými na tejto objednávke.

Vybavuje: .....

Telefón: .....

E-mail: .....

Dátum: ..... Podpis: .....

Vyplnenú objednávku odošlite na adresu:
Slovenská advokátska komora, Kolárska 4, 813 42 Bratislava
alebo odmailujte na *darina.stracinova@sak.sk*

Podmienky odberu:

1. Ročné predplatné 50 eur + 20 % DPH **spolu 60 eur s DPH** (vrátane poštovného a balného) je za 10 fyzických čísel. (Vyjde 12 čísel, z toho dve budú dvojčísla.)
2. Objednávka sa nevzťahuje na čísla, ktoré už vyšli pred jej doručením. Predplatné sa v takomto prípade zodpovedajúco zníži.
3. Na základe tejto objednávky Slovenská advokátska komora (SAK) vystaví odberateľovi faktúru na predplatné.
4. Bulletin bude odberateľovi odoslaný až po uhradení predplatného vo fakturovanej výške.
5. Výtlačky budú odosielané na adresu uvedenú na objednávke. Jej zmenu musí odberateľ oznámiť písomne. Za zásielky nedoručené z dôvodu nepresnej adresy SAK neposkytuje náhradu.
6. Odber prípadných mimoriadnych čísel, ako aj čísel, ktoré vyšli do dátumu doručenia objednávky, **je možné dohodnúť individuálne**.

Objednávka sa nevzťahuje na advokátov zapísaných v zozname SAK, ktorým je Bulletin doručovaný bezplatne.

Z DISCIPLINÁRNYCH ROZHODNUTÍ SAK

Odvolanie ako neodkladný úkon pri ukončení právneho zastupovania

Advokát, ktorý v právnej veci svojho klienta nepodá v zákonom stanovenej lehote odvolanie proti uzneseniu súdu o zastavení konania, najmä proti výroku o náhrade trov konania, ktorý je v neprospech klienta, s odôvodnením, že po doručení tohto uznesenia došlo k ukončeniu zastupovania, dopúšťa sa disciplinárneho previnenia podľa § 56 ods. 1 zákona o advokácii, pretože takýmto konaním porušuje povinnosti mu uložené v § 18 ods. 1 a 2 a § 22 ods. 5 zákona o advokácii.

Pri ukončení právneho zastupovania v priebehu lehoty na podanie odvolania proti určitému rozhodnutiu je advokát povinný podať odvolanie, ak nemá iný pokyn klienta, resp. ak klient neurobí iné opatrenie (zvolí si iného advokáta, prípadne podá odvolanie sám a podobne), keďže nemožno pochybovať o tom, že podanie odvolania má povahu neodkladného úkonu v zmysle § 22 ods. 5 zákona o advokácii, predovšetkým preto, že jeho uskutočnenie je ohraničené lehotou na podanie odvolania.

Rozhodnutie IX. disciplinárneho senátu SAK z 22. septembra 2016,
sp. zn. DS IX.-49/16:393/2016

Dotknuté ustanovenia:

- § 18 ods. 1, 2 a § 22 ods. 5 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zák. č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v platnom znení,

Rozhodnutím IX. disciplinárneho senátu SAK z 22. septembra 2016, sp. zn. DS IX.-49/16:393/2016 bola disciplinárne obvinená advokátka

uznaná za vinnú

z disciplinárneho previnenia podľa § 56 ods. 1 zákona o advokácii, pretože zavinene závažným spôsobom porušila povinnosti advokáta podľa § 18 ods. 1 a 2 a § 22 ods. 5 zákona o advokácii,

tým, že

v právnej veci svojej klientky ako navrhovateľky v 8. rade p. A. B. a spol. proti odporcovi A. s. r. o. a spol. o zdržanie sa zásahov do vlastníckeho práva s prísl. vedenej na okresnom súde nepodala v zákonnej lehote odvolanie proti uzneseniu súdu zo dňa 4. novembra 2015 o zastavení konania vo vzťahu ku klientom ako navrhovateľom v 7. až 10. rade, najmä voči výroku o ich solidárnej povinnosti zaplatiť odporcom náhradu trov konania spolu vo výške 1 895,22 eur,

za čo jej bolo uložené

podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o advokácii disciplinárne opatrenie – **písomné napomenutie.**

Rozhodnutím IX. disciplinárneho senátu SAK z 22. septembra 2016, sp. zn. DS IX.-49/16:393/2016 bola disciplinárne obvinená advokátka zároveň

oslobodená

spod návrhu na začatie disciplinárneho konania za disciplinárne previnenie podľa § 56 ods. 1 zákona o advokácii pre

porušenie povinností advokáta uložených v §6 ods. 1 písm. a) Advokátskeho poriadku SAK, ktorých sa mala dopustiť

tým, že

neinformovala klientov, ako postupuje v hore označenej právnej veci, pretože

skutok nie je disciplinárnym previnením.

Rozhodnutím IX. disciplinárneho senátu SAK z 22. septembra 2016, sp. zn. DS IX.-49/16:393/2016 bolo disciplinárne konanie voči disciplinárne obvinenej advokátke pre skutok, ktorým sa mala dopustiť disciplinárneho previnenia podľa § 56 ods. 1 zákona o advokácii pre porušenie povinnosti advokáta podľa § 6 ods. 1 písm. a) Advokátskeho poriadku SAK,

tým, že

neinformovala klientov o späťvzatí návrhu vo vzťahu k navrhovateľom v 7. až 10. rade na pojednávaní dňa 27. novembra 2012,

zastavené

podľa § 14 písm. b) Disciplinárneho poriadku SAK, lebo **návrh bol podaný oneskorene.**

Podľa § 57 ods. 5 zákona o advokácii bola disciplinárne obvinenému advokátovi uložená povinnosť zaplatiť na účet SAK paušálne náklady disciplinárneho konania vo výške **405 eur** v lehote do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Z odôvodnenia:

Disciplinárne konanie, proti disciplinárne obvinenej advokátke bolo začaté na základe návrhu navrhovateľa – predsedu Revíznej komisie SAK. Z návrhu vyplýva, že SAK bola dňa 5. februára 2016 doručená sťažnosť p. A. B., ktorú spolu s ďalšími navrhovateľmi disciplinárne obvinená zastupovala vo veci na okresnom súde o zdržanie sa zásahov do vlastníckeho práva s príslušenstvom. Sťažovateľka uviedla, že niekedy v máji 2014 jej disciplinárne obvinená volala, že ona už na súd chodiť nemusí, lebo už nepôjde o jej pozemky. Potom až 4. decembra 2015 jej bolo disciplinárne obvinenou zaslané uznesenie o zastavení konania vo vzťahu k nej a jej ďalším rodinným príslušníkom (navrhovateľom v 7. až 10. rade) obsahujúce výrok o povinnosti zaplatiť protistrane náhradu trov konania, pričom v sprievodnom liste bolo k tomuto súčasne oznámené, že disciplinárne obvinená k 2. decembru 2015 jej splnomocnenie odvoláva a odvolanie už nepodá. Disciplinárne obvinenej preto volala, ale táto jej nič konkrétne nepovedala, iba sa sama sťažovala na súdy, ako nekvalitne rozhodujú, a iba zapochybovala, či prípadné odvolanie bude úspešné. Pritom ani teraz jej však neoznámila, že už dávno predtým vzala jej návrh späť. Neskôr sa jej s disciplinárne obvinenou už nedarilo spojiť, a tak sama sťažovateľka nahliadla do predmetného súdneho spisu a dozvedela sa, že konanie je právoplatne skončené aj vo veci samej, v podstate s úspechom pre stranu žalobcov, ibaže za ňu ako aj ďalších troch navrhovateľov vzala disciplinárne obvinená žalobu späť listom zo dňa 6. 5. 2014. Z toho sťažovateľka usudzuje, že ju disciplinárne obvinená ukrátila na jej právach jednak tým, že bez vedomia a predbežného súhlasu vzala žalobu vo vzťahu k nej ako aj k ďalším trom rodinným príslušníkom späť, pretože inak by mali rovnaký úspech ako zostávajúci navrhovatelia. V nadväznosti na to jej vznikla na náhrade trov konania neúspešnej protistrany škoda vo výške 1 895,22 eur, ktorú by sa aspoň sčasti dalo zvrátiť odvolaním, to však disciplinárne obvinená nepodala. Polemizovala tiež nad právom disciplinárne obvinenej odvolať plnú moc, resp. k akému dátumu ju jednostranne ukončila, keďže jej list došiel až 4. decembra 2015, ale napriek tomu dodala, že disciplinárne obvinená mala aj potom vykonať všetko neodkladné v jej prospech ešte ako klientky a podať odvolanie aj v 15-dňovej lehote po skončení zastúpenia. Záverom zhrnula, že jej vytýka neinformovanie o tom, ako vôbec dopadlo konanie na prvom stupni, aj v odvolacom konaní, ale najmä, že nepodala odvolanie proti uzneseniu aspoň čo do trov konania, nakoľko zvrátenie zastavenia by už zrejme v tomto štádiu bolo neúspešné. Nakoniec žiadala postup disciplinárne obvinenej prešetriť a uviedla, že zhodný názor zastávajú aj ostatní takto poškodení jej klienti.

Disciplinárne obvinená sa k sťažnosti vyjadrila dňa 25. februára 2016 a uznala, že vo vzťahu k sťažovateľke i k ďalším spomínaným trom spolužalobcom v 7. až 10. rade vzala žalobný návrh späť. Dodala však, že na toto mala ich ústny súhlas, nakoľko klienti ani na pojednávania nechodili, a už ani nemali záujem si zvyšovať trovy zdĺhavého konania. Zároveň sa však počudovala, že ak by nemala ich požiadavku na späťvzatie, tak prečo brala späť práve iba u týchto štyroch, keď pri ostatných postupovala v konaní ďalej, veď dovtedy spolu zastupovala až 19 žalobcov. Ďalej mala za to, že tak neurobila dňa 6. mája 2014, ako písala sťažovateľka, ale už na pojednávaní dňa 27. novembra 2012, o čom doložila zápisnicu, kde bol takýto jej úkon zapísaný. Od toho dňa považovala zastúpenie voči nim za skončené, a už nemala dôvod ich informovať, ako ďalej konanie prebieha. Na vysvetlenie dodala, že ona podala písomné späťvzatie za dotknutých klientov ešte aj dňa 6. mája 2014, nakoľko po pojednávaní a zmenách v osobách účastníkov bol v konaní chaos, a preto sudkyňa žiadala späťvzatie doplniť aj písomne. Napokon súd aj tak opomenul voči nim konanie zastaviť, čo mu vytkol vo svojom rozhodnutí o odvolaní aj nadriadený súd. Súd prvého stupňa však dodatočne zastavil konanie voči jej klientom až uznesením zo dňa 4. novembra 2015 a toto im po doručení dňa 30. novembra 2015 aj zaslala, ale zopakovala, že jej vzťah s nimi sa skončil ku dňu ústneho podania čiastočného späťvzatia žaloby dňa 27. novembra 2012. Záverom dodala, že necíti pocit viny, ale krivdu zo strany sťažovateľky, ktorá sa snaží znevážiť jej dovtedajšiu prácu, za ktorú im inak ani neúčtovala odmenu.

Revízna komisia SAK vyhodnotila sťažnosť ako dôvodnú, keďže disciplinárne obvinená vychádzala z nesprávneho predpokladu, že jej zastúpenie už skončilo momentom, kedy na pojednávaní dňa 27. novembra 2012 vzala vo vzťahu k sťažovateľke, ale aj ostatným dotknutým klientom ža-

TRADIČNÉ ŠPORTOVO-SPOLOČENSKÉ PODUJATIE AJ TENTO KRÁT NA DONOVALOCH

Advokátske kľučky

14. - 15. 2. 2019

14. 2. 2019

9.00 - 14.00 hod. - registrácia súťažiacich v hoteli Galileo

14.00 hod. Somárska lúka - svah Záhradište, Donovaly
obrovský slalom - súťaž ✳ skipas pre súťažiacich

20.00 hod. Hotel Galileo
slávnostné vyhlásenie víťazov ✳ spoločenská zábava

15. 2. 2019

11.00 hod. Hotel Galileo
poďakovanie účastníkom ✳ rozlúčka

Advokátske kľučky organizuje

LION LAW PARTNERS
ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA

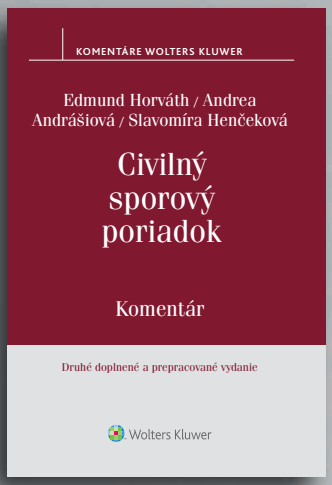
Registrácia: office@llp.sk, 048/412 54 43. Účastnícky poplatok 50 € zahŕňa skipas v deň súťaže.
Ubytovanie, stravovanie, dopravu a parkovné si účastníci zabezpečujú na vlastné náklady.

Srdečne sa na vás tešia Michaela Bezáková a Peter Kočička

Wolters Kluwer

keď si potrebujete byť istý

Novinky z Wolters Kluwer

Civilný sporový poriadok, 2. vydanie – komentár

Edmund Horváth, Andrea Andrášiová, Slavomíra Henčeková

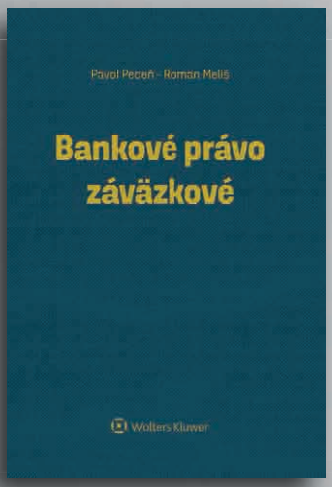
75 € s DPH
1024 strán

Vlastné imanie obchodných spoločností

Richard Farkaš

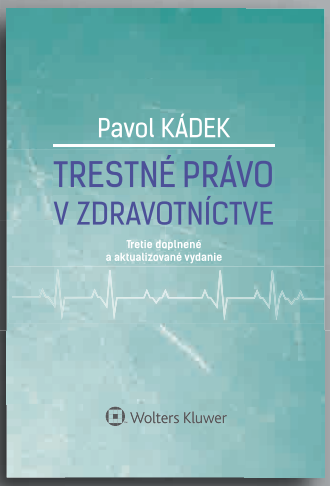
15,30 € s DPH
376 strán

Bankové právo záväzkové

Pavol Peceň, Roman Meliš

49,80 € s DPH
776 strán

Trestné právo v zdravotníctve, 3. vydanie

Pavol Kádek

14,40 € s DPH
192 strán

Zákon o energetike – praktický komentár

Boris Balog, Rastislav Hanulák, Marián Halák, Miroslav Dudlák, Juraj Paluš

38,70 € s DPH
536 strán

Šikanovanie, preťažovanie a porušovanie zákonov na pracovisku

Marek Švec a kolektív

14,50 € s DPH
208 strán

www.odborneknihy.sk

lobu čiastočne späť. Disciplinárne obvinená dostatočne nepreukázala klientsky pokyn vziať žalobu spať, čo i len vo vzťahu k jednému z týchto klientov, ale vzhľadom na to, že zápisnicou preukázala, že takto urobila už na pojednávaní v roku 2012, nie je predmetom pre prekážku objektívneho premlčania aj tento skutok. Napriek tomu jej zastupovanie bolo od tohto momentu pasívne cca 3 roky, hoci títo klienti v 7. až 10. rade zostávali účastníkmi konania a stále ich zastupovala. Ak by ich bola advokátka priebežne informovala, mohla by sa vyjasniť aj sporná okolnosť, či tak na pojednávaní dňa 27. novembra 2012 konala na pokyn klientov alebo nie, pričom by sa ich účastníctvo prípadne dalo ešte v konaní aj procesne sanovať. Tým, že až do právoplatného skončenia vo veci samej bola vo vzťahu k nim pasívna, neinformovala klientov ako dopadlo konanie na prvom stupni, ani v odvolacom konaní, má Revízna komisia SAK za to, že konala v rozpore s advokátskymi predpismi.

Ďalej toto platí rovnako aj o nepodaní odvolania proti uzneseniu o zastavení konania, kde zmarila možnosť klientom brániť sa výrazne vysokým trovám právneho zastúpenia, na ktorých zaplatenie boli zaviazaní. Súčasne sa tiež mohlo v odvolaní prípadne napraviť aj sporné a pochybné spaťvzatie žaloby, ktoré determinovalo zastavenie konania, pretože mohlo byť odvolacím súdom revidované. Aj toto pochybenie tkvie v nedostatku informovania klientov ohľadom týchto rozhodujúcich aspektov predmetného konania.

Dôkazné bremeno, či mala určitý pokyn nepodávať odvolanie, resp. že sa klient ohľadne odvolania zariadil inak a podobne aj to, či vôbec mohla vziať žalobu späť, spočíva na disciplinárne obvinenej advokátke, ale to v tejto veci neuniesla. V zásade právny záujem klienta, ktorý sleduje, nemusí byť ním výslovne a konkrétne určený, ale tento predpokladaný záujem musí advokát vedieť prezumovať aj z ostatných okolností zastúpenia. Teda tu iste nebolo v záujme klientov platiť náhradu trov konania ako bola voči nim priznaná, navyše, keď v merite veci by boli popri zostávajúcich navrhovateľoch úspešní. S ohľadom na uvedené mala disciplinárne obvinená podať odvolanie aspoň čo do časti uznesenia o priznaní náhrady trov konania voči jej klientom, a to i v dodatočnej lehote po skončení zastúpenia.

Napokon, ak sa disciplinárne obvinená bráni, že sa skončilo zastúpenie jej prejavom na súde, ktorým brala späť žalobu vo vzťahu ku klientom ako navrhovateľom v 7. až v 10. rade, tak si sama sebe vo svojich tvrdeniach odporuje. Síce uvádza, že jej zastúpenie sa skončilo už týmto ústnym spaťvzatím, ale ešte v ich mene formálne písomne brala žalobu späť aj v roku 2014. Navyše, opak svojho pôvodného presvedčenia negovala aj tým, že listom ešte z konca roku 2015 odvolávala plnú moc, hoci jej ako splnomocnencovi ani takýto úkon nepatril. Vzhľadom k tomu jej zastúpenie trvalo až do prípadného vypovedania splnomocnenia 4. decembra 2015, ibaže ešte s dodatočnými povinnosťami v 15-dňovej lehote.

Z týchto dôvodov navrhovateľ podal návrh na začatie disciplinárneho konania proti disciplinárne obvinenej advokátke, pretože porušila povinnosti advokáta § 18 ods. 1, § 18 ods. 2 a § 22 ods. 5 zákona o advokácii a v § 6 ods. 1 písmeno a) Advokátskeho poriadku SAK.

Disciplinárny senát na základe vykonaného dokazovania (predovšetkým listinami nachádzajúcimi sa v disciplinárnom spise) a po právnom posúdení prejednávanej veci dospel k nasledovným záverom:

Vo vzťahu k skutku uvedenému v návrhu bod bodom 1 disciplinárny senát nemal žiadne pochybnosti o skutkovom stave – disciplinárne obvinená vo svojom vyjadrení k sťažnosti zo dňa 23. februára 2016 potvrdila, že svojim klientom zaslala uznesenie okresného súdu zo dňa 4. novembra 2015 spolu s listom dňa 2. decembra 2015 s tým, že sama uviedla, že odvolanie nepodá; tieto tvrdenia sú zdokumentované listinami, ktoré predložila sťažovateľka, resp. disciplinárne obvinená.

Disciplinárny senát sa preto zameral na právne posúdenie tohto skutku, pričom sa stotožnil s podstatou právnej kvalifikácie zo strany navrhovateľa – § 22 ods. 5 zákona o advokácii jednoznačne ukladá advokátovi pri skončení poskytovania právnych služieb vykonať všetky neodkladné úkony, ak klient neurobí iné opatrenia.

Disciplinárny senát nemal pochybnosti, že pri ukončení právneho zastupovania v priebehu lehoty na podanie odvolania proti určitému rozhodnutiu je advokát povinný podať odvolanie, ak nemá iný pokyn klienta, resp. ak klient neurobí iné opatrenie (zvolí si iného advokáta, prípadne podá odvolanie sám a podobne), čo v danom prípade nebolo preukázané. Nemožno pochybovať o tom, že podanie odvolania má povahu neodkladného úkonu, predovšetkým preto, že jeho uskutočnenie je ohraničené lehotou na podanie odvolania.

Povinnosť podať odvolanie je v tomto konkrétnom prípade zvýraznená aj tým, že vzhľadom na dôvody spaťvzatia žaloby (odpadnutie dôvodu, pre ktorý bola žaloba podaná po podaní žaloby, čo sa mohlo prejaviť pri rozhodovaní o trovách konania), ako aj výšku priznaných trov právneho zastúpenia (rozsah úkonov, za ktoré boli trovy priznané) odvolanie proti výroku o trovách konania nemohlo byť vnímané ako odvolanie, ktoré by nemalo vyhliadky aspoň na čiastočný úspech, a teda takýto úkon rozhodne nemohol byť posudzovaný ako neúčelný (§ 18 ods. 2 zákona o advokácii).

Disciplinárny senát pre úplnosť poznamenal, že platnosť či neplatnosť ukončenia právneho zastúpenia (súkromnoprávna platnosť tohto úkonu by musela byť predmetom interpretácie podľa pravidiel výkladu právnych úkonov) je z hľadiska disciplinárnej zodpovednosti disciplinárne obvinenej irelevantná – ak by ukončenie právneho zastupovania nebolo uskutočnené predpísaným spôsobom, disciplinárne obvinená by naďalej bola advokátkou žalobcov 7 – 10 a o to viac by trvala jej povinnosť podať odvolanie. V prípade platnosti ukončenia jej táto povinnosť vyplýva z § 22 ods. 5 zákona o advokácii.

Na druhej strane je potrebné uviesť aj to, že klientovi disciplinárne obvinenej nič nebránilo po obdržaní listu od disciplinárne obvinenej (11 dní pred uplynutím odvolacej lehoty) udeliť disciplinárne obvinenej pokyn na podanie odvolania (prípadne podať odvolanie vo vlastnom mene alebo osloviť iného advokáta).

Pri ukladaní disciplinárneho opatrenia disciplinárny senát túto skutočnosť zohľadnil a vychádzal tiež z toho, že voči disciplinárne obvinenej nebola od jej zápisu do advokátskej matriky (14. júna 1994) podaná ani jedna dôvodná sťažnosť.

Pri skutku v bode 2 návrhu disciplinárny senát rozhodol o zastavení konania bez meritórneho prejednania z dôvodu oneskoreného podania návrhu – objektívna lehota pre podanie návrhu začala plynúť 28. novembra 2012 (deň po uskutočnení späťvzatia na pojednávaní) a uplynula 28. novembra 2014, pričom návrh na začatie disciplinárneho konania bol podaný 28. júna 2016.

Čo sa týka skutku vymedzenom v bode 3 návrhu, disciplinárny senát bol v prvom rade nútený vytknúť navrhovateľovi príliš všeobecné a málo určité vymedzenie skutku – napriek tomu disciplinárny senát pristúpil k jeho preskúmaniu a konštatoval, že vzhľadom na ďalej opísané okolnosti nie je disciplinárnym previnením.

Disciplinárny senát uviedol, že považuje za málo pravdepodobné, že by disciplinárne obvinená pristúpila k späťvzatiu návrhu bez vedomia svojich klientov (a teda o ňom museli byť informovaní, hoci aj vopred) a preto má pochybnosti o vyjadrení sťažovateľky, ak by tomu tak aj bolo, je návrh pre tento skutok (viď odôvodnenie k bodu 2 návrhu) podaný oneskorene a v tejto časti by bolo konanie zastavené.

Je však potrebné zdôrazniť, že po tomto späťvzatí bolo ďalším úkonom v predmetnom konaní len opätovné späťvzatie žaloby (za žalobcov 7 – 10) a to písomným podaním doručeným konajúcemu súdu dňa 6. mája 2015 – išlo však len o formálne zopakovanie úkonu, na žiadosť súdu (súd si opätovne vyžiadal uskutočnenie tohto procesného úkonu), o ktorom by advokátka klientov fakticky informovala duplicitne. O ďalšom vývoji v konaní, t. j. o uznesení o zastavení konania zo dňa 4. novembra 2016 boli klienti informovaní riadnym spôsobom a bez omeškania (viď odôvodnenie k skutku pod bodom 1 návrhu).

Rozhodnutie je redakčne krátené, upravované a doplnené o odkazy na citované ustanovenia pod textom.

Právnu vetu a rozhodnutie spracovala
Mgr. Tatiana Frištiková
advokátka

VEREJNÉ NAPOMENUTIE

Disciplinárne **obvinený JUDr. Jozef Melicháč**, advokát zapísaný v zozname advokátov vedenom Slovenskou advokátskou komorou pod číslom 2825, so sídlom advokátskej kancelárie na Moyzesovej ulici č. 18, 921 01 Piešťany,

bol podľa § 21 ods. 2 písm. d) v spojení s § 26 ods. 1 Disciplinárneho poriadku Slovenskej advokátskej komory rozhodnutím DS IV. - 44/14:2596/2013 z 5. októbra 2015 uznaný za vinného z disciplinárneho previnenia podľa § 56 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii, pretože porušil povinnosti advokáta uložené v § 18 ods. 3 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii, § 2 ods. 2 Advokátskeho poriadku Slovenskej advokátskej komory a § 2 ods. 4 Advokátskeho poriadku Slovenskej advokátskej komory,

tým, že 17. septembra 2013 na pojednávaní pred Okresným súdom Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn.: 3 C 247/2010 ako právny zástupca navrhovateľky napriek niekoľkonásobným márnym poučeniam zo strany súdu a uložení poriadkovej pokuty verbálne atakoval právneho zástupcu odporcu, rušil priebeh pojednávania počas prednesov právneho zástupcu odporcu, a to aj po uložení poriadkovej pokuty a následne po vykázaní sudkyňou z pojednávacej miestnosti uviedol výrok aj na adresu konajúcej sudkyne (sťažovateľky), na požiadanie príslušníka Zboru väzenskej a justičnej stráže, aby opustil pojednávaciu miestnosť, reagoval vyjadrením: „Idem, Ty súdruh“, a po vykázaní z pojednávacej miestnosti opakovane do nej vstupoval s výzvou, aby jeho klientka opustila pojednávaciu miestnosť, čím rušil pojednávanie vo veci,

za čo sa mu bolo uložené

podľa § 56 ods. 2 písm. b) zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii disciplinárne opatrenie, a to

verejné napomenutie.

Rozhodnutie IV. disciplinárneho senátu SAK z 5. októbra 2015 v spojení s rozhodnutím III. odvolacieho disciplinárneho senátu SAK z 11. októbra 2016 nadobudlo právoplatnosť dňa 13. decembra 2016. Správna žaloba voči uvedeným rozhodnutiam bola odmietnutá uznesením Krajského súdu v Bratislave z 12. apríla 2018 nadobudnuvším právoplatnosť dňa 16. mája 2018.

Slovenská advokátska komora podporila nezávislú advokáciu v Poľsku

Podpredseda Slovenskej advokátskej komory **JUDr. Ondrej Laciak, PhD.** a člen pred-sedníctva SAK **Mgr. Ján Kutan** sa dňa 23. novembra 2018 zúčastnili na pozvanie Poľskej advokátskej komory na slávnostnom podujatí pri príležitosti 100-ho výročia obnovenej nezávislosti advokácie a stavovskej samosprávy v Poľsku.

Podpredseda SAK JUDr. Ondrej Laciak, PhD. predniesol príhovor počas ceremoniálnej časti podujatia, ktorá sa konala na kráľovskom hrade vo Varšave. V príhovore vyjadril poľskej advokátskej komore podporu v boji za ochranu právneho štátu a základných práv. Zdôraznil, že právny štát pre svoje fungovanie neodmysliteľne potrebuje nezávislú advokáciu a nezávislé súdnictvo. Ide o základný pilier, bez ktorého základné práva a slobody osôb nemôžu byť účinne chránené.

SAK podpísala Memorandum o posilnení vzájomných vzťahov a spolupráce s Varšavskou advokátskou komorou

Dňa 23. novembra 2018 bolo vo Varšave podpísané Memorandum o posilnení vzájomných vzťahov a o budúcej spolupráci medzi Slovenskou advokátskou komorou a Varšavskou advokátskou komorou. Na čele varšavskej advokácie v súčasnosti pôsobí dekan Mikołaj Pietrzak, ktorý aktívne prispieva k rozvoju medzinárodných vzťahov.

V mene Slovenskej advokátskej komory memorandum podpísal podpredseda SAK JUDr. Ondrej Laciak, PhD. Predsedníctvo SAK zastupoval na stretnutí aj Mgr. Ján Kutan. Memorandum by malo slúžiť okrem iného na otvorenie nových možností zahraničných stáží pre advokátov a advokátskych koncipientov. Myšlienka posilnenej spolupráce komôr je v súlade so zameraním aktivít v rámci zahraničných vzťahov SAK na regionálny priestor a susedné advokátske komory.

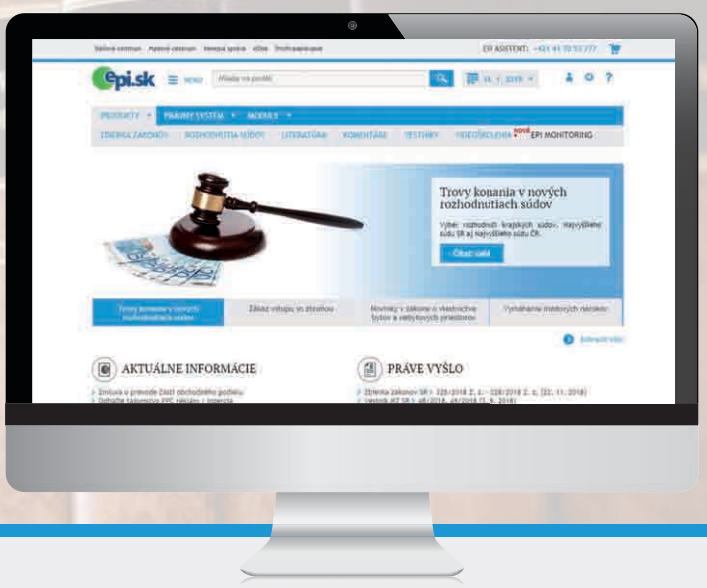
Podpis memoranda bol vyústením niekoľkých predchádzajúcich rokovaní, na ktorých zástupcovia oboch komôr konštatovali, že majú záujem podporovať rozvoj spolupráce advokátov na bilaterálnej úrovni.

epi.sk

EPI Komentáre

online verzia

Elektronická knižnica, ktorá vás prekvapí obsahom, rozsahom a kvalitou.

- **viac ako 100 komentárov z vydavateľstiev Eurokódex a Poradca podnikateľa**
- **online verzie kvalitných diel** od renomovaných autorov, špecialistov v danej oblasti
- výnimočná kvalita v rozsiahlej databáze za **minimálne náklady**
- priebežne **aktualizované** pri zmene komentovaného predpisu
- zobrazenie s textom komentovaného predpisu a **aktívnymi odkazmi** do Zbierky zákonov
- množstvo zapracovanej súvisiacej **judikatúry a príkladov z praxe**
- komentáre z **najčastejšie používaných oblastí práva**
- online verzie vybraných **Eurokódex komentárov** (Občiansky zákonník, Všeobecné správne konanie – Teória a prax, Trestný zákon, Trestný poriadok...)

NOVINKA

Do EPI Komentárov pribudli online verzie **nových Eurokódex komentárov:**

- Zákon o e-Governmente
- Zákon o obecnom zriadení
- Zákon o odpadoch

EPI Komentáre si môžete zakúpiť samostatne
alebo ako súčasť EPI Právneho systému Medium a Premium.

Viac informácií na **www.epi.sk**.

Ocenenie CCBE za prínos v oblasti ľudských práv má za sebou prvé okrúhle výročie

Pri príležitosti Medzinárodného dňa ľudských práv, ktorý sa slávi na celom svete 10. decembra, vám ponúkame prierez posledného desaťročia a osobností z advokácie, ktoré výrazne prispeli k ochrane základných práv a slobôd pričom riskovali nielen svoje postavenie, ale i svoj život. Svojím obetavým konaním ocenení prispeli k dôstojnosti a cti advokátskeho povolania. Kandidátov na cenu Rady advokítskych komôr Európy (CCBE) na základe návrhu európskych advokátskych komôr odporúča výbor CCBE pre ľudské práva a počas zimného plenárneho zasadnutia cenu odovzdáva predseda CCBE do rúk ocenených alebo ich rodinných príslušníkov.

2007

Avocats sans frontiérs – ASF
(Advokáti bez hraníc)
Nezisková organizácia Advokáti bez hraníc bola založená po vzore humanitárnej organizácie Lekári bez hraníc v roku 1992 v Belgicku a zaznamenal veľký úspech v oblasti prístupu k spravodlivosti pre tie najzraniteľnejšie skupiny osôb na celom svete. Je príkladom efektívnej spolupráce advokátov z rôznych krajín a s rôznym odborným zázemím s cieľom pomôcť chrániť a uplatňovať ľudské práva a právny štát. ASF má rozbehnuté projekty v rôznych kútoch sveta a presadzuje nenásilné riešenia sporov a udržateľný mier. ASF sa už 25 rokov usiluje o presadzovanie práva na obhajobu nezávislým advokátom. Na úvod organizácia fungovala na báze vysielania dobrovoľníkov do oblastí s citlivými spormi, neskôr fungovanie organizácie ovplyvnila tragická genocída v Rwande, ktorá ukázala potrebu inštitucionalizovaného prístupu k poskytovaniu právnej pomoci v konfliktoch.

2008

Li Heping
Ocenením úsilia advokáta Li Hepinga CCBE vzalo hold všetkým čínskym advokátom, ktorí napriek mnohým prekážkam denne bojujú za ochranu ľudských práv v Číne. CCBE ocenila desaťročný prínos Li Hepinga, ktorý sa zameriaval na ochranu slobody vyznania, zastupoval dedinčanov, ktorých pozemky boli vyvlastnené a zastupoval politických disidentov. Bol pritom obeťou mnohých útokov a zastrašovaní. Li Heping vyjadril presvedčenie, že takéto ocenenie má veľký prínos pre jeho kolegov a slúži ako inšpirácia a povzbudenie pre pokračovanie v tejto neľahkej práci. Li Heping bol unesený v roku 2015 a odvtedy je nezvestný.

Skupina španielskych advokátov, ktorí zastupovali osoby obvinené z teroristických útokov v Madride
Teroristický útok, ktorý sa stal dňa 11. marca 2004 v Madride bol jedným z najväčších v Európe. 191 ľudí prišlo o život, ďalších 1800 bolo zranených a zanechal nezmazateľnú brutálnu stopu v španielskej spoločnosti. Súdny „makroproces" v Audiencia Nacional začal v roku 2007 a trval 18 mesiacov. Už po zadržaní boli podozrivým ustanovený obhajcovia. Išlo o neľahkú úlohu z dôvodu jazykovej bariéry a nezáujmu zadržaných o vznesené obvinenia. Madridská komora ustanovila 23 advokátov, ktorí čelili mnohým prekážkam a ktorých kariéra a súkromný život boli v ohrození. Tlak spoločnosti a médií bol obrovský pre všetkých zúčastnených, ale najviac dopadal na obhajcov, ktorí okrem iného mali veľmi krátke lehoty a veľmi nízku odmenu v porovnaní s cenou, ktorú museli zaplatiť. Mnohí museli zavrieť advokátske kancelárie pre stratu príjmu a klientov. Napriek všetkému zostali verní právu na obhajobu a princípom právneho štátu.

2009

Stanislav Markelov
Ocenenie ruského advokáta Stanislava Markelova bolo udelené post mortem. Bol zakladateľom Ruského inštitútu pre právny štát a ako advokát sa venoval mnohým citlivým prípadom vo veľmi zložitom prostredí. Zaplatil za svoje úsilie životom, keď bol pri odchode z tlačovej konferencie 19. januára 2009 v centre Moskvy spolu s novinárkou zavraždený. Markelov venoval celý svoj profesionálny život ochrane ľudských práv a napriek nízkemu veku zaznamenal mnohé úspechy. Zastupoval okrem iného Annu Politkovskayu, novinárku zastrelenú počas vyšetrovania zločinov v Čečensku, Michaila Beketova z redakcie opozičného denníka, viacerých mučených Čečenov, či osoby, s ktorými neľudsky zaobchádzali ruské špeciálnej jednotky. Zastupoval aj v prípade rukojemníckej krízy v moskovskom divadle v roku 2002, ktorú mali na svedomí čečenskí separatisti. Podarilo sa mu usvedčiť ruského dôstojníka z vraždy čečenského dievčaťa a bol zastrelený práve pri odchode z tlačovej konferencie, kde verejne odsúdil predčasné prepustenie dôstojníka z väzenia.

2010

David Pena Rodríguez a Karla Micheel Salas Ramírez
Mexický advokát David Pena Rodríguez a advokátka Karla Micheel Salas Ramírez, členovia Národného združenia de-

mokratických advokátov, boli právnymi zástupcami rodín obetí nevyšetrených vrážd troch žien v prípade Campo Algodonero a svojím aktívnym prístupom v tejto veci prispeli aj k uznaniu novej kategórie trestného činu (tzv. femicide, t. j. úmyslená vražda cielene namierená voči ženám). Súdne konanie bolo vedené proti Mexiku z dôvodu nečinnosti pred Interamerickým súdom pre ľudské práva. Advokáti venovali osem rokov presviedčaniu mexických orgánov, aby vo veci konali, no dočkali sa len hrozieb a zastrašovania. Dodnes pokračujú vo svojej práci a obhajobe napadnutých žien.

2011

Abderrazak Kilani
Abderrazak Kilani bol v danom čase predsedom Tuniskej advokátskej komory a ocenením sa vzala pocta nielen jeho pôsobeniu na čele advokácie, ale celej tuniskej advokátskej komunite za aktivity na ochranu ľudských práv počas tuniskej revolúcie (2010 – 2011), resp. tzv. Arabskej jari. Kilani sa neskôr stal politikom a od roku 2013 pôsobí ako stály zástupca Tuniska v OSN v Ženeve.

2012

Pavel Sapelko
Pavel Sapelko získal cenu za svoje neúnavné presadzovanie ochrany ľudských práv v Bielorusku. Poukazoval na utajovaný problém mučenia a neľudského zaobchádzania vo väzniciach a zastupoval okrem iných aj opozičného lídra a prezidentského kandidáta Andreja Sannikaua a prodemokratického aktivistu Dmitriho Daškeviča. Otvorene bojoval proti trestu smrti a zastupoval rodiny obetí režimu. Pôvodne člen predsedníctva advokátskej komory v Minsku, Sapelko bol na tlak vlády v roku 2011 vyčiarknutý zo zoznamu advokátov.

2013

Predsedníctvo Istanbulskej advokátskej komory
Predseda Istanbulskej advokátskej komory prijal ocenenie v mene celého predsedníctva komory ako uznanie za odvahu a neochvejnosť pri ochrane ľudských práv v Turecku. Istanbulská advokátska komora sústavne poskytovala podporu svojim členom počas útokov tureckých orgánov na nezávislosť advokácie. Členovia predsedníctva čelili mnohým útokom zo strany politickej moci a súdnictva počas súdneho konania v súvislosti s kontroverznou kauzou Sledgehammer (plán na vojenský *coup d'état*). Obhajcovia v tejto veci museli znášať zastrašovanie, nezákonné sledovanie, porušovanie práva na obhajobu a zhabanie majetku. Za verejnú podporu advokátov boli členovia predsedníctva obvinení zo snahy o ovplyvňovanie súdu a čelili možnému trestu odňatia slobody až na šesť rokov.

2014

Valdenia Aparecida Paulino Lanfranchi
Valdenia Aparecida Paulino Lanfranchi, advokátka známa svojou činnosťou v chudobných častiach Sao Paulo v Brazílii. Venovala svoju prácu tým najzraniteľnejším osobám a zastupovala v prípadoch policajného násilia. V roku 1996 založila Centrum pre obhajobu práv detí a mladistvých (CEDECA) a v roku 2003 centrum pre ľudské práva v Sapopemba. Z dôvodu svojej práce čelila mnohým hrozbám smrti a dvakrát musela opustiť krajinu a stráviť pol roka v programe Amnesty International na ochranu obrancov ľudských práv v Španielsku. Ďalej pokračuje v začatej práci, ale z Washington DC, kde sa musela presťahovať.

2015

Intigam Aliyev
Azerbajdžanský advokát Intigam Aliyev venoval svoj život ochrane ľudských práv jednotlivcov vo vzťahu k vláde a desaťročia vystupoval ako právny zástupca politicky prenasledovaných osôb. Bol odsúdený na sedem rokov odňatia slobody za údajné „nezákonné podnikanie". Po udelení ocenenia bol Aliyev prepustený.

Fengrui
Čínska advokátska kancelária Fengrui, ktorej členom bol aj Li Heping, sa stala v lete 2015 terčom útokov za svoje aktivity na poli ochrany ľudských práv a bola označená za „kriminálny syndikát". Advokátka Wang Yu s manželom a synom boli zadržaní a následne v rámci veľkého zásahu ďalších 255 advokátov trpelo obmedzením slobody a zhabaním majetku. V januári 2016 bolo opäť zatknutých 15 advokátov, vrátane piatich členov Fengrui, a obvinených z „rozvracania štátnej moci". Čelili trestu odňatia slobody na doživotie, ak verejne neodsúdia svoje konanie ako vplyv zahraničných aktivistov v snahe o poškodenie Číny.

2016

Ayşe Bingöl Demir, Ayşe Acinikli, Ramazan Demir a Tahir Elçi
Skupina tureckých advokátok a advokátov výnimočne aktívnych pri presadzovaní ľudských práv v Turecku. Ocenené advokátky a advokát sa v praxi zameriavajú na zastupovanie vnútorne vysídlených osôb a spolupracujú s viacerými mimovládnymi organizáciami. Niekoľko krát boli zadržané a obvinené z „podporovania teroristických skupín", majú zákaz vycestovať z krajiny. Post mortem ocenenie dostal bývalý predseda regionálnej advokátskej komory, Tahir Elçi, zavraždený vychádzajúc z budovy po podujatí, na ktorom sa verejne vyjadroval za zastavenie násilia proti Kurdom.

2017

Zaza Khatiashvili
Zaza Khatiashvili, predseda Gruzínskej advokátskej komory, získal ocenenie za niekoľkoročné úsilie o ochranu advokátov, ktorí boli nezákonne prenasledovaní za výkon svojho povolania.

Mgr. Michaela Chládeková, PhD.
Odbor medzinárodných vzťahov SAK

PREDSTAVUJEME VÁM EURÓPSKU ADVOKÁCIU

Cyprus: advokácia na stredomorskom ostrove

Bulletin slovenskej advokácie prináša od začiatku roku 2018 v každom čísle čitateľom predstavenie jednej z európskych advokátskych komôr. V dnešnej Európe, v ktorej štátne hranice prestávajú byť zábranou spolupráce medzi advokátmi, stúpa význam poznania fungovania advokácie v iných štátoch. Skúsenosti zahraničných komôr, ich úspechy i každodenný život môžu byť nielen zdrojom poznania iných prístupov k riešeniu obdobných problémov, ale i inšpiráciou pre nás.

Advokát po grécky: *dikégóros*

Počet aktívnych advokátov v roku 2018: **3 421**
Počet obyvateľov na advokáta: cca 350

Internetová stránka Cyperskej advokátskej komory:
www.cyprusbarassociation.org
Časopis: *NOMIKO VHMA* (vychádza dvakrát ročne)

Historické míľniky cyperskej advokácie

História Cypru sa spája s Alexandrom Veľkým, ktorý oslobodil územie od Peržanov, či so svätým apoštolom Pavlom, ktorý na ostrove obrátil na kresťanskú vieru rímskeho guvernéra. Cyprus zmenil v priebehu stáročí niekoľko „majiteľov". Rímsku ríšu nahradila Byzantská, anglický kráľ Richard I. ostrov predal francúzskemu rytierovi Guy de Lusignan, Benátsku republiku vystriedala Osmanská ríša. Od roku 1878 patril medzi britské kolónie.

Cyprus získal nezávislosť v roku 1960. Vývoj práva ovplyvnila vo veľkej miere britská nadvláda. Hoci dnes je právo prevažne kodifikované, stále môžeme hovoriť, že stojí na princípe precendensov. Niektoré odvetvia práva, napr. vlastnícke právo, nesú znaky zásad platných v Osmanskej ríši. Správne právo našlo svoj vzor vo Francúzsku a po vstupe Cypru do EÚ je hlavnou ingredienciou *acquis communautaire*.

Cyperský zákon o advokácii má svoje korene v nariadení cyperského najvyššieho súdu z roku 1882, ktorým sa implementovalo britské právo o oddelení súdnej a výkonnej moci. Predseda najvyššieho súdu mal právomoc zapísať žiadateľov do zoznamu advokátov. Každý advokát bol v zmysle predpisu súdnym úradníkom. V roku 1894 predpis ustanovil samostatný orgán zložený zo sudcov a advokátov, ktorého úlohou bolo viesť zoznam advokátov. Advokátom s titulom *barrister* alebo *solicitor* sa mohol stať absolvent právnickej fakulty vo Veľkej Británii, Francúzsku, Taliansku, Grécku, Malte, Rusku, Rakúsku, Nemecku, Švajčiarsku, USA, Švédsku, Nórsku, Belgicku, Holandsku alebo Dánsku. Za poskytovanie právnych služieb bez zápisu v zozname bola stanovená pokuta 10 libier. V roku 1933 podľa nového predpisu regulujúceho právne služby dovtedy v kolóniách používaný britský titul *barrister* a *solicitor* mohli používať výlučne osoby na území Veľkej Británie a koloniálna veľmoc tak vylúčila odborníkov na území kolónií z advokácie podľa zákona. Navyše sa zvýšila pokuta za poskytovanie právnych služieb bez licencie na 50 libier. Nový predpis z roku 1955 zostal v zmysle článku 188 ústavy v platnosti aj po získaní nezávislosti krajiny. Právny predpis sa nazýva *kapitola* a ide o kodifikáciu princípov common law.

Hoci dnes počet žien v cyperskej advokácii prevyšuje počet mužov, prvá žena sa stala členkou profesie až v roku 1951. Cyperská advokátka Ioanna Samara podnikla výskum, na základe ktorého zozbierala informácie o prvých päťdesiatich ženách – advokátkach a na pôde Limassolskej advokátskej komory im bolo na začiatku roka 2016 udelené slávnostné ocenenie. Priekopníčkou, ktorá sa v roku 1951 úspešne uchádzala o pozíciu advokátky, bola Stela Soulioti. Začlenila sa medzi 387 aktívnych advokátov. V zozname prvých päťdesiatich je aj doteraz jediná turecká Cyperčanka Shefika Hassan Hilmi Durduran.

Bývalá prvá dáma a eurokomisárka Androulla Vassiliou sa stala trinástou advokátkou v histórii ostrova a vo svojich spomienkach uviedla, že sa ako prvá uchádzala o post sudkyne v roku 1970, ale jej žiadosť bola zamietnutá ako urážlivá a prácu dostal muž bez magisterského titulu v odbore právo. V roku 2014 z celkového počtu 490 nových advokátov bolo 390 žien. Brány súdnictva boli otvorené ženám v roku 1986, najvyššieho súdu v roku 2004.

Dnešné právnické fakulty na Cypre datujú svoj vznik až po získaní nezávislosti krajiny.

Cyperská advokátska komora bola založená v roku 1960. Vyše tridsať rokov nevyhnutnú prácu súvisiacu s chodom advokátskej komory vykonávali na báze dobrovoľnosti členovia predsedníctva a kancelária predsedu. Až v roku 1992 komora zamestnala prvého plateného zamestnanca. S ohľadom na členstvo Cypru v Európskej únii však komore vznikli nové povinnosti a aktivity a postupne sa počet zamestnancov zvyšoval na dnešný počet 12 osôb.

V súvislosti so vstupom do EÚ Cyperská advokátska komora organizovala pre svojich členov vzdelávacie podujatia o práve a systéme EÚ. V roku 2012 mal Cyprus na starosti predsedníctvo v EÚ. Členstvo Cypru v EÚ je považované za záruku stability a mieru, ako aj rozvoja a prosperity. Vývoj práva a postavenie advokátov sú ovplyvnené harmonizačnými opatreniami, ale dlhodobo aj konfliktom medzi Cyprom a Tureckom, z dôvodu ktorého advokáti na Cypre výrazne vnímajú úlohu advokácie ako ochrankyne ľudských práv.

Talár cyperských advokátov

Ako možno uhádnuť zo štýlu taláru, jeho pôvod treba hľadať vo Veľkej Británii. Po získaní nezávislosti Cypru zostal talár nezmenený. Talár je šitý na mieru krajčírom podľa výberu advokáta a nosí sa v konaní pred súdom, okrem najteplejších mesiacov v roku, kedy je nosenie taláru dobrovoľné (**foto 1**).

Štruktúra stavovskej organizácie a profesie

Orgánmi Cyperskej advokátskej komory sú predsedníctvo, disciplinárna komisia a konferencia advokátov. Na území každého zo šiestich cyperských okresov (eparchií) boli zriadené regionálne advokátske komory, ktorých členmi sú všetci advokáti so sídlom v danom regióne – Nicosia, Limassol, Larnaca, Pafos, Famagusta, Kerynia.

Predsedníctvo pozostáva z predsedu cyperskej komory, predsedov regionálnych komôr a jedného ďalšieho zástupcu z každej regionálnej komory, plus štyroch členov volených konferenciou advokátov.

Cyperská advokátska komora vedie niekoľko registrov. Okrem zoznamu advokátov a spoločností je to register trustov a register poskytovateľov administratívnych služieb.

Advokáti na Cypre nemajú systém špecializácie, ale už viac rokov prebieha diskusia o povinnom vzdelávaní advokátov. V súčasnosti sú vzdelávacie podujatia komory pre členov bezplatné a advokáti reagovali na myšlienku povinného vzdelávania pozitívne. Advokáti s praxou v oblasti civilného práva majú možnosť zapísať sa ako mediátori za poplatok 30 eur. Advokátska komora prispieva k vzdelávaniu advokátov – mediátorov organizovaním seminárov, rozhodla tiež o zavedení pravidelného vzdelávania v oblasti mediácie.

1

Advokátom na Cypre sa môže stať osoba, ktorá má diplom v odbore právo alebo diplom uznaný Radou pre právne záležitosti, má ukončenú ročnú odbornú prípravu v advokátskej kancelárii, v ktorej aspoň jeden advokát v danom čase minimálne päť rokov vykonával prax, a zložila skúšky organizované alebo konané pod dohľadom Rady pre právne záležitosti.

Na Cypre nie sú iné súvisiace právnické profesie, ako napríklad verejní notári, všetky právne služby poskytujú len členovia Cyperskej advokátskej komory. Advokáti, ktorí odišli do dôchodku, môžu pracovať ako interní právni konzultanti v existujúcich právnických firmách a iných organizáciách.

V rámci advokátskych kancelárií môže byť zamestnaný asistent advokáta (*paralegal*). Osoby, ktoré sa chcú stať asistentmi advokátov, musia mať ukončené stredoškolské vzdelanie, pracovať v advokátskej kancelárii aspoň 6 po sebe nasledujúcich mesiacov, byť bezúhonné a musia podať žiadosť registrátorovi okresného súdu, v ktorého okrese má sídlo kancelária, v ktorej kandidát pracuje.

2

Počet advokátov od roku 2004 stúpol z 1 579 na 3 421. Cyperská advokátska komora aktívne podporuje svojich členov v tom, aby zamestnávali koncipientov a mladých advokátov a predchádzalo sa tak odlivu mozgov do zahraničia. Advokáti prvý rok po zápise do zoznamu advokátov neplatia žiadny poplatok, následne počas desiatich rokov platia nižší poplatok a až potom plnú sumu. Predsedom Cyperskej advokátskej komory je už od roku 2006 Doros Ioannides (**foto 2**).

Sídlo cyperskej advokátskej komory

Cyperská advokátska komora si vo svojich začiatkoch nemohla dovoliť vlastné sídlo, preto vykonávala svoju činnosť z priestorov Advokátskeho penzijného fondu. Po postupnom nadobudnutí prostriedkov komora získala sídlo v centre hlavného mesta Nikózia. V tej istej budove sídli Advokátsky penzijný fond.

Výzvy a úspešné projekty

CYLAW
Pred niekoľkými rokmi sa Cyperská advokátska komora chopila myšlienky zabezpečiť pre svojich členov vlastnú databázu legislatívy a judikatúry, ktorá umožňuje ľahké vyhľadávanie predpisov a súdnych rozhodnutí – *www.cylaw.org*. CYLAW je nezisková organizácia založená s cieľom uľahčiť prístup k právu a od roku 2011 funguje pod taktovkou Cyperskej advokátskej komory, ktorá rozširuje jej obsah a vylepšuje funcionality. CYLAW je členom *World Legal Information Institute (WorldLii)*.

Boj proti praniu špinavých peňazí (AML)
Cyprus, známy ako atraktívne medzinárodné business centrum, utrpel na svojej povesti po viacerých škandáloch spojených s praním špinavých peňazí, kedy sa zaradil medzi „raje pre pranie špinavých peňazí". V roku 2001 Rada ministrov ustanovila Cyperskú advokátsku komoru za dozorný orgán pre advokátov v otázke boja proti praniu špinavých peňazí. V roku 2011 dostal AML režim v správe Moneyval kladné hodnotenie. Cieľom Cyperskej komory je dosiahnuť to, aby advokáti boli chránení pred zneužitím na pranie špinavých peňazí a v tomto smere sa podarilo prijať účinný právny rámec a postupy. Komora organizuje početné semináre a informuje advokátov o vývoji voblasti právnych predpisov na boj proti parniu špinavých peňazí. Zároveň má na starosti inšpekcie v advokátskych kanceláriách a na tento účel sú určení vyškolení zamestnanci. Z hľadiska praxe advokáta je dodržiavanie povinností legislatívy AML veľmi časovo náročné a advokáti sa musia nesutále v tejto oblasti vzdelávať.

Digitalizácia
Cyperská advokátska komora v roku 2016 pristúpila k digitalizácii zoznamu advokátov, penzijného fondu advokátov a účtovníctva, ktoré dlhé roky viedla v papierových spisoch. Nový systém poskytuje aj výpočet rôznych scenárov spojených s dôchodkom. Komora aktívne podporuje aj ministerstvo spravodlivosti v otázke elektronizácie justície, ktorá na Cypre ešte nie je zabehnutá. Advokátsky penzijný fond bol založený v roku 1966 na základe vyhlášky ministerstva spravodlivosti.

Reklama
S ohľadom na tlak Európskej únie na eliminovanie zákazu reklamy v regulovanom sektore služieb, Cyperská advokátska komora zvolala v roku 2013 mimoriadnu konferenciu advokátov, ktorá zrušila zákaz reklamy.

Finančná kríza 2012 – 2013
Finančná kríza na Cypre v rokoch 2012 a 2013 podľa Cyperskej advokátskej komory viedla k veľkému poklesu súdnych sporov v civilných veciach z dôvodu finančnej neistoty obyvateľov. Zahraniční klienti stratili dôveru v podnikateľské prostredie na Cypre a advokáti museli vyvinúť veľké úsilie, aby si udržali zahraničných klientov. Advokáti tiež museli v následku ekonomickej krízy čeliť veľkému množstvu novej legislatívy, ktorá vstúpila do platnosti v krátkom čase.

Zahraničné aktivity

Cyperská advokátska komora je plnohodnotným členom Rady advokátskych komôr Európy (CCBE), členom konferencie tajomníkov a výkonných pracovníkom advokátskych komôr Európy (CEEBA) a Medzinárodnej advokátskej komory (IBA).

S ohľadom na históriu sa Cyperská advokátska komora angažuje v organizácii združujúcej advokátov a právnikov z *Commonwealth of Nations*. *Commonwealth Lawyers Association (CLA)* sa zameriava na podporu právneho štátu prostredníctvom projektov a vzdelávania. Každé dva roky sa v jednej z krajín commonwealthu koná konferencia a v roku 1993 ju hosťoval práve Cyprus.

Voľný pohyb advokátov

Usadenie sa ako euroadvokát na Cypre a poskytovanie právnych služieb dočasne je v zmysle smerníc EÚ o voľnom pohybe advokátov obdobné ako v iných členských štátoch. Euroadvokát má informačnú povinnosť voči komore.

Mgr. Michaela Chládeková, PhD.
Odbor medzinárodných vzťahov SAK

Odbor medzinárodných vzťahov srdečne ďakuje za poskytnutú pomoc a materiály pani Koulii Vakis, výkonnej riaditeľke Cyperskej advokátskej komory.

Nekorunovaný
kráľ Justičného paláca

Slovenská advokátska komora vydala o svojom členovi, nezabudnuteľnej postave slovenskej advokácie **JUDr. Jánovi Eugenovi Kováčovi** publikáciu, ktorá nadväzuje na doterajšiu edičnú činnosť zameranú na významné osobnosti advokátskeho života a práce na Slovensku v dávnejšej minulosti.

Cena: 5 eur

V prípade záujmu kontaktujte:
stracinova@sak.sk alebo *ondrisova@sak.sk*

Z DISCIPLINÁRNYCH ROZHODNUTÍ ČAK

Povinnosť advokáta ako ustanoveného právneho zástupcu informovať klienta o doručení súdneho rozhodnutia

Je disciplinárnym previnením advokáta, ak advokát ako ustanovený právny zástupca neinformuje klienta o doručení súdneho rozhodnutia.

Rozhodnutie disciplinárneho senátu disciplinárnej komisie Českej advokátskej komory z 29. októbra 2012, ***sp. zn. K 53/2012***[1]

Dotknuté ustanovenia:

- § 16 ods. 1, 2 a § 17 zákona č. 85/1996 Sb., o advokácii
- čl. 4 ods. 1, čl. 6 ods. 2 a čl. 9 ods. 1 uznesenia predstavenstva Českej advokátskej komory č. 1/1997 Vestníka zo dňa 31. 10. 1996, ktorým sa stanovia pravidlá profesionálnej etiky a pravidlá súťaže advokátov Českej republiky (etický kódex) v platnom znení (ďalej len „Pravidlá profesionálnej etiky")
- **obdobné ustanovenia slovenských právnych predpisov:** § 18 ods. 1, 3 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii v platnom znení, § 1 ods. 5, § 5 ods. 2, § 6 ods. 1 písm. a) Advokátskeho poriadku SAK z 10. júna 2017

Disciplinárny senát uznal disciplinárne obvineného advokáta za vinného z disciplinárneho previnenia, ktorého sa dopustil

tým, že

potom, čo bol uznesením okresného súdu z 26. 10. 2009 ustanovený pani B. D. za právneho zástupcu na ochranu jej záujmov v dovolacom konaní vo veci vedenej na tomto súde o obnovu konania a potom, čo mu dňa 5. 8. 2010 bolo doručené uznesenie Najvyššieho súdu ČR zo dňa 16. 6. 2010, ktorým bolo dovolacie konanie zastavené z dôvodu nesplnenia požiadavky povinného advokátskeho zastúpenia, o doručení tohto uznesenia B. D. neinformoval a uznesenie jej doteraz neodovzdal,

čím porušil

§ 16 ods. 1, 2 a § 17 zákona o advokácii v spojení s čl. 4 ods. 1, čl. 6 ods. 2 a čl. 9 ods. 1 Pravidiel profesionálnej etiky,

za čo mu bolo uložené

podľa § 32 ods. 3 písm. a) zákona o advokácii disciplinárne opatrenie **– napomenutie.**

Z odôvodnenia:

Predseda kontrolnej rady ČAK ako disciplinárny žalobca (ďalej len „disciplinárny žalobca") podal dňa 25. mája 2012 proti disciplinárne obvinenému disciplinárnu žalobu pre skutok uvedený vo výroku tohto rozhodnutia.

Disciplinárne obvinený podal 9. júla 2012 k disciplinárnej žalobe písomné vyjadrenie, v ktorom okrem iného priznal, že sťažovateľku neinformoval, že mu bolo dňa 5. augusta 2010 doručené uznesenie najvyššieho súdu. Zdôraznil, že jeho posledná doložená písomná komunikácia s klientkou je datovaná 5. mája 2010. So sťažovateľkou opakovane komunikoval telefonicky, čo pripúšťa i ona. Nie je teda vylúčené, že sťažovateľku o doručení uznesenia najvyššieho súdu informoval telefonicky, s istotou to však tvrdiť nemôže.

Vec, v ktorej bol sťažovateľke ustanovený zástupcom, je jedným z prejavov jej kverulantskej aktivity. Toto konštatovanie nemieni ako znevažujúce výrok, ktorý by azda vychádzal z jeho zášti voči sťažovateľke, pretože tento záver čerpá z uznesenia okresného súdu, vydanom v inej z celkom 70 vecí sťažovateľky, vedených na tom istom súde. Žiadosťami a urgenciami klientky bol doslova zahltený.

Disciplinárne obvinený vyjadril výhrady k všeobecnému postupu súdov pri ustanovovaní advokáta zástupcom. V danom prípade mal vážny osobný dôvod, prečo sťažovateľku nezastupovať, totiž profesionálny vzťah k advokátke jej protistrany.

Na záver písomného vyjadrenia k disciplinárnej žalobe potom k námietke, že nezvládol profesijne úlohu, uviedol, že je v istom zmysle dôvodná, neberie do úvahy však kon-

krétne skutkové okolností. Príčinou takéhoto nezvládnutia v advokátskej praxi nie je vždy iba nízka profesionálna úroveň advokáta či jeho nedbalosť, ale tiež osobnosť klienta. Ak je osobnosť klienta problematická, jeho povaha ťažká a komunikácia s ním vybočuje z obvyklých medzí, úloha advokáta je tým sťažená a riziko konfliktu s klientom sa zvyšuje. Ak advokát na túto skutočnosť nijako nereaguje, je si za prípadný konflikt s klientom do istej miery vinný sám. Disciplinárne obvinený však reagoval, požiadal o oslobodenie od ustanovenia za zástupcu, a to aj v prípade vytýkaného konania. Potom, čo mu bola doručená sťažnosť, pristúpil k vyššej miere prevencie a požiadal niekedy v decembri 2011 okresný súd, aby bol vyčiarknutý zo zoznamu advokátov na účely ustanovovania zástupcom v civilných veciach. Tejto žiadosti bolo vyhovené.

Princíp ultima ratio by podľa názoru disciplinárne obvineného mal byť aplikovaný aj v disciplinárnom konaní. Disciplinárne opatrenie má viesť, ako sa aspoň disciplinárne obvinený domnieva, k náprave, keď iné prostriedky k náprave nepostačujú, prípadne vôbec neexistujú.

Na prejednanie disciplinárnej žaloby bolo nariadené ústne pojednávanie, na ktoré sa disciplinárne obvinený riadne a včas dostavil, svoje písomné vyjadrenie na pojednávaní ústne doplnil najmä v tom smere, že sa skôr venuje obhajobe v trestnom konaní, takže sa domnieval, že uznesenie najvyššieho súdu bude doručené tiež sťažovateľke.

Ďalej disciplinárne obvinený uviedol, že od okresného súdu dostal 23. 12. 2009 výzvu zo dňa 17. 12. 2009, aby súdu v lehote 10 dní oznámil, či sa stotožňuje s dovolaním sťažovateľky zo dňa 27. 8. 2009, prípadne či ho nahrádza alebo dopĺňa vlastným podaním. Smerom k súdu na toto podanie nijako nereagoval. Nie je schopný vysvetliť, prečo o oslobodenie ustanovenia zástupcom sťažovateľky žiadal až podaním zo dňa 11. 3. 2010, ktoré bolo okresnému súdu doručené dňa 12. 3. 2010.

Podľa jeho názoru bola v tejto veci sťažovateľka v kancelárii disciplinárne obvineného raz. Je možné, že to bolo dňa 26. 11. 2009, ako uvádza sťažovateľka v jednom z listov, ktoré mu adresovala. Disciplinárne obvinený potvrdil, že od sťažovateľky dostal niekoľko listov, v ktorých ho žiadala jednak o schôdzku, jednak o podanie dovolania. Ustanovenie zástupcom sťažovateľky bolo disciplinárne obvinenému doručené v pomerne nevhodnú dobu, pretože na prelome rokov 2009 a 2010 menil sídlo svojej advokátskej kancelárie, takže mal veľa starostí s presťahovaním.

Vec, v ktorej bol sťažovateľke ustanovený zástupcom, bola preňho skôr neobvyklá, pretože inak sa takmer výhradne venuje trestnej obhajobe. Išlo o vec vyžadujúcu rozsiahlejšie štúdium spisu, predpisov a prípravu. Nešlo o bežnú rutinu. Išlo o obnovu konania vo veci odmietnutia žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov.

Disciplinárne obvinený na ústnom pojednávaní uviedol, že sťažovateľke uznesenie najvyššieho súdu doteraz neodovzdal, ani nezaslal. Je presvedčený, že sťažovateľka o tomto rozhodnutí vedela oveľa skôr, než naňho podala sťažnosť. Sťažovateľka trávi hodiny a hodiny na informačnom centre okresného súdu, kde študuje približne 70 súdnych spisov, v ktorých je účastníkom konania. Znovu zdôraznil, že sa nechal vyčiarknuť zo zoznamu okresného súdu pre ustanovovanie zástupcov vo veciach občianskoprávnych. Keďže táto záležitosť sa uskutočnila na sekretariáte predsedu súdu hladko, mal za to, že tým je to vybavené.

Proti uzneseniu o ustanovení za zástupcu sťažovateľky nepodal disciplinárne obvinený odvolanie. Je presvedčený, že súdny spis študoval, lebo má prefotené dovolanie sťažovateľky, ktoré nie je zošité, takže ho od súdu nedostal. V tejto jedinej veci zo štyroch žiadal o výnimku z ustanovenia zástupcom sťažovateľky, o svojom zámere niekedy začiatkom roku 2010 ústne informoval sudkyňu, ktorá ho za zástupcu sťažovateľky ustanovila. V ostatných troch prípadoch so sudcami nehovoril a bol od zastupovania oslobodený od stola.

K svojim osobným pomerom disciplinárne obvinený uviedol, že vlastní rekreačnú chalupu, nemá žiadne záväzky, je rozvedený, má vyživovaciu povinnosť k plnoletej dcére, ktorá má 22 rokov a študuje. Predložil priznanie k dani z príjmov fyzických osôb za roky 2010 a 2011.

Disciplinárny senát vykonal dôkazy listinami navrhnutými disciplinárnym žalobcom v disciplinárnej žalobe a predloženými disciplinárne obvineným. Z týchto dôkazov zistil disciplinárny senát dostatočne podrobne priebeh relevantných udalostí a podstatné skutočnosti:

Disciplinárny senát najprv hodnotil, či bola disciplinárna žaloba podaná včas. Zachovanie dvojročnej objektívnej lehoty je nepochybné už preto, že disciplinárne obvinený ani do dňa vydania tohto rozhodnutia sťažovateľke neodovzdal uznesenie najvyššieho súdu a ani ju o doručení tohto uznesenia neinformoval. Podľa dôkazov vykonaných v tomto konaní sa disciplinárny žalobca o predmetnom disciplinárnom previnení dozvedel 5. decembra 2011, kedy bola ČAK doručená citovaná sťažnosť sťažovateľky. Keďže disciplinárna žaloba bola podaná 25. mája 2012, bola zachovaná tiež šesťmesačná subjektívna lehota, stanovená disciplinárnemu žalobcovi v § 33 ods. 2 zákona o advokácii.

Disciplinárny senát po zhodnotení vykonaných dôkazov dospel k záveru, že konanie opísané vo výroku rozhodnutia bolo jednoznačne preukázané najmä výpoveďou disciplinárne obvineného a sťažnosťí sťažovateľky. Ďalšie dôkazy potom túto skutočnosť nepriamo potvrdzujú.

Konaním popísaným vo výroku disciplinárneho rozhodnutia porušil disciplinárne obvinený povinnosti advokáta, stanovené zákonom o advokácii i Pravidlami profesionálnej etiky.

Disciplinárnym žalobcom vytýkané konanie je iba jedným z pochybení, ktorých sa disciplinárne obvinený v tejto veci dopustil. S ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu je však nepochybné, že aj samotné neinformovanie sťažovateľky o tom, že disciplinárne obvinenému bolo doručené uznesenie najvyššieho súdu a neposlanie tohto rozhodnutia sťažovateľke, je závažným porušením povinností advokáta. Hoci si disciplinárne obvinený musel byť vedomý, že sťažovateľka je subjektívne veľmi zainteresovaná na priebehu a výsledku dovolacieho konania, viac ako dva roky ju neinformoval o tom, že v tejto veci dostal konečné rozhodnutie

súdu. Nehľadiac na to, že tým fakticky zmaril sťažovateľke možnosť podať proti tomuto uzneseniu ústavnú sťažnosť.

Jednou zo základných povinností advokáta je včas, priebežne a vhodným spôsobom informovať klienta o postupe v jeho veci a všetkých podstatných skutočnostiach, ktoré sa tejto veci týkajú. Disciplinárne obvinený túto povinnosť jednoznačne porušil, pričom svoje pochybenie nenapravil ani potom, čo ho orgány ČAK upozornili. Ak disciplinárne obvinený na svoju obhajobu uvádzal, že sťažovateľka je problémovou klientkou, čo má dokladať aj vyššie citovaná pasáž odôvodnenia uznesenia okresného súdu zo 6. apríla 2010, práve taká okolnosť by mala viesť advokáta k maximálnej opatrnosti a väčšej, než bežnej starostlivosti a svedomitosti pri vybavovaní veci takejto klientky.

Prejednávané porušenie zákona o advokácii a Pravidiel profesionálnej etiky je disciplinárnym previnením, keďže úplná pasivita advokáta po dobu niekoľkých mesiacov je všeobecne chybným postupom, tým skôr, ak ide o obdobie, počas ktorého bol disciplinárne obvinený povinný kvalifikovaným spôsobom doplniť dovolanie podané sťažovateľkou, pričom práve k tomuto úkonu bol k ochrane záujmov sťažovateľky súdom ustanovený.

Disciplinárny senát nezistil podmienky na upustenie od uloženia disciplinárneho opatrenia. S ohľadom na zistené skutočnosti je porušenie povinností disciplinárne obvineným výrazne závažnejšie než menej závažné, ktoré by umožňovalo postup podľa § 32 ods. 5 zákona o advokácii. Z týchto dôvodov disciplinárny senát uložil disciplinárne obvinenému disciplinárne opatrenie. Za primerané a veci plne zodpovedajúce považuje disciplinárny senát najmiernejšie z nich, teda napomenutie. Vyjadruje tak na jednej strane mieru závažnosti prejednávaného skutku, na druhej strane však skutočnosť, že v nečinnosti, ktoré je základom tohto skutku, zotrval disciplinárne obvinený nielen potom, čo sa sťažovateľka obrátila na ČAK, ale tiež aj po podaní disciplinárnej žaloby a nariadení ústneho pojednávania v tejto veci. Týmto postupom disciplinárne obvinený poškodil dobré meno advokácie prinajmenšom v očiach sťažovateľky, ale veľmi pravdepodobne tiež na súde. Na tom nič nemení ani zmienka obsiahnutá v odôvodnení uznesenia okresného súdu zo 6. apríla 2010. Svojím prístupom ku klientom a k riešeniu ich problémov by práve advokáti mali osvedčovať vyššiu mieru pochopenia a empatie, než je obvyklé. Disciplinárny senát pri rozhodovaní o druhu disciplinárneho opatrenia prihliadol tiež na to, že sa disciplinárne obvinený doteraz nedopustil disciplinárneho previnenia, pričom ako advokát pôsobil pred spáchaním disciplinárneho previnenia takmer 18 rokov.

Nad rámec skutku opísaného v disciplinárnej žalobe disciplinárny senát poznamenáva, že v priebehu konania bolo zistené, že disciplinárne obvinený sa dopustil ďalších porušení povinností advokáta. Najzávažnejším z nich je skutočnosť, že nereagoval na výzvu okresného súdu zo 17. decembra 2009 na doplnenie dovolania, v dôsledku čoho bolo uznesením najvyššieho súdu dovolacie konanie zastavené. Tým bol zmarený účel, na ktorý bol disciplinárne obvinený ustanovený za zástupcu sťažovateľky. Namiesto ochrany záujmov sťažovateľky nechal márne uplynúť súdom stanovenú lehotu na doplnenie dovolania bez toho, aby na konkrétnu výzvu súdu zo 17. decembra 2009 zareagoval. V dôsledku toho nemohlo byť vecne prerokované dovolanie sťažovateľky, o ktorého oprávnenosti bola subjektívne presvedčená. Z etického hľadiska je pritom úplne nerozhodné, či toto podanie sťažovateľky bolo dôvodné a či bolo spôsobilé privodiť zrušenie napadnutého rozhodnutia krajského súdu. Tým, že disciplinárne obvinený zostal úplne pasívny, ohrozil dôveru sťažovateľky v advokáciu ako stav a znížil reputáciu advokácie tiež na súdoch troch stupňov.

V § 30 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku je ustanovenie zástupcu z radov advokátov stanovené ako kvalifikovaná forma ochrany záujmov účastníka konania. Je tým vyjadrená dôvera k advokácii, ktorej členovia by mali byť zárukou kvalifikovanej ochrany práv účastníkov konania v situáciách, kedy je to z hľadiska zákona či súdu potrebné. Svoju niekoľkomesačnou nečinnosťou disciplinárne obvinený toto privilegované postavenie advokácie významne spochybnil.

Disciplinárne obvinený postupoval nesprávne, keď preukázateľne nereagoval na opakované, naliehavé a celkom konkrétne žiadosti sťažovateľky o schôdzku, pri ktorej by prerokovali obsah podania, na ktorého spracovanie ho súd ustanovil. S ohľadom na obsah listu sťažovateľky nemôže obstáť, navyše značne vágna, obhajoba disciplinárne obvineného, že nemožno vylúčiť telefonické kontakty so sťažovateľkou. Ak sťažovateľka v rozpätí niekoľkých mesiacov žiadala disciplinárne obvineného, ktorý v tej dobe bol súdom ustanovený za jej zástupcu, o osobné stretnutie, bolo jeho povinnosťou v primeranom čase takéto osobné stretnutie klientke umožniť a podrobne s ňou prediskutovať vec, ktorú ona subjektívne vnímala ako skutkovo a právne zložitú.

K tomuto pochybeniu disciplinárny senát pri rozhodovaní v tejto veci neprihliadal, pretože nebolo predmetom disciplinárnej žaloby. Disciplinárne obvinený výrazne porušil svoje povinnosti tiež tým, že o svoje oslobodenie od zastupovania sťažovateľky požiadal až viac než štyri mesiace po ustanovení, hoci dôvody pre takýto krok poznal už v čase tohto ustanovenia. Rovnako ako v prípade uvedenom v predchádzajúcich dvoch odsekoch však disciplinárny senát pri rozhodovaní v tejto veci k tomuto pochybeniu neprihliadal. Od tohto pochybenia potom navyše ešte pred podaním disciplinárnej žaloby uplynula objektívna dvojročná lehota uvedená v § 33 ods. 2 zákona o advokácii.

Rozhodnutie je redakčne krátené, upravované a doplnené o odkazy na citované ustanovenia pod textom.

Poznámka

1 Preložené a spracované z publikácie *Bulletin advokácie – Sbírka kárných rozhodnutí České advokátní komory 2012 – 2013 (zvláštní číslo/srpen 2014)*. Česká advokátní komora, Praha 2014, s. 29 – 32.

Právnu vetu a rozhodnutie preložila a spracovala
Mgr. Tatiana Frištiková, *advokátka*

Z aktuálneho diania na európskej a medzinárodnej úrovni

CCBE

*CCBE – **Rada advokátskych komôr Európy** (Conseil des Barreaux Européens) je organizácia združujúca advokátske komory z 32 krajín a ďalších 13 pridružených a pozorovateľských krajín. Zastupuje tak záujmy vyše jedného milióna európskych advokátov. Pravidelne vystupuje v mene svojich členov na úrovni Európskej únie, vypracováva stanoviská, štúdie, zapája sa do projektov a chráni základné piliere advokácie. Slovenská advokátska komora je jej plnohodnotným členom.*

CCBE prijala manifest k blížiacim sa voľbám do Európskeho parlamentu a inštitúcií EÚ

Delegácie CCBE schválili znenie manifestu, v ktorom odporúčajú inštitúciám EÚ niektoré témy ako prioritné. CCBE sa pravidelne pred voľbami do európskych inštitúcií snaží lobovať za ustanovenie eurokomisára s agendou, ktorá by zahŕňala právny štát, spravodlivosť a aktérov z oblasti justície. Právny štát podčiarkuje právnu istotu a vzájomnú dôveru v rámci jednotného trhu a je základným pilierom fungovania EÚ. V súčasnosti túto potrebu posilňuje erózia právneho štátu v krajinách ako Maďarsko, Poľsko a Rumunsko. Keďže právnické profesie prispievajú k ochrane a napĺňaniu princípov právneho štátu, ideálne je, aby mal na starosti tieto dve oblasti jeden eurokomisár. CCBE vyjadrila záujem aktívne sa podieľať na rozvoji kritérií a indikátorov hodnotenia právneho štátu. Ďalším bodom manifestu bol dôraz na nezávislosť advokácie a súdnictva. Je neprípustné, aby vlády vyvíjali tlak na tieto povolania, ale rovnako neprípustné je, aby advokáti boli stotožňovaní so svojimi klientmi, či zastrašovaní. CCBE ďalej zdôraznila potrebu vzájomnej dôvery v oblasti cezhraničných konaní, zabezpečenia procesných záruk podozrivých a obvinených osôb a prístupu k advokátovi.

CCBE sa v manifeste venuje aj konfliktu medzi povinných zverejňovaním informácií a povinnosťou advokáta zachovávať mlčanlivosť. Povinnosti spojené s bojom proti praniu špinavých peňazí a financovaním terorizmu, ku ktorým patrí oznamovacia povinnosť sú v rozpore so zásadou mlčanlivosti a právom neinkriminovať vlastnú osobu. CCBE je presvedčená, že sa dajú nájsť lepšie riešenia zohľadňujúce základné práva. V poslednej časti CCBE rozoberá umelú inteligenciu v justícii, kde žiada prijatie odporúčaní pre zavedenie AI v justičných systémoch, a tiež vzdelávaniu advokátov, kde žiada, aby advokáti požívali rovnaký status ako sudcovia pokiaľ ide o viacročný finančný rámec na roky 2021 – 2027.

Na záver CCBE poukazuje na potrebu zavedenia právnej pomoci v oblasti humanitárnej pomoci. Prvá pomoc v podobe právnej rady by mala byť súčasťou humanitárnej pomoci počas kríz, minimálne pokiaľ ide o riešenie migračnej krízy.

Zmeny v systéme e-Curia pri podávaní žalôb na Súdny dvor Európskej únie

E-Curia je aplikácia Súdneho dvora Európskej únie, ktorá umožňuje zástupcom účastníkov konania vo veciach prejednávaných pred Súdnym dvorom a Všeobecným súdom, ako aj vnútroštátnym súdom v rámci návrhu na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom výlučne elektronickú výmenu procesných písomností s kanceláriami súdov. Dosiaľ bolo použitie aplikácie e-Curia voliteľné a každý, kto mal záujem využiť tento prostriedok komunikácie, musel požiadať o zriadenie účtu. Od 1. decembra 2018 je však e-Curia jediným prostriedkom komunikácie so Súdny dvorom EÚ a preto CCBE odporúča advokátom zastupujúcich strany v konaní, ktorí dosiaľ nepožiadali o vytvorenie účtu, aby tak čo najrýchlejšie urobili. Táto informácia bude zapracovaná aj do existujúceho Sprievodcu CCBE pre užívateľov elektronického doručovania na súdy Európskej únie, ktorý je dostupný na stránke CCBE.

Umelá inteligencia a jej dopad na právne služby

Výbor CCBE pre budúcnosť advokácie a Výbor CCBE pre informačné technológie finalizujú pracovný dokument venujúci sa problematike uplatnenia umelej inteligencie (AI) v oblasti služieb poskytovaných advokátmi. Regulované povolania, ku ktorým advokácia patrí, majú určité špecifiká a právny rámec regulácie bol nastavený s ohľadom na činnosť ľudských bytostí, nie na automatizovanú činnosť. Členovia výboru sa venujú miere dopadu umelej inteligencie na prístup k informáciám, vyhľadávanie v databázach, prípravu právnych textov či vzťah medzi poskytovateľom právnej služby a spotrebiteľom. Vďaka dotazníku CCBE zozbierala dáta o definíciách umelej inteligencie a definícii právnych služieb v právnych systémoch členských štátov EÚ, ktoré sa v mnohom líšia. Ďalšou oblasťou, ktorou sa dokument zaoberá, je dohľad nad automatizovanými službami. Niektoré krajiny prijali legislatívu, v zmysle ktorej právna služba poskytnutá automatizovaným systémom musí byť pod dohľadom advokáta, inak je považovaná za nezákonné podnikanie. Doku-

ment sa zaoberá možnými scenármi budúcnosti v závislosti od intenzity technologického pokroku a regulácie. Štyri scenáre sú kombináciou nasledovných faktorov: nižší a vyšší stupeň technologického pokroku v oblasti AI, nižší a vyšší stupeň regulácie právnych služieb. Príprava dokumentu je veľmi aktuálna aj s ohľadom na prijatie prvého európskeho textu stanovujúceho etické princípy využitia AI, ktorý 4. decembra 2018 zverejnila Rada Európy.

CCBE usporiadala druhú konferenciu o inováciách a technológiách v sektore právnych služieb

Dňa 30. novembra 2018 sa konala vo francúzskom meste Lille konferencia CCBE s názvom *Artificial Intelligence – Humane Justice / Umelá inteligencia – humánna spravodlivosť*. Spoluorganizátorom bola advokátska komora v Lille a podujatie sa uskutočnilo na Katolíckej univerzite. Obsahom boli zaujímavé prednášky a workshopy na nasledovné témy: vzdelávanie advokátov v 21. storočí, blockchain a inteligentné zmluvy, legal design, platformy a advokátska etika, kvalita a bezpečnosť otvorených dát, prediktívna spravodlivosť a algoritmy, poskytovanie právnych služieb v digitálnom veku, digitálna justícia. Konferencia kládla dôraz na etické aspekty legal tech a zámerom bolo skúmať ako zakotviť umelú inteligenciu do etického a humánneho rámca. Účelom konferencie bolo tiež pripraviť advokátov, aby boli pripravení čeliť novým technologickým výzvam.

Novým podpredsedom CCBE írsky advokát James McGuill

Delegácie schválili kandidatúru írskeho advokáta Jamesa McGuilla, ktorý kandidoval na post tretieho podpredsedu CCBE. Český advokát JUDr. Antonín Mokrý na konci roka končí vo funkcii predsedu CCBE a nahradí ho José de Freitas z Portugalska.

Brexit otvoril otázku aj v rámci členstva v CCBE

Britská delegácia zastupujúca záujmy šiestich stavovských organizácií v Spojenom kráľovstve rozhodla o zotrvaní v Rade advokátskych komôr Európy (CCBE) minimálne na nadchádzajúci rok. O ďalšom osude britskej delegácie v CCBE sa rozhodne na základe spoločných rokovaní a do úvahy prichádza zmena vnútorných predpisov CCBE.

AIJA

*AIJA – **Medzinárodná asociácia mladých advokátov** (Association internationale des jeunes avocats) je celosvetová asociácia mladých právnikov vo veku do 45 rokov. Venuje sa organizovaniu seminárov a výročných stretnutí zameraných na výmenu know-how, ponúka prednášky nielen na právnické témy – svoje nezastupiteľné miesto majú otázky osobného rozvoja, soft skills a manažmentu advokátskej kancelárie. Slovenská advokátska komora je kolektívnym členom AIJA.*

Predvianočné stretnutie

Mgr. Marek Laca, národný reprezentant AIJA, usporiadal dňa 13. decembra 2018 pre advokátov a advokátskych koncipientov, ktorí sú členmi AIJA alebo sa o AIJA chcú dozvedieť viac, predvianočné stretnutie, kde mohli účastníci v neformálnej atmosfére prediskutovať novinky a činnosť AIJA, ako aj iné zaujímavosti z advokátskej profesie. Zároveň išlo o možnosť spoznať nových ľudí a rozšíriť si tak portfólio známostí z radov advokátov a advokátskych koncipientov.

V prípade záujmu o viac informácií o AIJA kontaktujte Mgr. Lacu e-mailom (*marek.laca@bnt.eu*).

AIJA pozýva advokátov na ples vo Viedni

Každý rok v období plesovej sezóny sa vo viedenskom Hofburgu koná tzv. Juristenball, teda právnický ples. Tento rok sa uskutoční dňa 3. marca 2019. Pri tejto príležitosti sa mladí advokáti môžu prostredníctvom AIJA zúčastniť podujatia spoločne a vychutnať si slávnostnú atmosféru v kruhu kolegov z celého sveta. Prihlásiť sa možno cez internetovú stránku AIJA, ktorá ponúka aj tanečný kurz v sobotu poobede pred samotným plesom.

IBA

*IBA – **Medzinárodná advokátska komora** (International Bar Association) je svetová organizácia, ktorej hlavným cieľom je posilniť výmenu informácií medzi jednotlivými združeniami právnikov, podporovať nezávislosť súdnictva a právo advokátov vykonávať svoje povolanie bez vonkajšieho zasahovania. Prostredníctvom Inštitútu pre ľudské práva IBA presadzuje ochranu ľudských práv advokátov na celom svete. Členskú základňu tvoria individuálni členovia a advokátske komory. Slovenská advokátska komora je kolektívnym členom IBA.*

Zaujímavé podujatia IBA na tému M&A v roku 2019

IBA organizuje ročne vyše 50 konferencií vo všetkých kútoch sveta. Vyberáme niekoľko nadchádzajúcich podujatí týkajúcich sa priamo alebo nepriamo problematiky zlúčenia, splynutia a akvizícií spoločností:

- *7th IBA European Corporate & Private M&A Conference*
  7. – 8. februára 2019, Paríž
- *The Fundamentals of International Legal Business Practice*
  27. februára 2019, Tokio
- *4th Mergers and Acquisitions in the Technology Sector Conference*
  28. – 29. marca 2019, Barcelona
- *30th Annual IBA Communications and Competition Conference*
  29. – 30. apríla 2019, Miláno
- *18th Annual International Mergers & Acquisitions Conference*
  4. – 5. júna 2019, New York
- *15th Annual IBA Competition Mid-Year Conference*
  6. – 7. júna 2019, Tokio

Podrobné informácie o podujatiach nájdete na webstránke *www.ibanet.org* v časti *Conferences and events*.

Mgr. Michaela Chládeková, PhD.
Odbor medzinárodných vzťahov SAK

Bulletin advokacie prináša...

Vyberáme z čísla 11/2018 českého *Bulletinu advokacie*

V **úvodníku** s názvom *Ženská stopa* sa JUDr. Lenka Vidovičová, LL.M, členka predstavenstva ČAK, venuje pomeru počtu žien a mužov v advokácii. Porovnáva štatistiky počtu žien a mužov medzi koncipientami, ktoré sú takmer vyrovnané a počtu advokátok a advokátov, kde majú výraznú prevahu muži. Autorka sa snaží nájsť dôvody, prečo si ženy častejšie zvolia radšej byť zamestnancom, ako podnikateľské riziko otvorenia vlastnej advokátskej kancelárie.

V rámci **Aktualít** je uverejnená informácia o príprave galavečera, ktorý sa bude konať v januári 2019, informácia ČAK o povinných platbách a poistnom a prehlásenie Jednoty českých právnikov pri príležitosti stého výročia vzniku samostatnej Československej republiky ako reakciu na európske dianie, v ktorom upozorňuje na potrebu dodržiavania princípov právneho štátu, upozorňuje na nárast xenofóbie a ľahostajnosti k utrpeniu druhých a vyzýva právnickú verejnosť, štátne inštitúcie, politických reprezentantov a všetkých občanov k rešpektovaniu práv a slobôd a dodržiavaniu medzinárodných dokumentov o ľudských právach, vrátane dohovorov o ochrane utečencov, žien a detí.

Časť **Z judikatúry** obsahuje ● uznesenie Najvyššieho súdu ČR z 18. 9. 2018, sp. zn. 22 Cdo 2721/2018, *k dôkaznému bremenu pri uplatnení nároku na vydanie ve*ci, v ktorom súd rieši otázku rozdelenia dôkazného bremena pri žalobe o vydanie veci a judikuje, že žalobca je povinný preukázať okolnosti, od ktorých odvodzuje vlastnícke právo k veci, ako i skutočnosť, že žalovaný nadobudol držbu alebo detenciu k jeho veci. Naopak, žalobca nie je povinný preukázať, že žalovaný mu vec stále neoprávnene zadržuje. Ak dôjde k preukázaniu nadobudnutia držby či detencie žalovaným, leží dôkazné bremeno o skončení držby na žalovanom; ● Nález Ústavného súdu ČR zo 17. 8. 2018, sp. zn. II. ÚS 644/18, *k zodpovednosti advokáta, ktorý žiada klienta, aby súdu predložil vedome nepravdivé alebo zavádzajúce dôkazy*, ktorý judikuje, že ak advokát predloží klientovi návrh na to, aby pred súdmi uviedol vedome nepravdivé alebo zavádzajúce informácie alebo súdom predložil vedome nepravdivé alebo zavádzajúce dôkazy, je na klientovi, ako sa k takémuto návrhu postaví. Jeho rozhodnutie, že sa na takom konaní nebude podieľať, je však ústavne chráneným prejavom jeho práva na slobodné konanie podľa čl. 2 ods. 3 Listiny a nemôže byť na ťarchu. Advokát sa, naopak, nedokáže takým návrhom zbaviť zodpovednosti za predchádzajúce pochybenia, ktorých sa dopustil pri poskytovaní služieb danému klientovi; ● Rozsudok Najvyššieho správneho súdu ČR z 18. 4. 2018, sp. zn. 10 As 211/2017-47, *k odôvodneniu správnych a súdnych rozhodnutí*, ktorý sa venuje rozobratiu zrozumiteľnosti správnych a súdnych rozhodnutí a ich odôvodneniu na jednotlivých stupňoch rozhodovania a hovorí, že úlohou správnych súdov nie je zaisťovať účastníkom vždy a po všetkých stránkach bezchybné rozhodnutia, ale ochrániť ich pred hmotnoprávnymi pochybeniami správnych orgánov a pred takými vadami, ktoré by mohli mať vplyv na hmotnoprávne postavenie účastníkov; ● Rozsudok Krajského súdu v Ostrave, pobočka Olomouc, z 29. 3. 2018, *k zástavnému právu zriadenému v daňovom konaní*, kde súd hovorí, že k jeho zriadeniu správcom dane podľa § 170 zák. č. 280/2009 Zb. postačuje existencia fakticky nezaplatenej dane; ● Rozsudok Súdneho dvora EÚ zo 4. 10. 2018 vo veci C-12/17 Tribunalul Botosani et Ministerul Justitiei v. Maria Dicu, *k čerpaniu platenej dovolenky za dobu rodičovskej dovolenky*, v ktorom súd vyjadruje, že vnútroštátne ustanovenie, ktoré na účely stanovenia doby platenej dovolenky vylučuje dobu trvania rodičovskej dovolenky čerpanej týmto pracovníkom, je v súlade s unijným právom. Doba rodičovskej dovolenky nmôže byť postavená narovno skutočne odpracovanému obdobiu; ● Rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 24. 5. 2018 sťažnosť č. 28798/13 vo veci Laurent v. Francúzsko, *k otázkam dôvernej komunikácie medzi advokátom a klientom*, kde súd vyjadril, že ide o dôvernú komunikáciu chránenu čl. 8 Dohovoru.

V rubrike je zaradená aj Glosa, ktorej zámerom je nielen poskytnúť informácie o rozhodovaní súdov, ale aj komentár k danému rozhodnutiu. V tomto čísle sa venuje rozsudku Najvyššieho súdu zo 7. 5. 2018, sp. zn. 28 Cdo 4784/2017 vo veci užívania družstevného bytu v dôsledku neplatného prevodu družstevného podielu.

V rubrike **Z odbornej literatúry** sú obsiahnuté recenzie publikácií *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Komentář* (David Bohadlo, Jan Brož, Stanislav Kadečka, Petr Průcha, Filip Rigel, Vít Šťastný), *Nájem v novém soukromém právu (zejména nájem bytu): aktuální otázky* (Petr Bezouška), *Aktuální otázky nástupnictví při rodinném podnikání* (Stanislav Servus, David Elischer, Tomáš Horáček).

Časť **Z advokacie** sa venuje predstaveniu nového projektu ČAK *Advokáti proti totalite*, ktorý má byť spustený v septembri 2019 k 30. výročiu zamatovej revolúcie. Zámerom projektu je priblížiť životné osudy známych i neznámych advokátov, ktorí často i za cenu vlastných problémov bojovali proti totalite, za právo a spravodlivosť. Časť obsahuje aj rozhodnutie kárneho senátu kárnej komisie ČAK z 3. 4. 2018, sp. zn. K 155/2017, podľa ktorého *je disciplinárnym previnením, ak advokát poruší svoje povinnosti zo zmluvy o úschove tým, že po splnení podmienok na výplatu vypláca po častiach až po vymáhaní.*

Príspevky z odbornej teórie a praxe sú venované nasledovným problémom:

JUDr. Filip Melzer
Civilní odpovědnost za poradenství advokátem
Autor sa venuje zodpovednosti advokáta za radu a jej vzťahu k zodpovednosti za škodu vo svetle novej právnej úpravy po prijatí nového občianskeho zákonníka. Rozoberá otázku

povahy zodpovednosti, či ide o zodpovednosť zmluvnú alebo deliktuálnu, objektívnu či subjektívnu. Za významnú pokladá aj novú koncepciu zodpovednosti pomocníka, ktorý podľa novej úpravy deliktne priamo zodpovedá poškodenému.

JUDr. Radim Polčák
Odpovědnost umělé inteligence a informační útvary bez právní osobnosti
Článok sa zaoberá autonómnymi systémami, ich nezávislosťou na ľudskej vôli a dopadu na právo v tejto oblasti. Autor sa zameriava na dve právne otázky, ktoré s nasadením autonómnych technológií bezprostredne súvisia, a to na problematiku zodpovednosti a na reštriktívne práva k údajom tvoriacim „potravu" autonómnych systémov. Vyjadruje myšlienku, že podstata autonómnych systémov – software, ktorý taký systém riadi, sa nepodobá ničomu, s čím má právo doteraz aspoň nejaké skúsenosti a aj použitie analógie v práve môže byť značne zložité. Oproti bežnému softwaru je totiž naprogramovaný nie aby vykonával pokyny, ale aby sa sám učil a vyvíjal, čo značí, že jeho správanie nebude možné nikomu pričítať.

Mgr. Tomáš Troup, LL.M., JUDr. Adam Rakovský
Zápočet v předvečer insolvence ve světle odpůrčího práva (2. díl)
Druhá časť článku o zápočte z pohľadu insolvenčného práva. Autori sa v prvej časti príspevku venovali rozpracovaniu témy v zahraničnej literatúre a judikatúre. V časti druhej sa venujú odporovateľnosti zápočtu v dobe úpadku pred zahájením insolvenčného konania v rovine českého práva. Autori dospeli k tomu, že je možné súdne napadnúť tak právny úkon, na ktorého základe vznikla započítateľná pohľadávka, ako aj samotný zápočet.

Mgr. Lukáš Valúšek
K výkladu § 14a rozpočtových pravidel při přeměně příjemce dotace rozdělením odštěpením
Autor sa zaoberá výkladom § 14a a nasledujúcich rozpočtových pravidiel, ktorý ustanovuje povinnosť príjemcu dotácie alebo nenávratnej finančnej výpomoci, ktorý sa chce zúčastniť na fúzii, rozdelení alebo prevode imania na spoločníka, požiadať o súhlas s prechodom práv a povinností z rozhodnutia o poskytnutí dotácie toho, kto ju poskytol.

JUDr. Vladimír Pelc
Kritika nové metodiky nejvyššího státního zastupitelství k trestní odpovědnosti právnických osob a obrácené důkazní břemeno
Príspevok sa zameriava na analýzu nového sprievodcu právnou úpravou trestnej zodpovednosti právnických osôb pre štátnych zástupcov, ktorý vydalo v auguste 2018 Najvyššie štátne zastupiteľstvo. Autor podrobuje kritike niektoré závery tohto materiálu a venuje sa predovšetkým téme obráteného dôkazného bremena, ktorého aplikácia, podľa autora, z textu usmernenia vyplýva.

Mgr. Alexandra Donevová
kancelária SAK

Advokát
Vojtech „Tatenko" Rampášek
nestor slovenskej advokácie

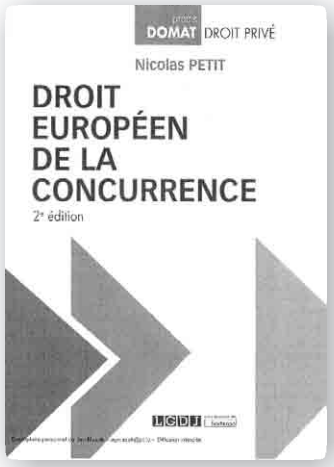
Slovenská advokátska komora vydala ďalšiu zo série publikácií venovaných osobnostiam slovenského kultúrneho života z radov advokátov, tentoraz venovanú bratislavskému advokátovi JUDr. Vojtechovi Rampášekovi. Knihu napísal mladý advokát **JUDr. Michal Rampášek**, ktorý je zároveň vnukom zosnulého advokáta.
Publikácia sa vyznačuje podrobným zmapovaním života JUDr. Vojtecha Rampášeka v tesnej väzbe na aktuálny vývoj v spoločnosti a právnej úprave výkonu advokácie. Práve zasadenie profesionálnej dráhy JUDr. Rampášeka v tomto kontexte je osobitne dôležité, pretože je zachytený pomerne dlhý a rôznorodý časový úsek 57 rokov histórie advokácie – od obdobia československej advokácie z konca 30. rokov až po znovuzrodenie slobodnej advokácie po roku 1990.

Publikácia je k dispozícii za 5 eur.
V prípade záujmu o kúpu kontaktujte:
stracinova@sak.sk alebo *ondrisova@sak.sk*

DO VAŠEJ KNIŽNICE

Droit européen de la concurrence
Európske súťažné právo

Petit, N.: **Droit européen de la concurrence.**
2018, LGDJ, Lextenso éditions. 2e édition. 882 s.
ISBN: 978-2-275-04560-3

V septembri 2018 vyšlo druhé vydanie ozaj vydarenej publikácie Nicolasa Petita o európskom súťažnom práve.

Prečo táto kniha?

Dôvod anotovať citované dielo pre nášho čitateľa je, v prvom rade, daný povahou (európskeho) súťažného práva, presnejšie jeho doktríny. Existujú tri rozhodujúce charakteristiky. Po prvé, súťažné právo je zmesou práva a ekonómie do takej miery, že nie vždy je jednoduché odlíšiť či hovoríme o práve, alebo o ekonomických pojmoch a kedy sa tieto pojmové aparáty zlievajú do určitého, vnútorne logicky štrukturovaného celku.

Po druhé, európske súťažné právo je poznačené anglosaskou právnou kultúrou, ktorá je typická predovšetkým kazuistickým prístupom a bazírovaním na skutkovom stave. Napokon, súťažné právo je internacionalizované do tej miery, že vedecké aj praktické poznatky získané na úrovni Európskej únie, členských štátov alebo aj tretích štátov (najmä USA) sú použiteľné aj v iných právnych systémoch.

Siahnuť po tomto diele má však aj ďalší, zdalo by sa, že periférny dôvod, ale nie je tomu tak. Anotovaná kniha je napísaná v pracovnom jazyku Súdneho dvora EÚ, vo francúzštine. Naša právnická pospolitosť by sa mala viac venovať tomuto jazyku[1] a niet lepšieho spôsobu, ako je štúdium jazyka prostredníctvom odborného textu, ktorý používa Súdny dvor (Všeobecný súd).

Autor si bol zjavne vedomý uvedených zásadných čŕt súťažného práva. Predložil odbornej (vedeckej) verejnosti ako aj svojim študentom knihu, ktorá, tak ako to autor píše v predhovore, je kombináciou teórie, praxe, výkladom pozitívneho práva s úvahami de lege ferenda, pričom sa vhodne kombinujú právne a ekonomické analýzy.

Originálna štruktúra, osobitný prístup

Publikácia má desať kapitol, ktoré sa originálnym spôsobom venujú všeobecným otázkam súťažného práva ako aj osobitným problémom, ktoré súvisia s ochranou hospodárskej súťaže v Európskej únii.

V prvej kapitole N. Petit analyzuje všeobecné základy súťažného práva. Nedá sa písať o všetkých oddieloch tejto časti. Preto sa obmedzíme len na výber. V 4. a 5. oddiele sa autor venuje prameňom európskeho súťažného práva a rozsahu jeho pôsobnosti. Upozorňujeme na tieto časti, pretože ukazujú, že toto právne odvetvie je z hľadiska prameňov práva mimoriadne členité a pri určovaní jeho pôsobnosti je potrebné zvládnuť rozsiahle množstvo poznatkov z rozhodovacej činnosti Európskej komisie a judikatúry Súdneho dvora EÚ.

Pre právnikov je osobitne užitočná **druhá kapitola**. Ekonomické elementy (prvky) európskeho súťažného práva. Na ploche viac ako sedemdesiatich strán autor prístupným, ale dostatočne kvalifikovaným spôsobom skúma ekonomické prvky v súťažnom práve. Táto časť publikácie sa zasluhuje, z pohľadu praktizujúcich právnikov, zvýšenú pozornosť. Napokon, potrebu zvládnuť neľahké prieniky medzi súťažným právom a ekonomickými aspektmi boli nedávno potvrdené v rozsudku Súdneho dvora EÚ v známej kauze Intel, Corp. Inc.[2]

Tretia a štvrtá kapitola sú zamerané na články 101 a 102 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len " ZFEU"), ktoré obsahujú pravidlá adresované podnikom, členským štátom ako aj inštitúciám Európskej únie. Čitateľa,[3] ale hlavne však používateľa tejto knihy zaujme druhý oddiel štvrtej kapitoly, ktorý sa detailne a na základe rozboru aj najnovšej judikatúry Súdneho dvora venujú takému fenoménu súťažného práva akým je zneužívanie dominantného postavenia.

Piata kapitola má za svoj predmet kontrolu koncentrácií ; šiesta kapitola obsahuje predovšetkým vykonávací predpis k článkom 101 a 102 ZFEU, nariadenie č. 1/2003 ako aj jeho právnu prehistóriu (17/62). Nariadenie č. 1/2003 je komplex detailných pravidiel, vykonávajúcich citované články, ktoré sú v ďalšej časti publikácie podrobne vysvetlené na báze existujúcej judikatúry Súdneho dvora. Tieto poznatky sú osobitne dôležité pre právnu prax.

Siedma, ôsma a deviata kapitola analyzujú konanie podnikov v zhode a ďalšie horizontálne obmedzenia hospodárskej súťaže, dohody o horizontálnej kooperácii a vertikálne obmedzenia súťaže.

Posledná kapitola rozoberá špecifické otázky vzťahov medzi účastníkmi dohôd o transfere technológií.

Kvalita, závery a výzva pre študentov

Významnou kvalitatívnou stránkou anotovaného diela je práca s literatúrou, prameňmi práva, ktorých autorom je Európska komisia a judikatúrou Súdneho dvora EÚ ako aj Všeobecného súdu. Poznámkový aparát poskytuje plastický obraz o tom, že druhé vydanie európskeho súťažného práva z pera Nicolasa Petita neopomenulo žiaden zdroj svojich poznatkov. Jednotlivé kapitoly aj oddiely knihy končia jasnými závermi, ktoré sumarizujú a systematizujú autorové závery.

Aj z tejto stručnej anotácie publikácie Nicolasa Petita vyplývajú viaceré závery. Po prvé, najmä z druhej kapitoly tejto práce je zjavné, že súťažné právo EÚ sa nedá pochopiť, interpretovať a aplikovať bez „ekonomizujúceho" prístupu právnej a súdnej praxe. Po druhé, z návrhov de lege ferenda je zjavné, že toto odvetvie je stále v dynamickom vývoji, na ktorý treba reagovať právnymi úpravami, ktoré budú mať aj prognostický rozmer a nebudú zastaralé už v čase ich prijímania. Napokon, štruktúra diela profesora N. Petita (Univerzita v Liege a Univerzita v Stanforde, Hooverov inštitút) ukazuje ako pristupovať nielen k štúdiu európskeho súťažného práva, ale aj k jeho uchopeniu v právnej praxi.

Nuž a posledná poznámka je adresovaná študentom našich právnických fakúlt. Anotované dielo je určené aj študentom, t. j. plní úlohu učebnice. Otázka znie, ako by, v porovnaní s našimi často skromnými požiadavkami na študentov, prijali na slovenských právnických fakultách takú a rovnakú učebnicu zo základov európskeho súťažného práva? Ako osobnú výzvu alebo ako dôvod prestúpiť na fakultu, kde netreba toľko čítať a študovať? Pevne verím, že by to bola, aspoň pre viacerých, skôr ponuka na získanie pevných základov pre budúce neľahké povolanie právnika.

Poznámky

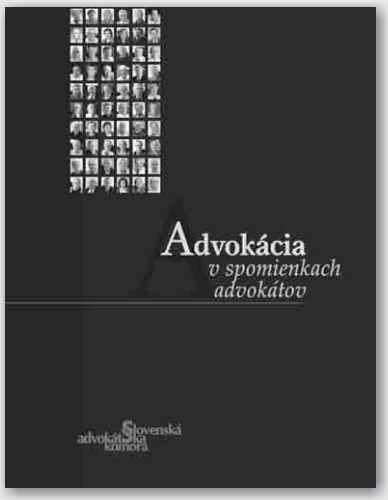
1 Pracovné pozície na Súdnom dvora, najmä poradcov, predpokladajú vynikajúcu znalosť francúzskeho jazyka slovom i písmom. O to viac to platí pre všetkých uchádzačov o posty sudcov tohto i Všeobecného súdu.

2 Rozsudok zo 6. septembra 2017. Intel Corp. Inc. proti Európskej komisii, C-413/14 P. EU:C:2017:632, v ktorom Súdny dvor zrušil rozsudok Všeobecného súdu a vyslovil právny názor, ktorý značne ekonomizuje právny základ na rozhodnutie tohto sporu medzi Európskou komisiou a uvedenou spoločnosťou.
K tomu pozri: Podszun, Rupprecht: *The Role of Economics in Competition Law The "effects-based approach" after the Intel-judgment of the CJEU*, Journal of European Consumer and Market Law 2018 ako aj príspevok autora anotovanej publikácie. Petit, Nicolas: *The case of the European Commission's curious interpretation of the Intel judgment*, Competition Law & Policy Debate 2018 Vol. 4 p. 98 – 101.

3 Táto publikácia sa síce dá čitať, ale ak má plniť svoj účel, musí sa skôr študovať. Rozsah ponúknutých poznatkov a záverov presahuje schopnosti obyčajného čitateľa právnych textov.

prof. JUDr. Ján Mazák, PhD.
Právnická fakulta UPJŠ, Košice

Advokácia
v spomienkach advokátov

Dávame do pozornosti všetkým advokátom, že v knižnici SAK sú k dispozícii posledné výtlačky **reprezentatívnej veľkoformátovej publikácie v tvrdej väzbe,** ktorá na vyše 300 stranách formou rozhovorov s kolegami advokátmi mapuje dianie v advokácii od začiatku 70. rokov minulého storočia až po dnešok.

Zvýhodnená cena pre advokátov 10 eur

Kontakt: PhDr. Ondrišová, tel.: 0903 600 805, *ondrisova@sak.sk*

Ivan Dérer – slovenský advokát, československý minister (2. časť)

„Advokáti mali veľkú účasť na bojoch nášho národa o právo a slobodu. Bez ich práce by boli bývali pozície slovenskej veci v rozhodujúcich chvíľach svetových dejín značne slabšie, snáď katastrofálne slabé, čím by sa utvorenie československého štátu bolo stalo pochybným, alebo aspoň začiatočné nesnáze nového štátu boli by bývali značne väčšie, než s akými sme v skutočnosti zápasiť museli.“ Týmito slovami otváral Ivan Dérer v roku 1935 Prvý zjazd advokátov zo Slovenska a Podkarpatskej Rusi. Svoj prejav nazval Význam advokácie československej. V tom čase bol ministrom spravodlivosti, no nezabudol dodať, že stále je aj „advokátom, ktorý má na mysli i záujmy svojho vlastného stavu“.

Advokát

Advokátska kancelária Ivana Dérera sídlila v Bratislave na Sennom rynku 15. V roku 1923 zamestnal ako koncipienta **Jaroslava Dvořáka** (1894 – 1963). Pochádzal z Brna, právo začal študovať vo Viedni, ale po dvoch rokoch musel narukovať. Po vzniku Československa sa prihlásil do štátnej administratívy na Slovensko a nastúpil v Myjave ako zástupca okresného náčelníka.[48] Právo doštudoval na Karlovej univerzite v Prahe.[49] Stal sa členom sociálnodemokratickej strany.[50] Koncipientsku prax začal v Myjave u Jána Krnu, zaťa Štefana Fajnora. Krno sa však po roku stal verejným notárom v Bratislave a kanceláriu zatvoril. Dvořákovi ponúkol miesto Dérer. Hoci Dvořák chcel ostať v Myjave, pretože Krno mu prenechal byt aj kanceláriu, ktorú mal neskôr prevziať[51] – ponuku Ivana Dérera prijal.

U Dérera si v tomto období dokončil koncipientsku prax i **Ivan Markovič** (1888 – 1944). Pochádzal z Myjavy, bol synovcom advokáta Rudolfa Markoviča (1868 – 1934),[52] ktorý časť svojej osnovníckej praxe vykonal u Jozefa Dérera. Po štúdiu práva v Budapešti tam ostal ako koncipient, potom pracoval u Miloša Krnu v Novom Sade a u strýka v Novom Meste nad Váhom.[53] Počas vojny padol do ruského zajatia,[54] vstúpil do légií, neskôr vo Francúzsku spolupracoval s Masarykom a Štefánikom. Po vzniku ČSR spoločne s Dérerom pracoval na Ministerstve s plnou mocou pre Slovensko. V roku 1920 bol krátko ministrom obrany a po Dérerovi ministrom pre zjednotenie zákonov a organizáciu správy. Keď vo voľbách v roku 1925 neuspel, vrátil sa do advokácie. Po dokončení praxe u Dérera[55] zložil advokátsku skúšku,

Jaroslav Dvořák
(SNK, Literárny archív, SD 120/14)

Ivan Markovič
(SNK, Literárny archív, SM 10/1)

Vladimír Trslín (Nová pravotárska komora v Bratislave Nový svet č. 42/1936, s. 7)

v roku 1926 sa stal advokátom v Bratislave[56] a Dérerovým spoločníkom v kancelárii.[57] Od roku 1929 bol znova poslancom.

Tretím spoločníkom kancelárie sa stal **Jaroslav Dvořák**, ktorý ako advokát od roku 1924[58] ostal v Bratislave[59] a za manželku si vzal Ľudmilu, rod. Šimonovičovú (1900 – 1984) – spisovateľku Zuzku Zgurišku. Keďže obaja jeho spoločníci boli zaneprázdnení politickými záležitosťami,[60] bol Dvořák[61] pracovne vyťažený.[62]

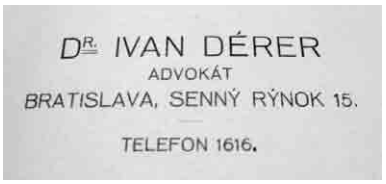
Ďalším spoločníkom kancelárie sa stal **Vladimír Trslín** (1886 – 1947). Keď Dérer otváral kanceláriu, Trslín bol koncipientom u jeho otca. Právo študoval v Bratislave a Budapešti. Aj on počas 1. sv. vojny vstúpil do československých légií. Krátko pracoval na Ministerstve s plnou mocou pre správu Slovenska a v roku 1921 sa stal advokátom. Bol publikačne činný,[63] v roku 1936 sa stal predsedom Advokátskej komory v Bratislave.

V roku 1924 zamestnal Dérer aj ďalších dvoch koncipientov – Artura Jiráka a Františka Šafářa. Obaja uňho vykonali celú prax a stali sa advokátmi, no v kancelárii neostali. **Artúr Jirák**[64] pochádzal z Prahy, kde študoval i právo, nakoniec – ako mnohí českí advokáti – Slovensko opustil v roku 1939 a usídlil sa ako advokát v Prahe.[65] Aj **František Šafář** promoval v Prahe[66] a aj on bol na Slovensku advokátom iba do roku 1939.[67]

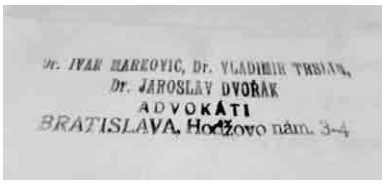
Väčšinu Dérerovej klientely tvorili obyvatelia z jeho rodného kraja, neodmietal ani drobných klientov. Ich procesy *„viedol roky, aj keď nedostal zaplatené ani kolky“*.[68] Podľa spomienok Jaroslava Dvořáka, klientov *„bola často plná čakáreň a ešte aj na chodbe stáli. Keď niekto vylieval svoje srdce dnu u Dérera pridlho, tí vonku trpezlivo čakali, celý dlhý rad a my sme nie raz trnuli, dokedy že to bude trvať, kým sa všetci vybavia“*.[69] Keď Dvořákovi pripadla úloha predstaviť Dérera ako advokáta[70] do výročného zborníka,[71] zdôraznil, že Dérer bol ku klientom *„bezprostredný a úprimný. Nenasadzoval si masku tajomného čarodeja, ktorý do svojich kúziel nedovolí nikomu nahliadnuť, nezvykol vyžadovať slepú a hluchú dôveru, ktorou laikovia povinní sú neomylnému odborníkovi, keď mu raz zverili svoju záležitosť. Účinok tejto vlastnosti Dérerovej bol, že ľudia mali k nemu dôveru a mali ho radi.“* Dérera *„bolelo a urážalo bezprávie a s obdivuhodnou húževnatosťou pracoval, aby tomu, čo cítil ako prirodzené právo, dopomohol k víťazstvu“*.[72]

Na ilustráciu Dvořák opísal vec, v ktorej Dérer zastupoval vdovu po obeti vraždy a jej deti. Podozrivého usvedčovali traja svedkovia, ktorí čin videli a bol uznaný vinným. Odvolací súd ho však oslobodil, pretože dvaja iní svedkovia pod prísahou potvrdili, že smrteľnú ranu obeti spôsobila iná osoba. V novom konaní bol obžalovaný nový podozrivý. Aj on však bol odvolacím súdom oslobodený, pretože prví traja svedkovia usvedčovali prvého obvineného. Dvořák píše: *„Dérer stál po tri a pol ročnej práci pred bizardnou situáciou. Boli tu dvaja ľudia, o ktorých sa vedelo, že jeden alebo druhý smrť spôsobil a predsa obidvaja boli oslobodení. Pamätám sa, s akou svedomitosťou robil vtedy obšírnu zmätočnú sťažnosť menom vdovy na Najvyšší súd do Brna. A najvyšší súd rozsudok súdnej tabule zrušil.“* Súdna tabula doplnila dokazovanie a dospela k záveru, že páchateľom je prvý podozrivý. Preto druhého obžalovaného oslobodila. Ani nová zmätočná sťažnosť neuspela. Dvořák pokračuje: *„Takýto výsledok nemohol uspokojiť nikoho, kto má živý zmysel pre objektívnu spravodlivosť. Dosiaľ mám v živej pamäti, s akým elánom sa dr. Dérer celých päť rokov bil za to, aby sa dostalo zadosťučinenia vdove a štyrom nezaopatreným dietkam a ako sa dlho nevedel zmieriť s tým, že formálne právo zabránilo, aby spravodlivosti bolo učinené zadosť.“*[73]

Hlavičkový papier advokáta Ivana Dérera (Slovenská advokátska komora, Historická matrika)

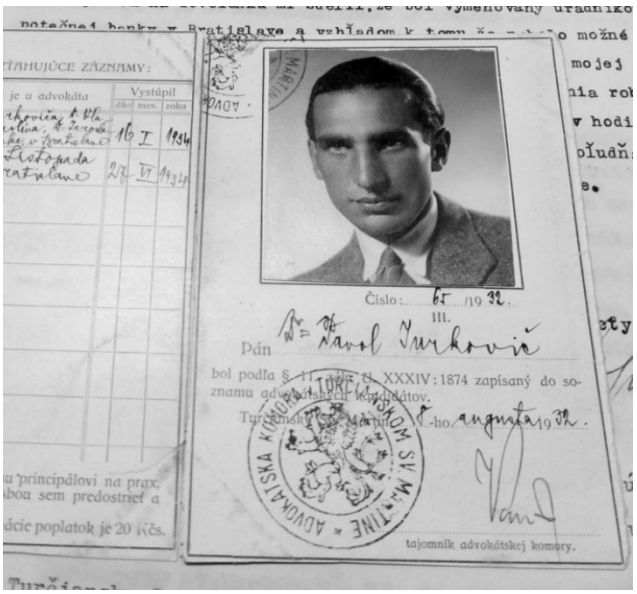

Odtlačok pečiatky spoločnej advokátskej kancelárie Markoviča, Trslína a Dvořáka, r. 1932

Ivan Dérer medzitým presťahoval kanceláriu na Michalskú 25 a v roku 1928 prijal svojho posledného koncipienta – spisovateľa **Ivana Horvátha**. Ten bol synom senického advokáta Cyrila Horvátha, ktorý bol kedysi osnovníkom Jozefa Dérera. Horváth u Ivana Dérera pracoval rok,[74] pretože Dérer bol vymenovaný za ministra školstva a národnej osvety. V liste komore však žiadal *„aby bol ponechaný naďalej v radoch členov Advokátskej komory“*.[75] Komora mu vyhovela, v zozname ostal zapísaný s poznámkou „nevykonáva privátnu prax“. Keď sa jeho spoločníci presťahovali na Hodžovo námestie, uvádzal túto adresu aj on.

Preukaz advokátskeho osnovníka Pavla Jurkoviča (Advokátska komora v Turč. Sv. Martine, Osobný spis č. 65/1932/III. osobné veci adv. osnovníka Pavla Jurkoviča z Bratislavy)

Spoločná advokátska kancelária Jaroslava Dvořáka, Ivana Markoviča a Vladimíra Trslína

Spoločná kancelária Jaroslava Dvořáka, Vladimíra Trslína a Ivana Markoviča zamestnávala viacerých koncipientov. Okrem Ivana Horvátha[76] tu ako koncipienti postupne pracovali **Matej Vaníček**,[77] **Fedor Thurzo**,[78] **Viktor Schatz**,[79] **Anna Janková**,[80] nevlastný syn Vladimíra Trslína **Matúš Považaj**,[81] **Adolf Heidrich**[82] a **Gejza Rácz**.[83] Celú svoju koncipientsku prax v rokoch 1933 – 1938 v tejto kancelárii vykonal[84] **Branislav Šimonovič** (1904 – 1964). Bol bratom Dvořákovej manželky Zuzky Zgurišky. Aj on študoval právo v Prahe, kde zložil v júni 1938 advokátsku skúšku a stal sa advokátom v Bratislave.[85] Bol ním do roku 1948, po vojne bol i námestníkom žalobcu Advokátskej komory v Bratislave.

Koncipientmi v tejto spoločnej kancelárii v rokoch 1932 – 34 boli i synovia dvoch významných slovenských architektov Pavel Jurkovič a Ivan Harminc.

Pavel Jurkovič (1907 – 2005)[86] sa narodil v Brne ako najmladší z troch synov Dušana Sama Jurkoviča (1868 – 1947), architekta pochádzajúceho z Myjavy. Jeho druhý syn – Juraj Jurkovič (1904 – 1963), fotograf – si za manželku vzal Jelu, rod. Markovičovú (1913 – 1964), dcéru Ivana Markoviča, ktorý sa tiež narodil v Myjave.[87] Pavel Jurkovič právo študoval v Bratislave. Po dvoch rokoch praxe u Dvořáka prestúpil ku Karolovi Listopadovi, no v roku 1934 z advokácie odišiel za úradníka do Hypotečnej banky v Bratislave.[88]

Ivan Harminc (1906 – 1990) bol vedený ako Markovičov koncipient.[89] Jeho otec Milan Michal Harminc (1869 – 1964) ako architekt pôsobil najprv v Budapešti a v Liptovskom Mikuláši (kde navrhol vilu advokátovi Emilovi Stodolovi). Ivan Harminc študoval právo v Bratislave. Koncipientsku prax začal u Ernesta Palána v Bratislave, pokračoval u Miloša Laučíka v Liptovskom Mikuláš, odkiaľ prestúpil k Markovičovi. Po zložení advokátskej skúšky (1936) pracoval v kancelárii ešte rok. Nakrátko nastúpil k verejnému notárovi Jozefovi Kállayovi. V roku 1939 sa stal advokátom v Žiline, neskôr v Hlohovci. Po vojne mu bolo určené sídlo v Nových Zámkoch. Tam nenastúpil a odišiel do štátnych služieb.[90]

Dérerova a Dvořákova vila

Keď boli ešte v júli 1929 na predaj staré záhrady nad bratislavským hradom pri ceste na Prahu, všetci štyria spoločníci si tam kúpili susediace stavebné pozemky. Bol z nich veľkolepý výhľad na mesto a z druhej strany na Dunaj.[91] Dérer – hoci žil ako minister v Prahe – chcel mať v Bratislave dom na bývanie na penzii. Hoci spoločná kancelária zamestnávala synov architektov Jurkoviča i Harminca, Dérer a Dvořák sa v roku 1933 rozhodli nechať si naprojektovať rodinné vily u Jindřicha Merganca (1889 – 1974). Merganc, pôvodom zo Žamberku, bol významný predstaviteľ československej medzivojnovej moderny.[92] Spolu s Klimešom navrhli pre Dérera vilu v klasickom duchu meštianskych víl prvej republiky[93] a pre Dvořáka[94] modernú funkcionalistickú stavbu.[95] Obe vily boli stavané i kolaudované súčasne (1933). Vila Jaroslava Dvořáka je jednou z najlepších stavieb svojho druhu v tridsiatych rokoch na Slovensku,[96] stala sa miestom stretnutí bratislavských umelcov spriaznených s rodinou majiteľa.[97] Dérer vo svojej vile nakoniec nikdy trvalo nebýval a prišiel o ňu. Najprv mu ju zabavil Slovenský štát, po vojne mu bola vrátená, avšak štátu prepadla znova.[98]

Ďalší právnici z rodiny Dérerovcov

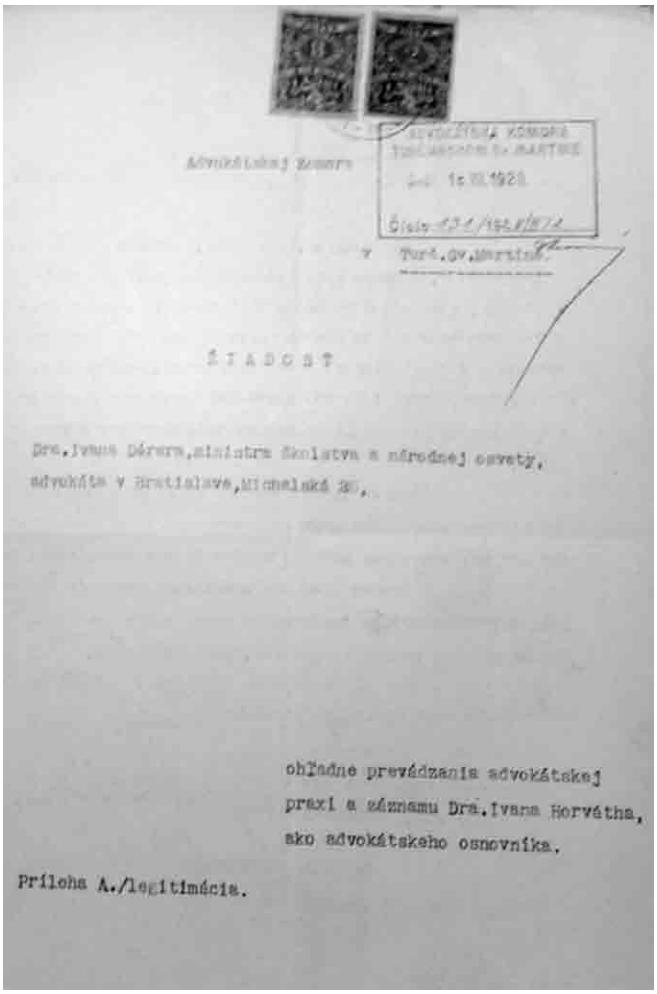
Ivan Dérer nebol jediným advokátom v rodine. Bol ním aj jeho bratranec **Ján Vladimír Dérer** (1885 – 1924), syn Jána Dérera, profesora na revúckom gymnáziu. Právo študoval na Univerzite v Kluži, vykonal koncipientsku prax, po vojne pôsobil na bratislavskom magistráte a po tom, čo v roku 1919 zložil v Banskej Bystrici advokátsku skúšku, stal sa advokátom v Bratislave.[99] Pôsobil aj v advokátskej kancelárii Ivana Dérera a Vladimíra Trslína.[100] Spisovateľ Tido Gašpar píše vo

Dom Ivana Dérera na Mudroňovej 28 v Bratislave

Vila Jaroslava Dvořáka, Mudroňova 26, Bratislava

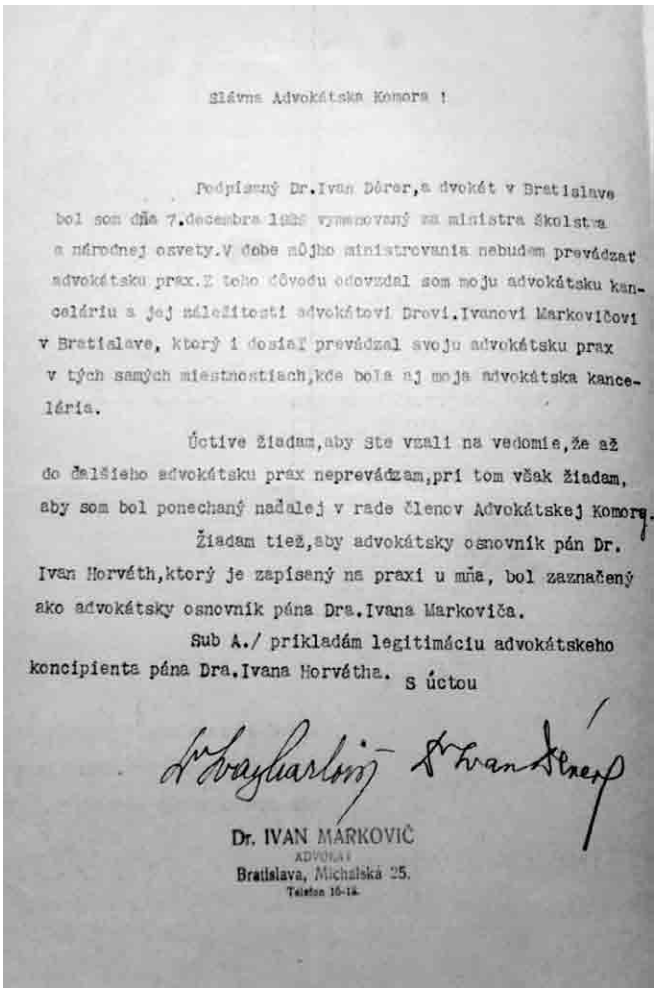

ŽIADOSŤ

Dr.Ivana Dérera,ministra školstva a národnej osvety, advokáta v Bratislave,Michalská 25,

ohľadne prevádzania advokátskej praxi a záznamu Dra.Ivana Horvátha, ako advokátskeho osnovníka.

Príloha A./legitimácia.

Sláwna Advokátska Komora !

Podpísaný Dr.Ivan Dérer,advokát v Bratislave bol som dňa 7.decembra 1929 vymenovaný za ministra školstva a národnej osvety.V dobe môjho ministrovania nebudem prevádzať advokátsku prax.Z toho dôvodu odovzdal som moju advokátsku kanceláriu a jej náležitosti advokátovi Drovi.Ivanovi Markovičovi v Bratislave, ktorý i dosiaľ prevádzal svoju advokátsku prax v tých samých miestnostiach,kde bola aj moja advokátska kancelária.

Úctive žiadam,aby Ste vzali na vedomie,že až do ďalšieho advokátsku prax neprevádzam,pri tom však žiadam, aby som bol ponechaný naďalej v rade členov Advokátskej Komory.

Žiadam tiež,aby advokátsky osnovník pán Dr. Ivan Horváth,ktorý je zapísaný na praxi u mňa, bol zaznačený ako advokátsky osnovník pána Dra.Ivana Markoviča.

Sub A./ prikladám legitimáciu advokátskeho koncipienta pána Dra.Ivana Horvátha. S úctou

Dr. IVAN MARKOVIČ
ADVOKÁT
Bratislava, Michalská 25.
Telefon 16-14.

Oznámenie Ivana Dérera advokátskej komore z 18. 12. 1929 o vymenovaní za ministra školstva so žiadosťou o ponechanie v radoch členov advokátskej komory

(Slovenská advokátska komora, Historická matrika, Advokátska komora v Turč. Sv. Martine, Osobné veci advokátskeho osnovníka Ivana Horvátha, č.131/1928/III.)

svojich spomienkach o tom, že s Jánom Dérerom mal kvôli žene súboj jazdeckými šabľami. Hoci ani jeden z nich nešermoval dobre, nakoniec Gašpar Dérera sekol do líca a súboj sa skončil. Gašpar spomína na tento súboj ako na *„rytiersky výčin gavalierského bohémstva“*.[101] K súboju došlo v roku 1923 a išlo zrejme o jeden z posledných súbojov v Bratislave. Advokáciu vykonával Ján Dérer iba päť rokov,[102] zomrel predčasne v roku 1924 po operácii na srdcové komplikácie.

Ďalšími právnikmi v rodine boli aj deti učiteľa Fridricha Dérera (1860 – 1939). Syn **Emil Dérer** (1905 – 1956) bol štátnym úradníkom a dcéra **Emma Dérerová** sa po promócii na bratislavskej právnickej fakulte (1937) stala sudkyňou, za manžela si vzala advokáta Juraja Sinaya (1909 – 1977).[103]

Minister školstva a národnej osvety (1929 – 1934)

Ivan Dérer pôsobil ako minister školstva a národnej osvety v rokoch 1929 – 1935.[104] V tejto funkcii videl možnosť presadzovať pozdvihnutie Slovenska. Počas jeho pôsobenia bolo zriadených na Slovensku mnoho nových škôl a vystavaných mnoho nových školských budov. V Bratislave zriadil Pedagogickú akadémiu. Presadzoval aj účasť rodičov detí na činnosti škôl prostredníctvom rodičovských združení a podávanie teplej stravy v školách.[105] V roku 1933 mu ako ministrovi bol udelený francúzsky Rád čestnej légie. Dérer sa zaslúžil o postavenie školskej budovy v Slovenskom Pravne,[106] ale aj budovy Štátnej meštianskej a ľudovej školy v Malackách, ktorá bola pomenovaná po jeho otcovi. Budova navrhnutá architektom Jurajom Chorvátom je najlepšou funkcionalistickou stavbou v meste. Na jej otvorenie v septembri 1932 prišiel aj Ivan Dérer. Mesto Malacky mu o rok udelilo čestné občianstvo (7. 6. 1933).

Ivan Dérer bol v tomto období tiež predsedom *správnej rady Mestskej sporiteľne v Bratislave*.[107] Raz, keď sporiteľňa rozhodla, že poskytne 130 ľuďom drobnú pôžičku na nákup pôdy oproti dlhopisu, stalo sa podľa riaditeľa sporiteľne Tvarožeka toto: *„Bolo po Veľkej noci, keď nám doniesol Dérer haldu dlhopisov, vystavených pre prídelcov. Pozeráme a prekvapení sa pýtame, prečo ich všetky vlastnoručne vystavoval. „Nuž boli sviatky a slečna z kancelárie mala voľno“. „Ale predsa, je to obrovská práca a slečna by bola v stroji robila hneď aj duplikáty“ – hovoríme. „Tie zasa robila moja žena“, povedal s tónom úplnej samozrejmosti.“* A Tvarožek dodáva: *„Tak vy-*

Titulný list zborníka Dérerovi k päťdesiatinám
(Dérerovi k päťdesiatinám. Sborník. Zostavil Jozef Jirásek, Bratislava, 1934, autor kresby: A. Petříček)

Ivan Dérer buduje československé školstvo
(autor kresby: A. Petříček)

užil ako minister veľkonočné sviatky a podelil sa o pôžitok i so svojou vzácnou a obetavou manželkou.“[108]

Minister spravodlivosti (1934 – 1938)

V roku 1934 bol Dérer vymenovaný ministrom spravodlivosti a bol ním v piatich vládach nepretržite až do septembra 1938.[109] Jednou z jeho priorít bola unifikácia práva, pretože bol presvedčený, že utuží československú jednotu.[110] V roku 1937 predložil parlamentu návrh občianskeho zákonníka. Všemožne sa snažil, aby bol prijatý ešte v jubilejnom roku 1938.[111] Návrh systematicky vychádzal z rakúskeho všeobecného zákonníka občianskeho, no bol jeho *„prepracovaním československým“*.[112] Do Mníchovskej dohody však návrh nebol prijatý. Pre Dérera to bola politická prehra.[113] Dérer sa staral aj o práce na ďalších normách, vrátane advokátskeho poriadku.[114]

Ivan Dérer sa ako minister spravodlivosti zúčastňoval i na právnických zjazdoch a zjazdoch advokátov. V roku 1935 prišiel do Bratislavy na **Prvý sjazd advokátov zo Slovenska a Podkarpatskej Rusi** a predniesol prejav *Význam advokácie československej*, v ktorom vyzdvihol význam advokácie pre štát.[115] Poukázal i na potrebu *„hospodárskeho zabezpečenia advokátskeho stavu“*, pretože *„všetky teórie a krásne reči o jeho veľkých úkoloch ostanú len pia desideria, keď hospodárske pomery advokátov ostaly by také, ktoré by ich nútili k neúprosnému existenčnému boju, v ktorom by nemohli brať zreteľ na vyššie a ideálne úlohy“*. Ivan Dérer ako minister spravodlivosti bol v roku 1936 i členom čestného predsedníctva **Prvého odborového zjazdu československých právnikov**, ktorý bol vo svojej advokátskej sekcii zároveň IV. zjazdom československých advokátov. Zúčastnil sa aj na **Unifikačnom zjazde právnikov** v septembri 1937 v Bratislave.[116]

Spoločenská a politická situácia sa však komplikovala, autonomistické snahy sa stupňovali. Dérer separatizmus odmietal a Hlinkovcov považoval za osobných nepriateľov. Nevraživosť bola vzájomná – Andrej Hlinka žiadal Dérerovo odstúpenie z vlády.[117] Dérer predložil prezidentovi republiky postupne tri Memorandá o zabezpečení československej jednoty obsahujúce návrhy riešenia politickej situácie.[118] Riešenie však z rúk Hodžovej vlády vypadlo[119] a vláda podala demisiu. Dérerov boj s autonomizmom skončil porážkou.[120] Po mníchovskej dohode Dérer v rozhlase vyzýval poslucháčov: *„Všetci do jedného tábora, všetci do tábora rozvahy a kázne, všetci udržujme kľud a poriadok! Len tak zachováme republiku, len tak zachováme národ náš. Nech nám Boh pomáha!“*[121]

(Pokračovanie v budúcom čísle)

Poznámky

48 Okresným náčelníkom bol dr. Čičatka.
49 ZGURIŠKA, Z.: Strmou cestou. Československý spisovatel, Praha, 1976, s. 82 – 85.
50 Dielo v pozn. 49, s. 110.
51 Dielo v pozn. 49, s. 111 – 112.
52 Rudolf Markovič (1868 – 1934) študoval právo v Budapešti, osnovnícku prax vykonával v Senici, Martine a Malackách, okrem iných aj u Jozefa Dérera. Advokátom sa stal v roku 1897, pôsobil v Novom Meste nad Váhom, neskôr od roku 1920 bol verejným notárom a v rokoch 1919 – 20 zvolenským županom. Ako advokát obhajoval Svetozára Hurbana Vajanského, obhajoval aj v Banskobystrickom politickom procese. Vzal si za manželku Vieru, rod. Hubanovú, dcéru advokáta a spisovateľa Svetozára Hurbana Vajanského.
53 DÉRER, I.: Na tretie výročie smrti Dr. Ivana Markoviča. Právny obzor, 1947, s. 73.
54 Tamtiež.

Štátna meštianska a ľudová škola Jozefa Dérera v Malackách (Malacké pohľady)

55 Tamtiež.
56 Advokátska komora v Turčianskom Sv. Martine, matrika advokátov, zv. III, s. 154.
57 Do advokácie sa vrátil, hoci mu bolo ponúknuté význačné miesto v diplomatickej službe. Podľa Dérera Markovič odmietol, lebo *„túžil po aktívnej práci a zdanlivá pohodlnosť zamestnania diplomata nevyhovovala jeho agílnej povahe“*. (Dielo v pozn. 53, s. 73.)
58 Biografický lexikón Slovenska, II. Slovenská národná knižnica, Martin, 2004, s. 401 – 402. Už keď sa Dvořák zapísal so zoznamu advokátov 19. 1. 1924, uviedol ako svoje sídlo rovnako ako Ivan Dérer adresu Senný rínok 15.
59 Dvořák si kúpil trojizbový byt v novostavbe Penzijného ústavu na rohu Palisád a Čelakovského ulice, ktorý stavalo družstvo Slovenský domov. (Dielo v pozn. 49, s. 126, 130.)
60 Dielo v pozn. 49, s. 132.
61 Jaroslav Dvořák bol i spoluzakladateľ Umeleckej besedy a dlhoročný tajomník jej výtvarného odboru (1926 – 1947). Ako advokát obhajoval okrem iných i rodinného priateľa spisovateľa a učiteľa Petra Jilemnického, ktorý bol obžalovaný podľa zákona na ochranu republiky v súvislosti s prejavom na komunistickej schôdzi v Hlohovci – nakoniec bol odvolacím súdom v Bratislave oslobodený. Že to nebolo ľahké, potvrdzuje aj Jilemnický, ktorý sa vyjadril, že mu Dvořák zachránil existenciu. (Dielo v pozn. 49, s. 132.)
62 Dopoludnia pojednával, úradovalo sa aj po poludní, medzitým mu ostali dve hodiny na obed a domov sa vracal až večer okolo siedmej. (Dielo v pozn. 49, s. 132.)
63 Právnickými článkami prispieval do *Právneho obzoru* a iných časopisov. K tomu viac napr.: Dr. Vladimír Trslín šesťdesiatročný. In: Právny obzor, č. 6/1946, s. 183; PAKAN, A. S.: Dr. Vladimír Trslín mŕtvy. In: Čas, č. 270/1947, s. 2; NECKÁR, P.: Dr. Vladimír Trslín, gen. dozorca. In: Cirkevné listy č.24/1947, s. 482 – 483; MAŤOVČÍK, A., ed.: Slovenský biografický slovník 6. Martin, Matica slovenská, 1994, s. 128.
64 Artúr Jirák pracoval u Dérera od 20. 3. 1924 do 1. 5. 1929. Matrika advokátskych kandidátov pri advokátskej komore v Turčianskom Sv. Martine, zv. I., s. 109.
65 Kanceláriu prenechal svojmu spoločníkovi Antonovi Vyskočilovi. Slovenská advokátska komora. Historická matrika. Advokátska komora v Turčianskom Sv. Martine. Osobné veci advokátskych osnovníkov. Osobné veci osnovníka Artura Jiráka z Bratislavy, č. 96/1928/III.
66 Matrika advokátskych kandidátov pri advokátskej komore v Turčianskom Sv. Martine, zv. I., s. 128.
67 František Šafář pracoval u Dérera od 21. 7. 1924 do 26. 11. 1928. Matrika advokátov zapísaných pri advokátskej komore v Turčianskom Sv. Martine, zv. I., s. 240.
68 TVAROŽEK, T.: Kvapočky do Dunaja. In.: dielo v pozn. 71, s. 79.
69 DVOŘÁK, J.: Dr. Ivan Dérer jako advokát. In.: dielo v pozn. 71, s. 82.
70 Dvořák najprv zdôraznil, že sám je advokát a písať o inom advokátovi je zložité: *„Vieš sám dobre, ako sa svet pozerá na advokátov, tých figliarov, ktorí všetko prevracajú hore nohami, rovné prekrúcajú a zkrútené narovnávajú, z komára robia vola, škaredé prikresľujú, pekné sopsúvajú a veci jednoduché zamotajú, že sa v nich ani anjel nevyzná! A teraz si predstav, že si advokát a máš o druhom advokátovi písať článok!“* DVOŘÁK, J.: Dr. Ivan Dérer jako advokát. In.: dielo v pozn. 71, s. 81.
71 Dérerovi k päťdesiatinám. Sborník. Zostavil Jozef Jirásek, Bratislava, 1934.
72 Ako pozn. 69, s. 81 – 83.
73 Ako pozn. 69, s. 83 – 84.
74 Matrika advokátskych kandidátov pri advokátskej komore v Turčianskom Sv. Martine, zv. I., s. 404.
75 Žiadosť Ivana Dérera ohľadne prevádzania advokátskej praxi a záznamu Ivana Horvátha ako advokátskeho osnovníka doručená Advokátskej komore v Turčianskom Sv. Martine 18. 12. 1929. Slovenská advokátska komora, Historická matrika, Advokátska komora v Turčianskom Sv. Martine, Osobné spisy advokátskych osnovníkov, Osobné veci advokátskeho osnovníka Dr. Ivan Horváth z Bratislavy, č. 131/1928.
76 Ivan Horváth tu pracoval 18. 12. 1929 – 14. 8. 1931. Advokátska komora v Turčianskom Sv. Martine, matrika koncipientov, zv. I., s. 404.

77 Matej Vaníček tu pracoval 2. 5. 1930 – 19. 12. 1932, Advokátska komora v Turčianskom Sv. Martine, matrika koncipientov, zv. I., s. 326.
78 Fedor Thurzo tu pracoval 1. 7. 1932 do 15. 9. 1932, Advokátska komora v Turčianskom Sv. Martine, matrika koncipientov, zv. II., s. 69.
79 Viktor Schatz tu pracoval 11. 7. 1932 – 6. 4. 1933, Advokátska komora v Turčianskom Sv. Martine, matrika koncipientov, zv. I., s. 127.
80 Anna Janková tu pracovala 25. 1. 1934 – 1. 4. 1934, Advokátska komora v Turčianskom Sv. Martine, matrika koncipientov, zv. III., s. 27.
81 Matúš Považaj tu pracoval 18. 6. 1936 – 1. 10. 1936, Advokátska komora v Turčianskom Sv. Martine, matrika koncipientov, zv. III., s. 353.
82 Adolf Heidrich tu pracoval 4. 4. 1938 – 31. 3. 1939, Advokátska komora v Bratislave, matrika koncipientov, zv. II., s. 26.
83 Gejza Rácz tu pracoval 1. 2. 1937 – 15. 12. 1938, Advokátska komora v Bratislave, matrika koncipientov, zv. I., s. 403.
84 Branislav Šimonovič tu pracoval 27. 1. 1933 – 31. 3. 1938, Advokátska komora v Turčianskom Sv. Martine, matrika koncipientov, zv. II., s. 396.
85 Advokátska komora v Bratislave, matrika advokátov, zv. II., s. 349; Podľa zoznamov advokátov sídlil Branislav Šimonovič v roku 1939 na Ďurikovičovej ul. 43, neskôr na Bartoňovej 2, v roku 1946 ako sídlo uvádzal rovnakú adresu ako bola spoločná kancelária (Goetheho 9), rovnako ju uvádzal i Trslín; ako advokát bol zapísaný s rovnakou adresou aj v roku 1947, 1948; po roku 1953 už advokátom nebol.
86 Pavel Jurkovič tu pracoval od 30. 7. 1932 do 16. 1. 1934, Advokátska komora v Turč. sv. Martine, matrika koncipientov, zv. I., s. 328.
87 Biografický lexikón Slovenka, zv. IV., Slovenská národná knižnica, Martin, 2010, s. 326 – 328.
88 Advokátska komora v Turčianskom Sv. Martine, Osobný spis č. 65/1932/III. osobné veci adv. osnovníka Pavla Jurkoviča z Bratislavy.
89 Ivan Harminc tu pracoval od 15. 1. 1932 do 1. 2. 1937, Advokátska komora v Turčianskom Sv. Martine, matrika koncipientov, zv. 2, s. 89, Advokátska komora v Bratislave, matrika koncipientov, zv. 1, s. 46.
90 Advokátska komora v Bratislave, č. 17/1939/II. Spisy. Osobné veci advokáta Dr. Ivan Harmincz.
91 Dielo v pozn. 49, s. 163.
92 Napr. aj vilu Ing. Janšáka na Gorazdovej 22.
93 Vila Ivana Dérera bola postavená na pôdoryse 10,3×14 m. V suteréne sa nachádzala garáž, kotolňa, práčovňa, sklad, jednoizbový byt domovníka s príslušenstvom, na prvom poschodí hala, obývacia izba spojená s jedálňou, pracovňa, kuchyňa, WC a na druhom poschodí spálňa rodičov, spálňa dcéry, spálňa syna, kúpeľňa hosťovská izba, balkón do ulice a terasa do záhrady. Cez vojnu medzi oba domy spadla bomba, na Dvořákovej vile vyrazila okno v kuchyni. (Plán na stavbu rodinného domu pre p. ministra Dr. Ivana Dérera v Bratislave na Mudroňovej ulici. 1933, Architekti Merganc – Klimeš; Archív mesta Bratislava, fond Mestský notársky úrad v Bratislave; Dielo v pozn. 49, s. 213.)
94 Vila J. Dvořáka bola postavená na pôdoryse 15,2× 10,3 m. V suteréne sa nachádzala garáž, sušiareň prádla, práčovňa, sklad, dvojizbový byt s kúpeľňou, na prízemí jedáleň, sieň, pracovňa, kuchyňa, slúžkovská izba, WC, špajza a krytá terasa, na prvom poschodí spálňa rodičov, izba detí, hosťovská izba, komora, kúpeľňa, terasa a balkón. V záhrade zostalo zachovaných dvanásť starých stromov, Dvořákovci si záhradu terasovite upravili a postavili v nej i bazén pre deti. Dom mal i hlbokú pivnicu vytesanú v skale, ktorá cez vojnu slúžila ako kryt. Nábytok bol prevažne vstavaný do stien. (Plán na stavbu rodinného domu pre p. Dr. Jaroslava Dvořáka a manželku v Bratislave na Mudroňovej ulici, 1933, Architekti Merganc – Klimeš; Archív mesta Bratislava, fond Mestský notársky úrad v Bratislave; Dielo v pozn. 49, s. 163, 205, 226, 121 – 123, 164, 198, 225.)
95 A navrhol i neďaleko stojacu vilu sudcu Zmeškala. BERKA, T. – BAHNA, J. M.: Vily nad Bratislavou. Marenčín PT, Bratislava, 2013, s. 100, 486.
96 SZOLGAYOVÁ, E.: Vila doktora Dvořáka. Architektúra a urbanizmus, č. 1-2/1995, s. 121 – 123.
97 V tejto vile ich často navštevoval aj Vladimír Clementis, s ktorým sa priatelili a boli mu v roku 1933 i na svadbe. Spriatelili sa i s jeho manželkou Lídou, ktorá študovala v Bratislave spev. Keď vystúpila v Hoffmanových poviedkach ako hosť, mala čistý, zvonivý soprán, bábku hrala dokonale – na jej vystúpení boli i Dvořákovci. Istý čas – počas vojny oproti v dome cez ulicu býval Laco Novomeský. U Dvořákovcov vo vile sa stretávali i maliari – prichádzali sem Ján Želibský, Cyprián Majerník, Ján Mudroch, Petej Matejka, ale i Vincent Hložník (ktorého volali Vincent van Hloh). (Plán na stavbu rodinného domu pre p. Dr. Jaroslava Dvořáka a manželku v Bratislave na Mudroňovej ulici, 1933, Architekti Merganc – Klimeš; Archív mesta Bratislava, fond Mestský notársky úrad v Bratislave; Dielo v pozn. 49, s. 163, 205, 226, 121 – 123, 164, 198, 225.
98 Podľa spomienok Víta Černého, vnuka Ivana Dérera. (JANČIGA, R. – JAHELKA, T. (eds.): Ivan Dérer: K diskusii o čechoslovakizme. Communio Minerva, 2015, s. 102.
99 Advokátska komora v Turčianskom Sv. Martine, matrika advokátov, zv. I., s. 56.
100 ĎURIŠKA, Z.: Genealógia rodu Dérerovcov. In.: PEKNÍK, M. a kol.: Dr. Ivan Dérer – politik, právnik a publicista. Veda, Bratislava, 2010, s. 97 – 98.
101 Sekundanti Jána Dérera trvali na ťažkých podmienkach: *„Dohodli sa na jazdeckých šabliach až do zranenia alebo konečného vysilenia. Súboj bol v lesíku u Slováka v Slávičom údolí. Krásne svitanie sa práve vyluplo z tmy. Sotva sa začínalo brieždiť. Ani vtáci sa ešte neprebúdzali. Zahaľovalo nás príjemné pološero. (...) Stáli sme oproti sebe. Viem, že sme ani jeden nešermovali dobre. Šable sa nám podchvíľou celkom diletantsky zrážali. No usiloval som sa dať hrdinský postoj (...) Dérer na mňa robil prudké výpady (...) Ale nedostal sa mi k telu. Konečne som mu ja sekol do líca. Krv mu zaliala tvár. Sekundanti zastavili súboj. (...) Pamiatky súboja som opatroval v mysli ako dôkaz, vlastne ilustráciu svojho romantizmu. Žartovne som všetko v myšlienkach spomínal ako na rytiersky výčin môjho gavalierského bohémstva.“* (GAŠPAR, T. J.: Zlatá fantázia. Tatran, Bratislava, 1969, s. 192 – 194.)
102 Ako koncipienta zamestnával Ján Dérer Adolfa Adlera (od 26. 9. 1921 do 20. 9. 1922), ktorý získal doktorský diplom v Kluži 30. 11. 1918, Advokátska komora v Turčianskom Sv. Martine, matrika osnovníkov, zv. I., s. 12.
103 Emil Dérer (1905 – 1956) sa narodil 11. 6. 1905, študoval na Karlovej univerzite v Prahe, stal sa štátnym úradníkom a pô-

sobil ako politický komisár na rôznych miestach v Čechách. Neskôr sa pravdepodobne nevyhol prenasledovaniu komunistickým režimom. Emma Dérerová (nar. 7. 11. 1913) študovala na Právnickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, kde promovala v roku 1937, stala sa sudkyňou, prispievala do odborných časopisov. Vydala sa za advokáta Juraja Sinaya (1909 – 1977). Po vojne žili v Tatranskej Lomnici, v roku 1958 boli zatknutí spolu s Imrichom Karvašom a ďalšími a v roku 1959 odsúdení za pokus o „povalenie komunistického zriadenia v ČSR". (ĎURIŠKA, Z.: Genealógia rodu Dérerovcov. In.: PEKNÍK, M. a kol.: Dr. Ivan Dérer – politik, právnik a publicista. Veda, Bratislava, 2010, s. 93 – 95.)

104 Dérer bol ministrom školstva menovaný v druhej vláde Františka Udržala. V jeho prvej vláde ministrom školstva a národnej osvety boli postupne Milan Hodža a Anton Štefánek, po ktorom úrad prevzal. Dérer bol ministrom školstva a národnej osvety od 7. 12. 1929 a vo funkcii pokračoval aj v prvej a druhej vláde Jana Malypetra, t. j. až do 4. 6. 1935.

105 Podľa: RÝDL, I.: Ivan Dérer a československé meziválečné školství. In.: PEKNÍK, M. a kol.: Dr. Ivan Dérer – politik, právnik a publicista. Veda, Bratislava, 2010, s. 389 – 401.

106 BARTLOVÁ, A.: Aj politik má svoje súkromie. In.: PEKNÍK, M. a kol.: Dr. Ivan Dérer – politik, právnik a publicista. Veda, Bratislava, 2010, s. 638.

107 Mestská sporiteľňa sídlila v budove, ktorú v roku 1929 naprojektoval architekt Juraj Tvarožek (1887 – 1966), ktorý pred vojnou pracoval v ateliéri Milana Michala Harmincza. Patrí medzi prvé stavby na Slovensku, na ktorých sa výrazne uplatnili znaky funkcionalizmu. Postavili ju v rokoch 1930 – 1931. Okrem bankových priestorov v nej boli i kancelárie a byty. V tejto budove neskôr sídlila i Advokátska komora v Bratislave. Brat architekt Juraja Tvarožeka Vlastimil Tvarožek (1903 – 1942) bol advokátom, ďalší brat Tomáš Tvarožek (1892 – 1945) bol okrem iného i riaditeľom Mestskej sporiteľne (1923 – 1944), z ktorej vytvoril centrum slovenského peňažníctva.

108 TVAROŽEK, T.: Kvapočky do Dunaja. In.: dielo v pozn. 71, s. 79 – 80.

109 Dérer bol ministrom spravodlivosti od 14. 2. 1934. Vystriedal sociálneho demokrata, pôvodne pražského advokáta Alfréda Meissnera. Vo funkcii ministra spravodlivosti pôsobil nepretržite až do 22. 9. 1938 a to postupne aj v tretej vláde Jana Malylpetra, vo všetkých troch vládach Milana Hodžu až do demisie jeho tretej vlády v septembri 1938. Na jeho miesto ministra spravodlivosti v nasledujúcej úradníckej vláde Jana Syrového nastúpil Vladimír Fajnor (od 22. 9. 1938 do 4. 10. 1938).

110 V reči v poslaneckej snemovni zdôraznil, že *„z tejto jednoty práva a z nej vyplývajúcej hospodárskej vzájomnosti a posily, vyšla by posilnená i myšlienka štátnej a národnej jednoty československej"*. (BEŇA, J.: K právnickému pôsobeniu Ivana Dérera. In.: PEKNÍK, M. a kol.: Dr. Ivan Dérer – politik, právnik a publicista. Veda, Bratislava, 2010, s. 256.)

111 BEŇA, J.: K právnickému pôsobeniu Ivana Dérera. In.: PEKNÍK, M. a kol.: Dr. Ivan Dérer – politik, právnik a publicista. Veda, Bratislava, 2010, s. 256.

112 HARNA, J.: Ivan Dérer ministrem spravedlnosti v československých vládách. In.: PEKNÍK, M. a kol.: Dr. Ivan Dérer – politik, právnik a publicista. Veda, Bratislava, 2010, s. 434 – 435.

113 HARNA, J.: Ivan Dérer ministrem spravedlnosti v československých vládách. In.: PEKNÍK, M. a kol.: Dr. Ivan Dérer – politik, právnik a publicista. Veda, Bratislava, 2010, s. 435.

Ivan Dérer ako minister spravodlivosti, rok 1936
(Národní filmový archiv, ZF 171)

114 HARNA, J.: Ivan Dérer ministrem spravedlnosti v československých vládách. In.: PEKNÍK, M. a kol.: Dr. Ivan Dérer – politik, právnik a publicista. Veda, Bratislava, 2010, s. 436.

115 Vystúpenie Ivana Dérera bolo v plnom znení aj uverejnené (Prvý sjazd advokátov zo Slovenska a Podkarpatskej Rusi v Bratislave dňa 6. a 7. IV. 1935. Sostavil Výkoný výbor sjazdu. Vydal vlastným nákladom I. Sjazd advokátov na Slovensku a Podkarpatskej Rusi, 1935, s. 10 – 16).

116 K Unifikačnému zjazdu viac aj: ZÁVACKÁ, K.: Právna veda na Slovensku v rokoch 1918 – 1939. In.: OVEČKOVÁ, O. – VOZÁR, J. a kol.: 100 rokov časopisu Právny obzor. VEDA, Bratislava, 2017, s. 102 – 104.

117 HARNA, J.: Ivan Dérer ministrem spravedlnosti v československých vládách. In.: PEKNÍK, M. a kol.: Dr. Ivan Dérer – politik, právnik a publicista. Veda, Bratislava, 2010, s. 436, 438, 440.

118 Prvé v januári 1938; druhé v marci 1938, po obsadení Rakúska, žiadal energický zákrok proti HSĽS, navrhoval vysloviť nezlučiteľnosť členstva v tejto strane so zamestnaním v štátnych službách a dokonca vyzýval na začatie trestného stíhania proti členom predsedníctva strany. Podľa HARNA, J.: Ivan Dérer ministrem spravedlnosti v československých vládách. In.: PEKNÍK, M. a kol.: Dr. Ivan Dérer – politik, právnik a publicista. Veda, Bratislava, 2010, s. 436, 438, 440.

119 PEKNÍK, M.: Dr. Ivan Dérer – osobnosť slovenskej a československej politiky. In.: PEKNÍK, M. a kol.: Dr. Ivan Dérer – politik, právnik a publicista. Veda, Bratislava, 2010, s. 47.

120 HARNA, J.: Ivan Dérer ministrem spravedlnosti v československých vládách. In.: PEKNÍK, M. a kol.: Dr. Ivan Dérer – politik, právnik a publicista. Veda, Bratislava, 2010, s. 442.

121 Cit. podľa: HARNA, J.: Ivan Dérer ministrem spravedlnosti v československých vládách. In.: PEKNÍK, M. a kol.: Dr. Ivan Dérer – politik, právnik a publicista. Veda, Bratislava, 2010, s. 441.

JUDr. Peter Kerecman, PhD.

Prehľad ročníka 2018

Za menom autora je uvedené číslo bulletinu, v ktorom má publikovaný článok.

AKTUÁLNE

CHLIPALA Miroslav, JUDr., Ing., PhD. (1-2)
LACIAK Ondrej, JUDr., PhD. (11)
PILÁR Štefan, JUDr. (1-2)
PROKEINOVÁ Margita, Doc. JUDr., PhD. (11)
REPA Ondrej, JUDr., PhD. (9)
SEDLAČKO František, JUDr., PhD., LL.M. (1-2, 3, 4, 5, 6, 7-8, 9, 10, 11, 12)
SYROVÝ Ivan, JUDr., PhD. (3)

ČLÁNKY, ŠTÚDIE

BARANCOVÁ Helena, Prof. JUDr., DrSc. (4)
BRINČÍKOVÁ Mária, JUDr. (1-2)
CSACH Kristián, Doc. JUDr., PhD., LL.M. (7-8)
ĎURINA Michal, JUDr. (6)
ELBERT Ľudmila, JUDr., PhD. (11)
HRUŠOVSKÝ Michal, JUDr. (7-8)
JÁNOŠÍKOVÁ Martina, Doc. JUDr., Ph.D. (11)
JURÍK Roman, JUDr. (6)
KOTIRA Peter, Mgr., PhD. (5)
KOTIROVÁ Alexandra, Mgr. (5)
KRÁLÍK Michal, Mgr., Ph.D. (6)
KUBALA Jozef, JUDr. (3)
LACIAK Ondrej, JUDr., PhD. (3)
MASLÁK Marek, JUDr., PhD. (4, 10)
MICHALEC Matej, Mgr., LL.M. (7-8)
MICHALÍKOVÁ Veronika , JUDr., MBA (1-2)
MITTERPACHOVÁ Jana, JUDr., PhD. (5)
NESZMÉRY Ján, JUDr. (12)
ONDREJOVÁ Anna, JUDr., LLM (3, 4, 5)
PERDÍK Marek, JUDr. Mgr. (12) POBIJAK Tomáš, Mgr. (9, 10, 11)
PODHORSKÝ Patrik, JUDr. (9)
PROKEINOVÁ Margita, Doc. JUDr., PhD. (3)
SURMÁNEK Erik, JUDr. (1-2)
ŠIŠKOVÁ Lucia, JUDr. (6)
ŠKRINÁR Alexander, JUDr. CSc. (10)
ŠTEVČEK Marek, prof. JUDr., PhD. (5)
VALACHOVIČ Marek, JUDr., PhD. (12)
VIERIKOVÁ Michaela, JUDr. (7-8)
WAGNER Zuzana, Dr. LL.M. (6)

DO VAŠEJ KNIŽNICE

BALÍK Stanislav, JUDr. PhDr. (4, 7-8)
HREŽĎOVIČ Ľubomír, JUDr. (6)
KERECMAN Peter, JUDr., PhD. (5, 9, 11)
MANIK Rudolf, JUDr., PhD., MBA , MHA (1-2, 3)
MAZÁK Ján, Prof. JUDr., PhD. (1-2, 12)
MITTERPACHOVÁ Jana, JUDr., PhD. (10)

ZAUJÍMAVOSTI

BLAHA Anton, JUDr. (6, 9)
GAJDOŠOVÁ Martina, doc. JUDr. Mgr., PhD. (7-8, 10)
KERECMAN Peter, JUDr., PhD. (1-2, 3, 11, 12)
MANIK Rudolf, JUDr., PhD., MBA , MHA (5)
ROZEHNAL Aleš, doc. JUDr., Ph.D. (9)
SYLLA Miroslav, JUDr. (4)

Obsah dvojčísla 1-2/2018

AKTUÁLNE

2 **ROZHOVOR**
Jedna z najvýznamnejších úloh komory je vytvárať platformu pre zdravú kolegialitu v rámci advokátskeho stavu
JUDr. Viliam Karas
DISKUSIA
4 Prípustnosť odvolania v intertemporálnych súvislostiach CSP
JUDr. František Sedlačko, PhD., LL.M.
6 Informačná povinnosť prevádzkovateľa podľa čl. 13 a 14 GDPR
JUDr. Ing. Miroslav Chlipala, PhD., JUDr. Štefan Pilár

ČLÁNKY, ŠTÚDIE

12 Boj proti extrémizmu alebo extrémizmus pri tvorbe práva?
JUDr. Erik Surmánek
20 Zánik vecných bremien (známy, neznámy?)
JUDr. Mária Brinčíková
29 Ochrana pred legalizáciou príjmu z trestnej činnosti z hľadiska advokátskej praxe
JUDr. Veronika Michalíková, MBA
JUDIKATÚRA
34 Písomné odpovede na skúške ako osobný údaj
36 Vysoký morálny charakter advokáta ako predpoklad výkonu advokácie
40 K prípustnosti dovolania v konaní o návrhu na zmenu neodkladného opatrenia vo veciach úpravy styku rodiča s maloletým dieťaťom

ADVOKÁCIA

SAK
42 Z januárového zasadnutia P SAK
42 Pýta(j)te sa predsedníctva
43 Priority SAK v oblasti elektronizácie
46 Spolupráca Rozhodcovského súdu SAK so Slovenskou komorou stavebných inžinierov
48 Povinnosť advokáta informovať klienta a zasielať mu písomnosti, z ktorých pre klienta vyplývajú práva a povinnosti
50 Právnici na prahu nového roka 2018
ZAHRANIČIE
54 Česká advokátska komora – advokácia na území nášho najbližšieho suseda
60 *Bulletin advokacie* prináša...
61 Kurz právnickej angličtiny a právnických zručností v Dubline
62 Nečinnosť advokáta vo veci klienta
64 Z aktuálneho diania na európskej a medzinárodnej úrovni
66 Chcete aj vy zažiť tzv. „AIJA spirit"?
67 E-JUSTICE: Európsky portál elektronickej justície – možnosti a limity (úvod)

ZAUJÍMAVOSTI

69 Advokát Vladimír Clementis (3. časť)
JUDr. Peter Kerecman, PhD.
74 **LITERATÚRA**
Dva pohľady na jednu knižku
JUDr. Rudolf Manik, PhD., MBA, MHA
prof. JUDr. Ján Mazák, PhD.

Obsah čísla 3/2018

AKTUÁLNE

2 **ROZHOVOR**
Moje predstavy, ambície a vízie sú maximalistické
Mgr. Ján Kutan
5 **DISKUSIA**
Kumulácia dôvodov prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP
JUDr. František Sedlačko, PhD., LL.M.
7 Blíži sa Deň advokácie
(Tradičný šachový turnaj a odborný seminár)

ČLÁNKY, ŠTÚDIE

8 Vzťah sudcu a advokáta ako dôvod na vylúčenie sudcu z rozhodovania veci
JUDr. Ivan Syrový, PhD.
14 Niektoré aspekty nového zákona o obetiach trestných činov
doc. JUDr. Margita Prokeinová, PhD.
JUDr. Ondrej Laciak, PhD.
19 Výmena daňových informácií medzi členskými štátmi EÚ: Červená karta pre „fishing expeditions"
JUDr. Jozef Kubala
26 Európska prokuratúra – štruktúra a právomoc
JUDr. Anna Ondrejová, LLM
JUDIKATÚRA
34 Predaj ready-made spoločností vo svetle problematiky prania špinavých peňazí a financovania terorizmu
37 K zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia. K premlčaniu nároku na náhradu škody

ADVOKÁCIA

SAK
40 Z februárového zasadnutia P SAK
42 Slávnostný galavečer 2018 (Pozvánka)
44 Povinnosť advokáta odovzdať klientovi doklady a zaslať mu vyúčtovanie právnych služieb po skončení zastupovania
46 Pýta(j)te sa predsedníctva
ZAHRANIČIE
48 Maďarská advokácia – spoločné historické korene a dobré vzťahy s naším južným susedom
53 Advokátska stáž v Paríži 2018
54 Umelá inteligencia a jej útok na sektor právnych služieb (Správa z Otvorenia súdneho roka 2018 v Miláne)
57 E-JUSTICE: Európsky portál elektronickej justície (1. časť) Obchodné registre, konkurzné registre a katastre
58 Porušenie povinnosti advokáta konať vo veci klienta a vydanie rozsudku pre uznanie
60 *Bulletin advokacie* prináša...

ZAUJÍMAVOSTI

62 Advokát Vladimír Clementis (4. časť)
JUDr. Peter Kerecman, PhD.
69 **LITERATÚRA**
Vina soudce Brennera
JUDr. Peter Kerecman, PhD.

Obsah čísla 4/2018

Aktuálne

2 **ROZHOVOR**
Želám si, aby táto vláda prispela k upokojeniu situácie v spoločnosti
Mgr. Gábor Gál

4 **DISKUSIA**
Zaručená konverzia „obojsmerne“
JUDr. František Sedlačko, PhD., LL.M.

5 Publikačná súťaž *Bulletinu slovenskej advokácie*

Články, štúdie

6 Európska prokuratúra – nový subjekt, nové otázniky (1. časť)
Rozsah prokurátorského „dozoru“ – oprávnenie vykonávať vyšetrovacie a iné opatrenia
JUDr. Anna Ondrejová, LLM

10 (Ne)spočívanie premlčacej lehoty a rozhodcovský súd, ktorý nemal právomoc rozhodovať
JUDr. Marek Maslák, PhD.

17 Ochrana tehotných žien v Zákonníku práce a v aktuálnej judikatúre Súdneho dvora EÚ
prof. JUDr. Helena Barancová, DrSc.

JUDIKATÚRA

25 Bilaterálne investičné dohody a právo Európskej únie

28 Preukazovanie vzniku nemajetkovej ujmy spôsobenej pri výkone verejnej moci

Advokácia

SAK

30 Z marcového zasadnutia P SAK

31 Pýta(j)te sa predsedníctva

32 Povinnosť advokáta zdržať sa neprimeraných hodnotiacich úsudkov vo svojich vyjadreniach

ZAHRANIČIE

36 Rakúska advokácia – bedlivý strážca právneho štátu

42 E-JUSTICE: Európsky portál elektronickej justície (2. časť)
Právne predpisy a judikatúra

44 Z aktuálneho diania na európskej a medzinárodnej úrovni

47 Porušenie vyživovacej povinnosti advokátom ako disciplinárne previnenie

49 XXVI. Karlovarské právnické dny 14. – 16. 6. 2018

51 *Bulletin advokacie* prináša...

53 Ponuka stáže v Spolkovej republike Nemecko

53 Advokátska stáž v Paríži 2018

Zaujímavosti

54 Nad stanoviskem České advokátní komory k vládnímu návrhu Ústavy ČR z roku 1992
JUDr. Miroslav Sylla

69 **LITERATÚRA**

58 Advokát Vojtech „Tatenko“ Rampášek – nestor slovenskej advokácie
JUDr. PhDr. Stanislav Balík

59 Tretie stretnutie advokátov v slovensko-maďarskom pohraničí Ostrihom, 25. mája 2018 (Pozvánka)

Obsah čísla 5/2018

Aktuálne

2 **ROZHOVOR**
Advokát sa musí vzdelávať neustále
JUDr. Martin Puchalla

4 **DISKUSIA**
Zachovanie procesných lehôt pri elektronických podaniach advokáta
JUDr. František Sedlačko, PhD., LL.M.

Články, štúdie

7 Európska prokuratúra – nový subjekt, nové otázniky (2. časť)
Európska prokuratúra a cezhraničná právna pomoc
JUDr. Anna Ondrejová, LLM

13 Vybrané problémy a nedostatky právnej úpravy odstupného zamestnanca
Mgr. Peter Kotira, PhD., Mgr. Alexandra Kotirová

21 Súkromnoprávne aspekty zdieľanej ekonomiky po rozsudku vo veci „Uber“
JUDr. Jana Mitterpachová, PhD.
prof. JUDr. Marek Števček, PhD.

JUDIKATÚRA

33 Prekluzívna lehota na uplatnenie práva na vrátenie dane z pridanej hodnoty

35 Nezlučiteľnosť postavenia advokáta s postavením zamestnanca v pracovnom pomere

Advokácia

SAK

38 Z aprílových zasadnutí P SAK

39 Pýta(j)te sa predsedníctva

40 Publikačná súťaž Bulletinu slovenskej advokácie

42 Bezplatné právne poradenstvo počas Dňa otvorených dverí

43 Galavečer Slovenskej advokátskej komory

48 Advokátske kľučky

50 Účasť advokáta na činnosti obchodnej spoločnosti poskytujúcej právne služby bez oprávnenia

42 E-JUSTICE: Európsky portál elektronickej justície (3. časť)
„Dynamické formuláre“ pre alternatívne európske konania

55 Ponuka stáže v Spolkovej republike Nemecko

55 „ADVOKÁTI V SIETI“ – tenisový turnaj pod záštitou SAK

ZAHRANIČIE

56 Litovská advokátska komora a storočnica nezávislosti

62 Spoločné česko-slovenské oslavy výročia 100 rokov českej a slovenskej advokácie

67 XXVI. Karlovarské právnické dny 14. – 16. 6. 2018

69 Vystavenie fiktívneho potvrdenia o prevzatí zálohy advokátom

Zaujímavosti

71 **LITERATÚRA**
Advokátní právo
JUDr. Peter Kerecman, PhD.

74 Advokáti v červenom (v radoch boľševikov)
JUDr. Rudolf Manik, PhD. MBA MHA

Obsah čísla 6/2018

AKTUÁLNE

2 **ROZHOVOR**
Služba pre komoru a majetok komory zaväzuje
Mgr. Richard Karkó
4 **DISKUSIA**
Kumulácia dôvodov prípustnosti dovolania
podľa aktuálnej judikatúry
JUDr. František Sedlačko, PhD., LL.M.

ČLÁNKY, ŠTÚDIE

6 Podnikanie realitných kancelárií (vybrané problémy)
JUDr. Michal Ďurina
16 Výkon záložného práva k nehnuteľnostiam
a aplikačné problémy pri obrane
JUDr. Roman Jurík, JUDr. Lucia Šišková,
Dr. Zuzana Wagner LL.M
27 K předpokladům trestní odpovědnosti sportovců za sportovní úrazy v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu ČR
Mgr. Michal Králík, Ph.D.
JUDIKATÚRA
34 Verejné vzdelávacie zariadenie ako predajca
alebo dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách
37 K prípustnosti kumulácie dovolacích dôvodov
podľa § 420 a § 421 CSP
40 K prípustnosti kumulácie dovolacích dôvodov podľa
§ 420 a § 421 CSP. Kumulácia dovolacích dôvodov
podľa § 420 CSP a § 421 CSP je prípustná

ADVOKÁCIA

SAK
44 Z májového zasadnutia P SAK
45 Pýta(j)te sa predsedníctva
45 VEREJNÉ NAPOMENUTIE
46 Povinnosť advokáta odmietnuť prevzatie zastupovania
v prípade rozporu záujmov
medzi advokátom a jeho klientom
51 E-JUSTICE: Európsky portál elektronickej justície (4. časť)
Cezhraničné dedenie – pravidlá, informácie a tlačivá
ZAHRANIČIE
54 Informačná povinnosť advokáta voči klientovi
a povinnosť mlčanlivosti
58 Nórska advokátska komora –
od Vikingov až po „perlu severu“
62 Tretie stretnutie advokátov
v slovensko-maďarskom pohraničí
64 Z aktuálneho diania na európskej a medzinárodnej úrovni
69 *Bulletin advokacie* prináša...

ZAUJÍMAVOSTI

73 **LITERATÚRA**
Strategie civilního procesu
JUDr. Ľubomír Hrežďovič
74 Dynastia Šrobárovcov a Československo
Anton Blaha
78 Spomienka na prof. Petra Blaha

Obsah dvojčísla 7-8/2018

AKTUÁLNE

2 **ROZHOVOR**
Nová koncepcia vzdelávania advokátskych koncipientov
zameraná na praktické semináre
JUDr. Ondrej Mularčík
4 **DISKUSIA**
Neodkladné úkony advokáta pri skončení zastupovania
(z hľadiska nového CSP)
JUDr. František Sedlačko, PhD., LL.M.

ČLÁNKY, ŠTÚDIE

6 Cyklenie akcií – vybrané aplikačné problémy
v súvislosti s dôsledkami porušenia zákonného zákazu
JUDr. Michaela Vieriková, JUDr. Michal Hrušovský
12 Faktický orgán obchodnej spoločnosti a jeho zodpovednosť
podľa § 66 ods. 7 Obchodného zákonníka
doc. JUDr. Kristián Csach, PhD., LL.M.
21 Legislatívna reforma v systéme ochranných známok EÚ
Mgr. Matej Michalec, LL.M.
JUDIKATÚRA
31 Manželstvá osôb rovnakého pohlavia a voľný pohyb občanov Únie
34 K možnosti odstúpenia od zmluvy pre nezaplatenie kúpnej ceny

ADVOKÁCIA

SAK
36 Z júnového zasadnutia P SAK
37 Pýta(j)te sa predsedníctva
39 Index právnej istoty (Správa o výsledkoch prieskumu)
44 XXIV. Slovenské dni práva (Pozvánka)
45 Neoprávnené zadržiavanie peňažnej sumy advokátom,
poskytnutej klientom na konkrétny účel
48 Slovenská advokátska komora a zahraničné vzťahy
54 Stretnutie trestných obhajcov v Bratislave a v Košiciach
56 Ďalší publikačný počin *Advokátske komory na Slovensku v rokoch 1875 – 1947* uvedený do života
59 Ochrana osobných údajov a právo na súkromie (Pozvánka)
ZAHRANIČIE
60 Škótska advokácia – hrdá na svoje tradície, no otvorená zmenám
67 Ponuka vzdelávacieho programu v Škótsku
68 E-JUSTICE: Európsky portál elektronickej justície (5. časť)
Podozriví, obžalovaní a obete trestných činov: európske
minimálne štandardy a právna úprava v členských štátoch
69 Z aktuálneho diania na európskej a medzinárodnej úrovni
72 ECBA: „Agenda 2020: nová cestovná mapa
pre minimálne štandardy v oblasti procesnoprávnych záruk“
74 *Bulletin advokacie* prináša...
78 Nakladanie s vymoženou sumou zinkasovanou advokátom
v prospech klienta

ZAUJÍMAVOSTI

LITERATÚRA
81 Advokátske komory na Slovensku v rokoch 1875 –1948
JUDr. PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
83 Nová kniha o histórii advokátskych komôr na území Slovenska
doc. JUDr. Mgr. Martina Gajdošová PhD.

Obsah čísla 9/2018

Aktuálne

2 **ROZHOVOR**
Účastníci kurzov a stáží v zahraničí
JUDr. Michal Rampášek, Mgr. Viktória Mochnáčová, JUDr. Filip Vysudil, PhD.
4 **DISKUSIA**
6 *Ad. Niektoré aspekty nového zákona o obetiach trestných činov*
Ešte niekoľko poznámok k obmedzeniu práv obhajoby v súvislosti so zmenou inštitútu konfrontácie
JUDr. Ondrej Repa, PhD.
9 Zaručená konverzia splnomocnenia (v konaní pred Ústavným súdom SR)
JUDr. František Sedlačko, PhD., LL.M.

Články, štúdie

12 Dohoda o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov a limity uplatnenia zásady zmluvnej voľnosti
JUDr. Patrik Podhorský
22 Výsluch svedka v civilnom sporovom konaní (1. časť)
JUDr. Tomáš Pobijak
JUDIKATÚRA
29 Jehovovi svedkovia a ochrana osobných údajov
32 Ochrana tajomstva korešpondencie medzi obhajcom a obvineným vo väzbe
34 K procesnému postaveniu ustanoveného advokáta v civilnom konaní pri rozhodovaní o odmene za právne zastupovanie

Advokácia

SAK
38 Aktuálne problémy elektronizácie
40 Pýta(j)te sa predsedníctva
41 Zaslanie výzvy na úhradu trov advokátom na základe neprávoplatného súdneho rozhodnutia
ZAHRANIČIE
45 Povinnosť advokáta ako obhajcu vykonávať návštevy klienta vo väznici
50 Poľská advokácia – oslavuje sto rokov, no pôsobí mlado
57 Oslava 100 rokov českej a slovenskej advokácie
58 Z aktuálneho diania na európskej a medzinárodnej úrovni
60 Bulletin advokacie prináša...
62 Ponuka vzdelávacieho programuv Škótsku
63 Seminár o americkompráve pre mladých advokátov a advokátskych koncipientov z Čiech a zo Slovenska

Zaujímavosti

73 **LITERATÚRA**
64 Život mezi paragrafy
JUDr. Peter Kerecman, PhD.
65 Vyhoření advokáta
doc. JUDr. Aleš Rozehnal, Ph.D.
66 Štúrovci, advokáti a august 1968
Anton Blaha
67 Publikačná súťaž *Bulletinu slovenskej advokácie*

Obsah čísla 10/2018

Aktuálne

2 **ROZHOVOR**
Medzinárodná advokátska komora (IBA). „Globálny hlas advokácie“ má veľa čo povedať aj slovenským advokátom
JUDr. Katarína Čechová
4 **DISKUSIA**
Pripravuje sa zásadná reforma záväzkového práva
JUDr. František Sedlačko, PhD., LL.M.

Články, štúdie

6 Výsluch svedka v civilnom sporovom konaní (2. časť)
JUDr. Tomáš Pobijak
14 Žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu pre porušenie predkupného práva spoluvlastníka?
JUDr. Marek Maslák, PhD.
21 Niektoré problémy pri uzatváraní zmlúv o medzinárodnej kúpe tovaru
JUDr. Alexander Škrinár, CSc.
JUDIKATÚRA
33 Združenie na ochranu spotrebiteľa a odpor voči platobnému rozkazu
36 K (ne)možnosti nadobudnutia vlastníctva bytu alebo nebytového priestoru v dome spracovaním podľa § 135b OZ

Advokácia

SAK
38 Z úvodných jesenných zasadnutí P SAK
40 Pýta(j)te sa predsedníctva
100 ROKOV ČESKEJ A SLOVENSKEJ AVOKÁCIE
42 Spoločné zasadnutie predstavenstva ČAK a predsedníctva SAK
44 Slávnostná časť konferencie
46 Konferencia k aktuálnym otázkam českého a slovenského práva a advokácie
47 15. konferencia o histórii advokácie
50 Slávnostné podpísanie Memoranda
51 Športový deň a večerné vyvrcholenie kultúrnym programom
54 Slovenské dni práva
57 Povinnosť advokáta riadne a včas informovať klienta a odpovedať mu na jeho žiadosť
ZAHRANIČIE
60 Povinnosť advokáta plniť svoje prísľuby klientovi
62 *Bulletin advokacie* prináša...
64 Z aktuálneho diania na európskej a medzinárodnej úrovni
68 Advokácia v hlavnom meste Európskej únie: „avocat“, „advokaat“ či „Rechtsanwalt“?
73 Ponuka vzdelávacieho programu v Škótsku
74 Zahraničná stáž v Nemecku

Zaujímavosti

76 Osobitosti vývoja slovenskej advokácie v ČSR do roku 1938
doc. JUDr. Mgr. Martina Gajdošová, PhD.
73 **LITERATÚRA**
82 Trestná zodpovednosť právnickej osoby a jej trestné stíhanie
JUDr. Jana Mitterpachová, PhD.

Obsah čísla 11/2018

AKTUÁLNE

2 **ROZHOVOR**
Problémy a výzvy advokácie určite súvisia aj so vzdelávaním
Mgr. Edita Pfundtner
DISKUSIA
4 Niektoré aspekty nového zákona o obetiach trestných činov
Ad: Ešte niekoľko poznámok k obmedzeniu práv obhajoby v súvislosti so zmenou inštitútu konfrontácie
6 Inšpiratívny zdroj judikatúry českých súdov k náhrade nemajetkovej ujmy (*www.datanu.cz*)
JUDr. František Sedlačko, PhD., LL.M.

ČLÁNKY, ŠTÚDIE

8 Výsluch svedka v civilnom sporovom konaní (3. časť)
JUDr. Tomáš Pobijak
18 Žaloba Európskej komisie o nesplnenie povinnosti SR – konanie o zamietnutí, zrušení alebo odvolaní víza
JUDr. Ľudmila Elbert, PhD.
24 Advokát a zastupovanie jednotlivca v konaní pred Súdnym dvorom Európskej únie
doc. JUDr. Martina Jánošíková, Ph.D.
JUDIKATÚRA
30 To nie ja, ale možno moji rodičia
32 Ochrana tajomstva korešpondencie medzi obhajcom a obvineným vo väzbe
34 K povinnosti odvolacieho súdu rozhodnúť sám v merite veci podľa § 390 CSP

ADVOKÁCIA

SAK
36 Aktuálne udalosti
37 Z novembrového zasadnutia P SAK
38 Pýta(j)te sa predsedníctva
39 Nominujte advokátov na ocenenie
40 Vianočný darček pre koncipientov
42 Povinnosť advokáta odmietnuť poskytnutie právnych služieb
44 Advokátske kľučky (Pozvánka)
ZAHRANIČIE
46 Advokácia v Chorvátsku
50 Memorandum o porozumení a spolupráci s *Bar Council of England and Wales*
52 Šachový pohár sme po roku opäť priviezli na Slovensko
53 Z aktuálneho diania na európskej a medzinárodnej úrovni
55 Máme za sebou už piaty Európsky deň advokátov
56 Povinnosť advokáta plniť povinnosti uložené mu vykonateľným súdnym rozhodnutím
58 *Bulletin advokacie* prináša...

ZAUJÍMAVOSTI

60 **LITERATÚRA**
Myslete na děti!
JUDr. Peter Kerecman, PhD.
62 Ivan Dérer – slovenský advokát, československý minister
JUDr. Peter Kerecman, PhD.

Obsah čísla 12/2018

AKTUÁLNE

2 **ROZHOVOR**
Chceme prispievať k zlepšovaniu právneho prostredia
JUDr. Tomáš Borec
3 Január 2019 ako mesiac Advokátskej kvapky krvi
4 **DISKUSIA**
Tzv. R-judikatúra k dovolaniu (CSP dva a pol roka „po“)
6 Oznámenie SAK o povinných platbách advokátov
8 Vyhodnotenie Publikačnej súťaže Bulletinu slovenskej advokácie za rok 2018

ČLÁNKY, ŠTÚDIE

10 Niekoľko poznámok k výkonu záložného práva a jeho premlčaniu (1. časť)
JUDr. Marek Valachovič, PhD., JUDr. Mgr. Marek Perdík
21 Obtiažnosť trestnej veci a existencia iných závažných dôvodov pri (ne)predĺžení lehoty trvania väzby obvineného
JUDr. Ján Neszméry
JUDIKATÚRA
28 Porušenie Charty základných práv EÚ ako dôvod obnovy trestného konania?
31 Poučovacia povinnosť v súvislosti s výkonom advokácie. Rozsah právnych služieb advokáta súvisiacich so spísaním zmluvy o pôžičke

ADVOKÁCIA

SAK
34 Aktuálne udalosti
35 Pýta(j)te sa predsedníctva
36 Odvolanie ako neodkladný úkon pri ukončení právneho zastupovania
41 Verejné napomenutie
ZAHRANIČIE
42 Slovenská advokátska komora podporila nezávislú advokáciu v Poľsku
44 Ocenenie CCBE za prínos v oblasti ľudských práv má za sebou prvé okrúhle výročie
46 Cyprus: advokácia na stredomorskom ostrove
49 Povinnosť advokáta ako ustanoveného právneho zástupcu informovať klienta o doručení súdneho rozhodnutia
52 Z aktuálneho diania na európskej a medzinárodnej úrovni
54 *Bulletin advokacie* prináša...

ZAUJÍMAVOSTI

56 **LITERATÚRA**
Droit européen de la concurrence
Európske súťažné právo
prof. JUDr. Ján Mazák, PhD.
58 Ivan Dérer – slovenský advokát, československý minister (2. časť)
JUDr. Peter Kerecman, PhD.
66 Prehľad ročníka 2018

bulletin slovenskej advokácie

Recenzovaný právnický časopis SAK

Vydáva Slovenská advokátska komora
Kolárska 4, 813 42 Bratislava
IČO: 30 795 141

Vychádza desať ráz do roka
(8 riadnych čísel a dve dvojčísla)
Náklad 5 000 ks

Redakčná rada:
JUDr. Jozef Brázdil (predseda)
JUDr. Peter Kerecman, PhD. (podpredseda)
doc. JUDr. Milan Ďurica, PhD.
JUDr. Zuzana Ďurišová
doc. JUDr. Svetlana Ficová, CSc.
doc. JUDr. Martina Jánošíková, PhD.
doc. JUDr. Marek Kordík, LL.M., PhD.
JUDr. Ondrej Laciak, PhD.
prof. JUDr. Ján Mazák, PhD.
JUDr. Soňa Mesiarkinová
JUDr. Jana Mitterpachová, PhD.
JUDr. Ondrej Mularčík
prof. JUDr. Oľga Ovečková, DrSc.
JUDr. František Sedlačko, PhD., LL.M.
JUDr. Alexander Škrinár, CSc.
prof. JUDr. Marek Števček, PhD.
JUDr. Andrea Tomlainová, PhD., LL.M.
prof. JUDr. Peter Vojčík, CSc.

Výkonná redaktorka:
PhDr. Naďa Ondrišová, tel.: 02/204 227 28
ondrisova@sak.sk
Administrácia:
Darina Stračinová, tel.: 02/204 227 26
darina.stracinova@sak.sk

Vizuálna koncepcia:
Ing. Ladislav Blecha
Predtlačová príprava:
Helondia, s. r. o., Bratislava
Tlač:
Printhall, s. r. o., Bratislava

Objednávky bulletinu a inzercie:
Darina Stračinová, tel.: 02/204 227 26
darina.stracinova@sak.sk

reg. č. MK SR: 4161/10
ISSN 1335-1079

Uzávierka odbornej časti: 3. 12. 2018
Uzávierka redakčnej časti: 20. 12. 2018
Toto číslo vyšlo 28. 12. 2018

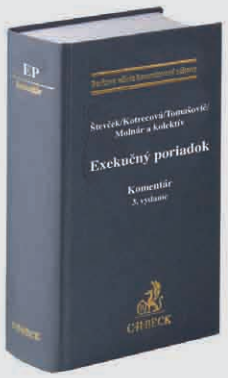
Slovenská advokátska komora

Pokyny pre autorov odborných článkov

1. Do redakcie treba poslať rukopis v elektronickej podobe (Microsoft Word), **ktorý doteraz nebol publikovaný. Odborný článok nesmie byť popisný a svojím obsahom musí byť prínosom k riešeniu aktuálnych problémov právnej praxe.**
2. Treba uviesť meno a priezvisko autora (autorov), vedecké a akademické hodnosti, povolanie, adresu pracoviska a trvalého bydliska, rodné číslo, kontakty (telefónne číslo, e-mailovú adresu).
3. Titulok príspevku má byť krátky, vecný, výstižný. Pred vlastný text treba pripojiť krátky úvod (**perex**) objasňujúci výber témy. Dlhý text je vhodné členiť medzititulkami.
4. V texte treba dôsledne dbať na presnú identifikáciu osôb a inštitúcií. U osôb nasleduje po akademických tituloch meno a priezvisko, v prípade potreby i vedecká hodnosť. Ak nie je známy slovenský prepis zahraničných hodností alebo ich uvedenie nie je podstatné vzhľadom na informačnú a protokolárnu potrebu, tak ich možno vynechať. Názvy zahraničných a medzinárodných inštitúcií sa uvádzajú v plnom pôvodnom názve (prípadne so skratkou v zátvorke). Ak existuje zaužívaný slovenský prepis, treba ho dôsledne používať, inak je potrebný čo najpresnejší preklad do slovenčiny.
5. Poznámky v texte treba označovať číslom bez zátvorky a bez bodky. Pri citovaní bibliografických údajov treba dodržať nasledovnú schému:

   Priezvisko1, M. – Priezvisko2, M.: **Názov diela. Prípadný podtitul.** Miesto vydania : Vydavateľ, ROK, s. XY.
6. Autor pripojí krátku **anotáciu v rozsahu do 600 znakov vrátane medzier**, v ktorej zhrnie problematiku článku, svoje stanoviská a vývody. Redakcia zabezpečí prklad anotácie do angličtiny a nemčiny.
7. Autor tiež napíše **stručnú informáciu o svojom aktuálnom odbornom pôsobení** a prípadne o iných skutočnostiach, ktoré považuje za dôležité v súvislosti s obsahom článku. Pripojí tiež **fotografiu, 290 × 343 pixelov** (to zodpovedá rozmeru 25 × 29 mm pri rozlíšení 300 dpi), ktorá bude spolu s informáciou uverejnená na prvej strane príspevku v graficky odčlenenej plôške.
8. **Maximálny odporúčaný rozsah odborného článku je 34 000 znakov vrátane medzier**, čo zodpovedá cca 6 stranám v bulletine. **Maximálny odporúčaný rozsah recenzie, poznámky, správy z podujatia, úvahy na aktuálnu tému a pod. je 4 500 znakov vrátane medzier. K recenzii je potrebné dodať sken obálky knihy, pričom od jej vydania by mal uplynúť maximálne 1 rok.**
9. O zaradení príspevku do konkrétneho čísla a výške autorského honoráru rozhoduje redakčná rada Bulletinu slovenskej advokácie. Vyslovuje sa k obsahu a forme spracovania príspevku, prípadne konzultujte s autorom možné úpravy a doplnky. Môže požiadať autora o skrátenie príspevku alebo rozdeliť dlhý článok do viacerých čísiel. Vyhradzuje si tiež právo uverejniť svoj kolektívny názor k publikovanému príspevku.
10. Redakcia bulletinu si vyhradzuje právo upraviť názov príspevku, medzititulky, vykonať v rukopise potrebné štylistické, jazykové a technické úpravy.
11. Tesne pred publikovaním dostane autor svoj príspevok na odsúhlasenie redakčných zásahov a na prípadné doplnenie a aktualizáciu. Autorizovaný príspevok sa uverejní bez ďalších redakčných zásahov.
12. Príspevky sa uverejňujú na základe písomného súhlasu autorov na osobitnom redakčnom formulári. Nevyžiadané rukopisy redakcia nevracia.

NOVINKY C. H. BECK

Števček/Kotrecová/Tomašovič/Molnár a kol.

Exekučný poriadok. Komentár. 3. vydanie

2018, viazané, 1 072 strán, cena 89 eur, obj. číslo SO_EKZ63

Tretie, aktualizované, doplnené a rozšírené vydanie ponúka komplexný a systematický výklad jednotlivých ustanovení tohto významného procesného kódexu a zohľadňuje aktuálne znenie Exekučného poriadku. Autori využili svoje dlhoročné teoretické i praktické skúsenosti a ponúkajú podrobný výklad jednotlivých ustanovení Exekučného poriadku. Komentár okrem toho ponúka aj rozsiahlu aktualizovanú judikatúru nielen slovenských a českých súdov, ale aj Európskeho súdu pre ľudské práva.

PRIPRAVUJEME

Ján Drgonec

Ústava Slovenskej republiky. 2. vydanie

2019, viazané s prebalom, cena podľa rozsahu, obj. číslo SO_EVK7

Po úspechu prvého vydania autor prináša druhé, aktualizované a doplnené vydanie najrozsiahlejšieho komentára k Ústave SR, v ktorom veľmi podrobne a dôkladne analyzuje jednotlivé ustanovenia základného zákona Slovenskej republiky. Autorovo dielo ponúka návod na postup v právnej praxi pre sudcov všetkých súdov, advokátov, prokurátorov, aj pre pracovníkov orgánov verejnej správy. Cenné poznatky ponúka tiež všetkým študentom práva.

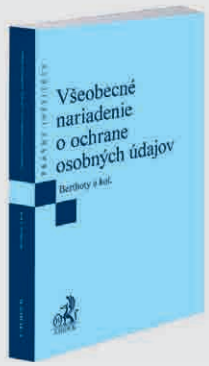

Burda/Kordík/Kurilovská/Strémy a kol.

Zákon o trestnej zodpovednosti právnických osôb. Komentár

2018, viazané, 560 strán, cena 69 EUR, obj. číslo SO_EKZ39

Publikácia spracovaná kolektívom renomovaných autorov prináša doposiaľ najucelenejší pohľad na problematiku trestnej zodpovednosti právnických osôb. Ide o precízny komentár jednotlivých ustanovení zákona č. 91/2016 Z. z. s podrobným pohľadom na aplikáciu trestnej zodpovednosti právnických osôb s osobitným dôrazom práve na problematické, menej jednoznačné ustanovenia vrátane novelizačných ustanovení jednotlivých osobitných zákonov.

Jakub Berthoty a kol.

Všeobecné nariadenie o ochrane osobných údajov

2018, brožované, 712 strán, cena 69 eur, obj. číslo SO_EPI29

Publikácia je vyváženým spojením vedeckého a praktického pohľadu na problematiku ochrany osobných údajov. Pozitívom praktickej časti je snaha autorov o vysvetľovanie jednotlivých otázok aj odkazom na súvisiace rozhodnutia súdnych orgánov, rozhodnutia Komisie, prípadne na prípravné práce v procese tvorby nariadenia 2016/679. Je špecifická tým, že z nej čitateľ získa nielen predstavu o aktuálnej regulácii ochrany osobných údajov, ale aj o prepojení problematiky osobných údajov s inými právnymi odvetviami.

Renáta Bačárová

Zmluvné záväzky v autorskom práve

2018, brožované, 256 strán, cena 25 eur, obj. číslo SO_EPI34

Prijatie nového Autorského zákona sa v nemalej miere dotklo aj zmluvných záväzkov v autorskom práve. Pretože ucelené spracovanie tejto témy v odbornej literatúre už dlhšie absentovalo, autorka publikácie sa venuje tejto problematike s poukázaním na významné zmeny v právnej úprave. Keďže jednou z možností legálneho používania diel je uzatvorenie licenčnej zmluvy, najväčší priestor je v monografii venovaný práve tomuto osobitnému zmluvnému typu.

Nakladatelství C. H. Beck, s. r. o. | Michalská 9, 811 01 Bratislava | tel.: +421 918 339 816 | e-mail: beck@beck.sk

www.beck.sk